

Ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne osób duchownych

Poradnik

Ubezpieczenia społeczne
i ubezpieczenie zdrowotne
osób duchownych
Poradnik
data aktualizacji: 01-01-2017
Poradnik dostępny bezpłatnie w serwisie www.zus.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
SŁOWNICZEK WYBRANYCH POJEĆ	5
WYKAZ SKRÓTÓW WYSTĘPUJACYCH W PORADNIKU	6
I. ZASADY ZGŁASZANIA DO UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I DO UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO OSÓB DUCHOWNYCH	7
1. Ogólne zasady zgłaszania do ubezpieczeń.....	7
2. Kody tytułu ubezpieczeń.....	8
3. Zmiany w uregulowaniach prawnych	9
Zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2003 r.	9
Zmiany obowiązujące od 1 października 2003 r.	10
Zmiany obowiązujące od 1 kwietnia 2004r.	11
Zmiany obowiązujące od 1 maja 2004r.	12
Zmiany obowiązujące od 1 października 2004r.	13
Zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2013 r.	13
II. ZASADY PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM OSÓB DUCHOWNYCH.....	14
1. Zakres przedmiotowy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych	14
2. Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	14
3. Dobrowolne ubezpieczenia społeczne	15
Dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe.....	15
Dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	15
Ustanie dobrowolnych ubezpieczeń społecznych	17
4. Zbieg tytułów do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.....	17
Osoba duchowna a tytuły rodzące bezwzględny obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych ...	17
Osoba duchowna a inne tytuły do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2015r.	21
Osoba duchowna a inne tytuły do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2016r.	21
Duchowny mający ustalone prawo do emerytury lub renty a umowa zlecenia w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2015r.	22
Duchowny mający ustalone prawo do emerytury lub renty a umowa zlecenia w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2016r.	23
Duchowny a prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.....	23
Duchowny a pełnienie funkcji członka rady nadzorczej.....	24
5. Ubezpieczenia społeczne osób duchownych będących funkcjonariuszami służb mundurowych przed 1 stycznia 1999 r.	24
III. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE.....	25
1. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.....	25
Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne	25
Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla duchownego posiadającego inny tytuł do ubezpieczeń	26
Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe	28
2. Zasady finansowania składek.....	29
3. Obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne z uwzględnieniem źródeł finansowania	30
Składka na ubezpieczenie wypadkowe dla duchownego będącego płatnikiem składek na własne ubezpieczenia społeczne	33
Składka na ubezpieczenie wypadkowe dla duchownego, za którego składki opłaca płatnik składek (np. instytucja diecezjalna, zakonnav.....	33
IV. ZASADY PODLEGANIA UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU.....	34
1. Warunki ubezpieczenia zdrowotnego	35

2. Obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne duchownych.....	37
3. Dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne duchownych.....	39
V. SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE.....	40
Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne duchownych oraz źródła finansowania składki .	40
1.Podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.....	40
2.Podstawa wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne.....	44
3.Zasady ustalania podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne	45
4. Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	46
VI. ZASADY ROZLICZANIA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE.....	49
VII. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE OSÓB DUCHOWNYCH POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK MACIERZYŃSKI ORAZ SPRAWUJĄCE OSOBISTĄ OPIEKĘ NAD DZIECKIEM.....	52
1. Podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego przez osoby duchowne.....	52
2. Podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym lub tylko ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem przez osoby duchowne.....	54
VIII. OGÓLNE WYJAŚNIENIA DOTYCZĄCE ZASAD USTALANIA STOPY PROCENTOWEJ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE WYPADKOWE.....	54
IX. PRZYKŁADY DOTYCZĄCE PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM I UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU ORAZ OBLICZANIA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE ZA OSOBY DUCHOWNE, Z UWZGLĘDNIENIEM ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA SKŁADEK	55
1. Okres od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r.....	55
2. Okres od 30 grudnia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r.	57
3. Okres od 1 stycznia do 31 marca 2003 r.	64
4. Okres od 1 kwietnia 2003 r. do 31 marca 2004 r.	66
5. Okres od 1 kwietnia 2004 r.	68
6. Okres od 1 maja 2004 r.	71
7. Okres od 1 października 2004 r.	72
8. Okres od 1 lipca 2007 r.	77
9. Okres od 1 stycznia 2008 r.....	77
10.Okres od 1 stycznia 2009 r.....	78
11.Okres od 1 kwietnia 2009 r.....	79
12.Okres od 1 stycznia 2010 r.....	79
13.Okres od 1 stycznia 2011 r.....	81
14.Okres od 1 stycznia 2012 r.....	84
15.Okres od 1 lutego 2012 r.....	87
16.Okres od 1 stycznia 2013 r.....	88
17.Okres od 1 stycznia 2014 r.....	89
18. Okres od 1 stycznia 2015 r.....	90
19. Okres od 1 kwietnia 2015 r.....	91
20. Okres od 1 stycznia 2016 r.....	91
21. Okres od 1 stycznia 2017 r.....	94
X. ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE OSÓB DUCHOWNYCH PO 1 MAJA 2010 R.....	96
WYKAZ OBOWIAZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH.....	110

WSTĘP

Celem niniejszego poradnika jest omówienie problematyki związanej z ubezpieczeniami społecznymi i ubezpieczeniem zdrowotnym osób duchownych. Szczegółowo przedstawiono w nim stan prawny obowiązujący od 1 stycznia 1999 r., tj. od dnia wejścia w życie reformy ubezpieczeń społecznych i wprowadzenia powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W poradniku omówiono m.in. takie zagadnienia, jak:

- zasady zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i do ubezpieczenia zdrowotnego,
- zasady podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, a w szczególności zbiegi tytułów ubezpieczeń – zarówno w ubezpieczeniach społecznych, jak i w ubezpieczeniu zdrowotnym,
- zasady podlegania dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Ponadto w opracowaniu uwzględniono problematykę związaną z ubezpieczeniem osób duchownych będących funkcjonariuszami służb mundurowych, których stosunek służby powstał przed 1 stycznia 1999 r., jak i z ubezpieczeniami społecznymi osób duchownych pobierających zasiłek macierzyński.

Istotną częścią poradnika są rozdziały poświęcone ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenie zdrowotne oraz źródłom finansowania składek na te ubezpieczenia, a także rozdział poświęcony ogólnym zasadom ustalania wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Poradnik informuje również o podstawowych zasadach składania ubezpieczeniowych dokumentów rozliczeniowych, jak też zawiera liczne przykłady rozliczania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne osób duchownych, z uwzględnieniem zmieniającego się stanu prawnego.

Mamy nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie praktyczną pomocą dla płatników składek oraz dla innych osób zainteresowanych wymienioną problematyką.

SŁOWNICZEK WYBRANYCH POJĘĆ

Osoba duchowna

- duchowny, członek zakonu męskiego lub żeńskiego Kościoła katolickiego, innego kościoła i związku wyznaniowego, z wyjątkiem alumna seminarium duchownego, nowicjusza, postulanta i juniorysty, którzy nie ukończyli 25. roku życia,
- od 30 grudnia 1999 r. – także alumn seminarium duchownego, nowicjusz, postulant i juniorysta od dnia ukończenia 25 roku życia.

Płatnik składek

- duchowny opłacający składki na własne ubezpieczenia,
- przełożony domu zakonnego lub klasztoru w stosunku do członków swych zakonów,
- za zgodą Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – także inna zwierzchnia instytucja diecezjalna lub zakonna w stosunku do osób duchownych objętych tą zgodą.

Osoba będąca w stosunku służby

- żołnierz zawodowy,
- funkcjonariusz: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Służby Celnej, Biura Ochrony Rządu.

Przychód – przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, m.in. z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania umowy agencyjnej lub umowy zlecenia.

Przychód z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych – przychód z tytułu pracy w spółdzielni lub z tytułu wytwarzania na jej rzecz produktów rolnych.

Najniższe wynagrodzenie – najniższe wynagrodzenie za pracę, które było ustalane przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie art. 77⁴ Kodeksu pracy, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2002 r.

Minimalne wynagrodzenie – minimalne wynagrodzenie za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 3-5 oraz w art. 6 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. nr 200, poz. 1679). Wymieniona ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2003 r. zastąpiła pojęcie najniższe wynagrodzenie za pracę pojęciem minimalne wynagrodzenie za pracę.

Członek rodziny

- za członka rodziny uważa się następujące osoby niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu:
 - dziecko własne, dziecko drugiego małżonka, dziecko przysposobione, wnuka, dziecko obce, dla którego ustanowiono opiekę, albo dziecko obce przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, do ukończenia przez nie 18 lat, a jeżeli kształci się dalej – do ukończenia 26 lat, natomiast jeżeli jest niepełnosprawne w znacznym stopniu – bez ograniczenia wieku,
 - małżonka, z wyłączeniem małżonków wobec których orzeczono separację prawomocnym wyrokiem sądu.
 - krewnych wstępnych, pozostających z ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym,
- w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 marca 2003 r. za członka rodziny uważano także dzieci uprawnione do renty rodzinnej.
- w okresie od 1 stycznia 2013r. wnuki mogą zostać zgłoszone tylko w przypadku, gdy żaden z rodziców nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie art. 66 ust. 1 lub nie jest osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji z tytułu wykonywania pracy lub pracy na własny rachunek albo ubezpieczeniu dobrowolnemu.

W przypadku członków rodziny do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym wystarczy zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego przez jedną osobę podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

WYKAZ SKRÓTÓW WYSTĘPUJĄCYCH W PORADNIKU

- E – ubezpieczenie emerytalne
- R – ubezpieczenia rentowe
- W – ubezpieczenie wypadkowe
- Ch – ubezpieczenie chorobowe
- Z – ubezpieczenie zdrowotne
- O – ubezpieczenie obowiązkowe
- D – ubezpieczenie dobrowolne
- N – nie podlega ubezpieczeniu na podstawie obowiązujących przepisów

I. ZASADY ZGŁASZANIA DO UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I DO UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO OSÓB DUCHOWNYCH

1. Ogólne zasady zgłaszania do ubezpieczeń

Obowiązek zgłoszenia osoby duchownej do ubezpieczeń społecznych i/lub do ubezpieczenia zdrowotnego należy do płatnika składek. Zgłoszenie należy złożyć w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczeń.

Jeżeli płatnikiem składek za siebie jest sama osoba duchowna, wówczas powinna ona złożyć następujące formularze:

- ZUS ZUA „Zgłoszenie do ubezpieczeń/zgłoszenie zmiany danych” – dokonując tym dokumentem zarówno zgłoszenia płatnika składek, jak i zgłoszenia do ubezpieczeń, którym dana osoba duchowna podlega (tj. odpowiednio: do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego lub tylko do ubezpieczeń społecznych),
- ZUS ZZA „Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego/zgłoszenie zmiany danych” – dokonując tym dokumentem zgłoszenia płatnika składek, jak i zgłoszenia do ubezpieczenia, osoby duchownej podlegającej tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu.

W ww. zgłoszeniach ZUS ZUA lub ZUS ZZA w bloku II „Dane identyfikacyjne płatnika składek” duchowny powinien wskazać NIP i PESEL, oraz nazwisko i imię.

Zgłoszenie do ubezpieczeń osoba duchowna składa w jednostce terenowej ZUS właściwej ze względu na miejsce zamieszkania. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania powinna ona dokonać stosownej zmiany, odpowiednio na formularzu ZUS ZUA/ZUS ZZA.

Jeśli płatnikiem składek dla osoby duchownej jest przełożony domu zakonnego lub klasztoru bądź instytucja diecezjalna lub zakonna, wówczas płatnik składek w terminie 7 dni od powstania stosunku prawnego uzasadniającego objęcie ubezpieczeniami pierwszej osoby, składa formularze:

- ZUS ZPA „Zgłoszenie/zmiana danych płatnika składek – osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej” – dokonując tym dokumentem zgłoszenia płatnika składek,
- ZUS ZUA „Zgłoszenie do ubezpieczeń/zgłoszenie zmiany danych” – dokonując za pomocą tego dokumentu odpowiednio zgłoszenia: do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego lub tylko do ubezpieczeń społecznych,
- ZUS ZZA „Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego/zgłoszenie zmiany danych” – dokonując za pomocą tego dokumentu zgłoszenia wszystkich osób podlegających tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Prawdziwość danych zawartych w składanym zgłoszeniu do ubezpieczeń osoba zgłaszana potwierdza własnoręcznym podpisem. W przypadku przekazywania do jednostki terenowej ZUS zgłoszeń do ubezpieczeń w formie dokumentu elektronicznego zgłoszenie w postaci dokumentu pisemnego, z własnoręcznym podpisem osoby duchownej zgłaszanej do ubezpieczeń, płatnik składek przechowuje przez 5 lat.

Na podstawie danych wykazanych w zgłoszeniu do ubezpieczeń zakładane jest konto ubezpieczonego. Konto to zostanie założone prawidłowo pod warunkiem poprawnego podania w składanym zgłoszeniu wszystkich niezbędnych danych, w tym identyfikatorów numerycznych. W zgłoszeniu do ubezpieczeń ZUS ZUA / ZUS ZZA należy podać następujące dane identyfikacyjne:

- PESEL a w razie jego braku – serię i numer dowodu osobistego lub paszportu,
- nazwisko i imię osoby zgłaszanej oraz datę urodzenia

Powyższą zasadę poczynawszy od 1 września 2011r., stosuje się do wszystkich osób zgłaszanych do ubezpieczeń społecznych i do ubezpieczenia zdrowotnego lub tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

W razie konieczności wykazania jako identyfikatora numerycznego serii i numeru paszportu trzeba pamiętać o tym, iż w przypadku gdy seria i numer paszportu są dłuższe niż liczba pól przewidzianych w formularzu ZUS ZUA lub ZUS ZZA, należy wykazywać kolejno tylko litery (oznaczające serię) i cyfry, które mieszczą się w przeznaczonych do tego polach.

Członków rodziny osoby duchownej uprawnionych do korzystania ze świadczeń zdrowotnych z tego tytułu należy zgłaszać na formularzu ZUS ZCNA „Zgłoszenie danych o członkach rodziny, dla celów ubezpieczenia zdrowotnego” na zasadach podanych wyżej.

Do 31 lipca 2007 r. do zgłoszenia członków rodziny osoby ubezpieczonej służył również formularz ZUS ZCZA.

Uwaga!

Do 31. sierpnia 2011r. w przypadku osoby zgłaszanej do ubezpieczeń należało podawać dwa identyfikatory numeryczne. Jeżeli w zgłoszeniu do ubezpieczeń zostały dla danej osoby wykazane identyfikatory PESEL i NIP, to nie należało podawać serii i numeru dowodu osobistego lub paszportu.

Od 1. września 2011r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2011r. o zmianie ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 171, poz. 1016). Na podstawie znowelizowanego art. 35 ust.1 pkt 1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uległ zmianie zakres danych identyfikacyjnych osoby ubezpieczonej podawany w dokumentach ubezpieczeniowych przekazywanych przez płatnika składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W dokumentach zgłoszeniowych ubezpieczonego, w tym osób zgłaszanych jako członków rodziny dla celów ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 1. września 2011r. , w bloku danych identyfikacyjnych ubezpieczonego a także w imiennych raportach miesięcznych za ubezpieczonego, płatnik składek jest obowiązany podawać wyłącznie PESEL, a jeżeli go nie nadano ubezpieczonemu serie i numer dowodu osobistego lub paszportu.

2. Kody tytułu ubezpieczeń

Osoba duchowna powinna być zgłaszana do ubezpieczeń (na formularzu ZUS ZUA/ZUS ZZA) z właściwym kodem tytułu ubezpieczeń.

Kod tytułu ubezpieczeń składa się z 6 znaków, które oznaczają:

- 2 pierwsze znaki – podmiot podstawowy,
- 2 następne znaki – rozszerzenie podmiotu,
- 5 znak – ustalone bądź nieustalone prawo do emerytury lub renty,
- 6 znak – ustalony bądź nieustalony stopień niepełnosprawności.

Poniżej podajemy *kody tytułów ubezpieczeń*, jakie mogą być wykazywane w zgłoszeniach do ubezpieczeń i w dokumentach rozliczeniowych w przypadku osób duchownych (4 pierwsze znaki):

- 1010 – duchowny nieprowadzący działalności gospodarczej, opłacający składkę od minimalnej podstawy wymiaru,
- 1011 – duchowny nieprowadzący działalności gospodarczej, opłacający składkę od minimalnej podstawy wymiaru oraz od zadeklarowanej nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru, kod stosowany do 31 marca 2004 r.,
- 1012 – duchowny nieprowadzący działalności gospodarczej, opłacający składkę od zadeklarowanej nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru,
Kod stosowany począwszy od 1 kwietnia 2004 r. W celu umożliwienia dokonywania korekt dokumentów rozliczeniowych kod ten może być stosowany za okres od 1 stycznia 1999 r.
- 1020 – duchowny nieprowadzący działalności gospodarczej, będący członkiem zakonu kontemplacyjno-klauzurowego lub misjonarzem, opłacający składkę od minimalnej podstawy wymiaru,
- 1030 – duchowny prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą,
Kod nie obowiązuje od 1 października 2003 r., w związku z tym nie powinien być używany w dokumentach zgłoszeniowych i rozliczeniowych składanych za okres od tej daty.
- 1040 – alumn seminarium duchownego, nowicjusz, postulanci, junioryści przed ukończeniem 25 roku życia,
Kod ten stosowany jest wyłącznie w odniesieniu do wymienionych wyżej osób, jeżeli były zgłaszane do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na podstawie art. 7 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – kod ten obowiązuje do 31 grudnia 2012 .
- 1900 – osoby objęte na swój wniosek dobrowolnymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi
/ Kod stosowany m. in. dla osób zgłoszonych uprzednio do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z kodem 1040, kod stosowany począwszy od 1 stycznia 2013 /
- 5000 – inny tytuł do ubezpieczeń,
Kod używany w okresie do 30 września 2003 r. w przypadku alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy i juniorystów zakonów męskich i żeńskich i ich odpowiedników, do dnia ukończenia 25 roku życia, w celu opłacenia składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.
- 1050 – alumn seminarium duchownego, nowicjusz, postulanci i junioryści, podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.
Kod obowiązuje za okres od 1 października 2003 r.; powinien być stosowany w miejsce poprzednio używanego kodu 5000.
- 2410 – osoby objęte dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Kod ten służy do zgłaszania cudzoziemców, członków zakonów oraz alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulików, nowicjuszy i juniorystów zakonów i ich odpowiedników przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: • w okresie od 27 września 2001 r. do 31 marca 2003 r. – na podstawie wizy pobytowej, karty stałego pobytu lub karty czasowego pobytu po zawarciu umowy z kasą chorych o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne • w okresie od 1 kwietnia 2003 r. – na podstawie wizy, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony • a od 1 października 2005 r. także na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgody na pobyt tolerowany lub posiadających status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystających z ochrony czasowej na jej terytorium, po zawarciu umowy z oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne.

Kod prawa do emerytury lub renty (5 znak kodu tytułu ubezpieczeń):

0 – oznacza osobę, która nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty,

1 – oznacza osobę, która ma ustalone prawo do emerytury,

2 – oznacza osobę, która ma ustalone prawo do renty.

Kod stopnia niepełnosprawności (6 znak kodu tytułu ubezpieczeń):

0 – oznacza osobę, która nie posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub osobę, która posiada orzeczenie, ale nie przedłożyła go płatnikowi składek,

1 – oznacza osobę, która przedłożyła płatnikowi składek orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności (także osobę, która przedłożyła płatnikowi składek: • orzeczenie o zaliczeniu do III grupy inwalidów lub • orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy wydane przez lekarza orzecznika ZUS),

2 – oznacza osobę, która przedłożyła płatnikowi składek orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (także osobę, która przedłożyła płatnikowi składek: • orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów lub • orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy wydane przez lekarza orzecznika ZUS),

3 – oznacza osobę, która przedłożyła płatnikowi składek orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (także osobę, która przedłożyła płatnikowi składek: • orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów lub • orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji wydane przez lekarza orzecznika ZUS).

Powyższe wynika z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. nr 14, poz. 92 z późn. zm.).

Zatem, składający się z 6 znaków, kod tytułu ubezpieczeń 10 10 00 oznacza: duchownego nieprowadzącego działalności gospodarczej, opłacającego składki od minimalnej podstawy wymiaru składek, niemającego ustalonego prawa do emerytury lub renty, nieposiadającego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Każda osoba duchowna, w stosunku do której wygaś tytuł do ubezpieczeń społecznych i/lub do ubezpieczenia zdrowotnego, podlega wyrejestrowaniu z tych ubezpieczeń. Zgłoszenie wyrejestrowania płatnik składek jest zobowiązany złożyć w terminie 7 dni od daty zaistnienia tego faktu. Powinien on tego dokonać na formularzu ZUS ZWUA „Wyrejestrowanie z ubezpieczeń”.

3. Zmiany w uregulowaniach prawnych

Zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2003 r.

Od 1 stycznia 2003 r., w związku ze zmianą przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek ma obowiązek przekazywać dokument zgłoszenia płatnika składek w formie dokumentu pisemnego – tzn. na formularzu według ustalonego wzoru jako wydruk z aktualnego programu „Płatnik”. Do dokumentu zgłoszenia płatnika składek, jak i do dokumentu zgłoszenia zmiany danych identyfikacyjnych płatnika składek, należy dołączyć: • kopię decyzji o nadaniu NIP • kopię zaświadczenia o nadaniu numeru REGON.

Ponadto od 1 stycznia 2003 r. uległ zmianie zakres danych wykazywanych w zgłoszeniu płatnika składek (ZUS ZPA) oraz w zgłoszeniach do ubezpieczeń (ZUS ZUA i ZUS ZZA).

Jednocześnie, od wymienionej daty, o zmianach w stosunku do danych wykazanych w poprzednio złożonym zgłoszeniu do ubezpieczeń, a dotyczących: • tytułu ubezpieczeń • rodzajów ubezpieczeń • terminów ubezpieczeń,

płatnik składek zawiadamia Zakład Ubezpieczeń Społecznych poprzez złożenie wyrejestrowania (ZUS ZWUA) i ponowne zgłoszenie do ubezpieczeń (ZUS ZUA/ZUS ZZA) z prawidłowymi danymi.

Przykład 1

Osoba duchowna dokonała zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZUA. Następnie zaistniała okoliczność uzasadniająca podleganie tej osoby tylko obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

W tym przypadku powinno nastąpić wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZWUA a następnie ponowne zgłoszenie tylko do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA.

Przykład 2

Osoba duchowna przystąpiła od 1 stycznia 2003 r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Od 1 lutego 2003 r. przystąpiła natomiast do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

W tym przypadku powinny zostać złożone następujące dokumenty ubezpieczeniowe:

- ZUS ZUA – w ciągu 7 dni od powstania obowiązkowych ubezpieczeń, tj. od 1 stycznia 2003 r.,
- ZUS ZWUA – od 1 lutego 2003 r., w którym duchowny wyrejestrowuje się z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego,
- ZUS ZUA – od 1 lutego 2003 r., w którym dokona zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych i wypadkowego, do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Należy podkreślić, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zażądać od płatnika składek ponownego złożenia dokumentów zgłoszenie płatnika składek lub zgłoszenie do ubezpieczeń, jeżeli zgłoszenia te nie zostały zidentyfikowane w systemie informatycznym Zakładu.

Zmiany obowiązujące od 1 października 2003 r.

Od 1 października 2003 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących oraz innych dokumentów (Dz.U. z 2003r, nr 150, poz. 1457). Wprowadziło ono kilka istotnych zmian w zakresie wzorów formularzy ubezpieczeniowych oraz kodów wykorzystywanych przy ich wypełnianiu.

Dotychczasowe kody – określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 4 grudnia 1998 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących oraz innych dokumentów – należy stosować przy sporządzaniu dokumentów przekazywanych za okres do 30 września 2003 r.

Nowe kody stosuje się przy wypełnianiu dokumentów przekazywanych za okres od 1 października 2003 r., z tym że kody oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia stosuje się w dokumentach zgłoszenie do ubezpieczeń przekazywanych za okres od 1 kwietnia 2003 r.

Nowo wprowadzony kod tytułu ubezpieczeń 10 50 XX (alumn seminarium duchownego, nowicjusz, postulant i juniorysta, podlegający ubezpieczeniu zdrowotnemu) stosowany jest wyłącznie do obywateli polskich podlegających obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Od 1 października 2003 r. nie obowiązuje natomiast kod tytułu ubezpieczeń 10 30 XX (duchowny prowadzący pozarolniczą działalność). Osoba duchowna prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą powinna posługiwać się kodem tytułu ubezpieczeń przewidzianym dla osób prowadzących pozarolniczą działalność (tj. odpowiednim kodem z grupy kodów rozpoczynających się od 05 XX).

W związku z powyższymi zmianami ubezpieczonego, który nie został wyrejestrowany przed 1 października 2003 r., a jego kod tytułu ubezpieczeń uległ zmianie, płatnik składek był zobowiązany:

- wyrejestrować na formularzu ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania 1 października 2003 r. i dotychczasowym kodem tytułu ubezpieczeń,
- zgłosić do ubezpieczeń na formularzu ZUS ZUA lub ZUS ZZA – z datą powstania obowiązku ubezpieczeń 1 października 2003 r. i nowym kodem tytułu ubezpieczeń.

Przykład 1

Obywatel Polski, będący alumnem seminarium duchownego, został zgłoszony od 1 września 2002 r. do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego, na druku ZUS ZZA, z kodem tytułu ubezpieczeń 50 00 XX. Osoba ta nadal będzie podlegać obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu ze wskazanego tytułu po 30 września 2003r. Płatnik składek był zobowiązany do przekazania za tę osobę:

- formularza ZUS ZWUA – w którym wyrejestrował ją z ubezpieczenia zdrowotnego od 1 października 2003 r., z kodem tytułu ubezpieczenia 50 00 XX oraz kodem przyczyny wyrejestrowania 600,
- formularza ZUS ZZA – w którym zgłosił ją do ubezpieczenia zdrowotnego od 1 października 2003 r., z kodem tytułu ubezpieczenia 10 50 XX.

Przykład 2

Osoba duchowna prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. W styczniu 2000 r. zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z kodem tytułu ubezpieczenia 10 30 XX. W związku z powyższym osoba ta powinna:

- wyrejestrować się z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, na formularzu ZUS ZWUA, od 1 października 2003 r., z kodem tytułu ubezpieczenia 10 30 XX oraz kodem przyczyny wyrejestrowania 600,
- zgłosić się do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, na formularzu ZUS ZUA, od 1 października 2003 r., z kodem tytułu ubezpieczenia 05 10 XX (osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą).

Zmiany obowiązujące od 1 kwietnia 2004r.

Od 1 kwietnia 2004 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 grudnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących oraz innych dokumentów (Dz. U. z 2004 r. nr 1, poz. 3).

W związku ze zmianą przepisów rozporządzenia, za okres od 1 kwietnia 2004 r. osoby duchowne podlegające obowiązkowo bądź dobrowolnie ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu, albo tylko ubezpieczeniom społecznym lub też tylko obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu, w dokumentach zgłoszeniowych wykorzystywały dwa kody tytułu ubezpieczenia: 10 10 XX oraz 10 20 XX.

Kod 10 11 XX wykorzystywany był jedynie za okres do 31 marca 2003 r. Kod 10 12 XX, wprowadzony wyżej wymienionym rozporządzeniem, obowiązuje za okres od 1 kwietnia 2004 r.; nie podlega on wykazywaniu w dokumentach zgłoszeniowych, wykorzystywany jest wyłącznie w dokumentach rozliczeniowych.

Wobec powyższego osoba duchowna zgłoszona do ubezpieczeń z kodem tytułu ubezpieczenia 10 11 XX zobowiązana była do:

- wyrejestrowania się na formularzu ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania 1 kwietnia 2004 r. i dotychczasowym kodem tytułu ubezpieczeń,
- zgłoszenia się do ubezpieczeń społecznych na formularzu ZUS ZUA (lub ZUS ZZA) – z datą powstania obowiązku ubezpieczeń od 1 kwietnia 2004 r. i z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 XX lub 10 20 XX.

Przykład 1

Osoba duchowna od 1 stycznia 2000 r. opłacała składki na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru. W styczniu 2000 r. zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z kodem tytułu ubezpieczeń 10 11 XX. Od 1 kwietnia 2004 r. osoba ta nadal będzie opłacać składki od nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru.

Osoba duchowna jest zobowiązana do złożenia:

- formularza ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 1 kwietnia 2004 r., kodem tytułu ubezpieczenia 10 11 XX i kodem przyczyny wyrejestrowania 600,
- formularza ZUS ZUA – z datą zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego 1 kwietnia 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 XX lub 10 20 XX.

Przykład 2

W styczniu 1999 r. duchowny dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i do ubezpieczenia zdrowotnego z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 XX. Do 31 marca 2004 r. opłacał składki od minimalnej podstawy wymiaru. Od 1 kwietnia 2004 r. zamierza opłacać składki od nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru.

Duchowny, o którym mowa, nie składa formularza zgłoszeniowego ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczenia 10 12 XX.

Przykład 3

Duchowny zgłosił się do ubezpieczeń społecznych z kodem tytułu ubezpieczenia 10 11 XX. Do 31 marca 2004 r. opłacał składki od nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru. Od 1 kwietnia 2004 r. zamierza opłacać składki od minimalnej podstawy wymiaru.

Wymieniony duchowny jest zobowiązany do złożenia:

- formularza ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych od 1 kwietnia 2004 r., kodem tytułu ubezpieczeń 10 11 XX i kodem przyczyny wyrejestrowania 600,*
- formularza ZUS ZUA – z datą zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych 1 kwietnia 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 XX.*

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 4 grudnia 1998 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego... (Dz. U. z 1998 r. nr 149, poz. 982 z późn. zm.) obowiązywało do 30 czerwca 2008 r.

Z dniem 1 lipca 2008 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących oraz innych dokumentów (Dz. U. nr 112, poz. 717 z późn. zm.).

Wyżej wymienione rozporządzenie w załączniku nr 17 nie wprowadziło zmian w zakresie kodów tytułów do ubezpieczeń dla duchownego, alumna seminarium duchownego, nowicjusza, postulanta i juniorysty.

Zmiany obowiązujące od 1 maja 2004r.

Od 1 maja 2004 r. weszła w życie zmiana ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia. W związku z tą zmianą od 1 maja 2004 r. obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym zostali objęci członkowie zakonów męskich i żeńskich Kościoła katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych nie podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, nowicjusze, postulanci i junioryści posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej (UE) lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) czy Szwajcarii.

Wobec powyższego, za wymienionych wyżej członków zakonów zgłoszonych do dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA, z kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX – płatnik składek był zobowiązany złożyć:

- formularz ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX,*
- formularz ZUS ZZA – z datą zgłoszenia do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 XX lub 10 20 XX.*

Za alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, nowicjuszy, postulantów i juniorystów posiadających obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, czy Szwajcarii zgłoszonych do dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego, z kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX – płatnik składek zobowiązany był złożyć:

- formularz ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX,*
- formularz ZUS ZZA – z datą zgłoszenia do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 10 50 XX.*

Przykład 1

Członek zakonu, posiadający obywatelstwo Litwy, po zawarciu umowy o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne z oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego z kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX.

Od 1 maja 2004 r. Litwa stała się członkiem Unii Europejskiej. W związku z tym za duchownego należało złożyć:

- formularz ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r., kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX i kodem przyczyny wyrejestrowania 100,*
- formularz ZUS ZZA – z datą zgłoszenia do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 XX.*

Przykład 2

Nowicjuszka, obywatelka Słowacji – po zawarciu umowy o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne z oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia – została zgłoszona przez zakon do dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA, z kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX.

Słowacja od 1 maja 2004 r. jest państwem członkowskim Unii Europejskiej. Zatem zakon, jako płatnik składek, zobowiązany był złożyć:

- formularz ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r., kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX i kodem przyczyny wyrejestrowania 100,
- formularz ZUS ZZA – z datą zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 10 50 XX.

Jeżeli natomiast zgłoszeń do dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA, z kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX, dokonali przed 1 maja 2004 r. cudzoziemcy – alumni seminariów duchownych lub teologicznych, nowicjusze, postulanci czy junioryści – którzy od 1 maja 2004 r. są obywatelami państw członkowskich UE/EOG czy Szwajcarii, to są oni zobowiązani złożyć:

- formularz ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z ubezpieczenia zdrowotnego od 1 maja 2004 r., z kodem tytułu ubezpieczeń 24 10 XX i kodem przyczyny wyrejestrowania 100.

Zmiany obowiązujące od 1 października 2004r.

W związku z wejściem w życie od 1 października 2004 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. nr 210, poz. 2135 z późn. zm.) uległy zmianie zasady opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby duchowne niebędące podatnikami zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób duchownych.

Osoba duchowna, niebędąca podatnikiem zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób duchownych, wykonująca pracę nakładczą lub umowę cywilnoprawną i podlegająca obowiązkowo ubezpieczeniu z tych tytułów, powinna zostać zgłoszona również do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu bycia osobą duchowną.

Płatnik składek ma obowiązek złożyć:

- formularz ZUS ZZA – z datą zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego 1 października 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 XX.

Przykład

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zawarł umowę zlecenia od 1 stycznia 2004 r. Jako tytuł obowiązkowych ubezpieczeń społecznych wybrał umowę zlecenia. Z tytułu bycia osobą duchowną do 30 września 2004 r. nie opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne, od 1 października 2004 r. ma obowiązek tę składkę opłacać.

Za wymienionego duchownego płatnik składek ma obowiązek złożyć:

- formularz ZUS ZZA – z datą zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego 1 października 2004 r. i kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 XX.

Zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2013 r.

Od 1 stycznia 2013 r., w związku ze zmianą przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych uległy zmianie art. 7 i 10 dotyczące podlegania dobrowolnym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Alumni seminarium duchownego, nowicjusze, postulanci, junioryści i ich odpowiednicy przed ukończeniem 25 roku życia podlegający tym ubezpieczeniom dobrowolnie z kodem tytułu rozpoczynającym się 1040 są zobowiązani złożyć:

- formularz ZUS ZWUA – z datą wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych od 1 stycznia 2013 r., z kodem tytułu do ubezpieczeń 10 40 XX i kodem przyczyny wyrejestrowania 600.
- formularz ZUS ZUA – z datą zgłoszenia do dobrowolnych ubezpieczeń społecznych od 1 stycznia 2013 r. i kodem tytułu do ubezpieczeń 19 00 XX.

Ponadto od 1 stycznia 2013 r. związku ze zmianą ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osoby ubezpieczone są obowiązane:

- zgłosić do ubezpieczenia zdrowotnego uprawnionych członków rodzin w ciągu 7 dni, od zaistnienia okoliczności powodujących konieczność zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego. Członkowie rodziny uzyskują prawo do świadczeń opieki zdrowotnej od dnia ich zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego.

- wyrejestrować członka rodziny w ciągu 7 dni od zaistnienia tych okoliczności /np. zakończenia nauki, czy podjęcia pracy/

Daty zgłoszenia i wyrejestrowania należy rozumieć jako daty wpływu do ZUS odpowiednich dokumentów zgłoszeniowych ubezpieczonego oraz członka rodziny.

Uwaga!

Zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych zostały omówione w poradniku pt. *Zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych*, dostępnym w terenowych jednostkach organizacyjnych ZUS.

II. ZASADY PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM OSÓB DUCHOWNYCH

Z dniem 1 stycznia 1999 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, z późn. zm.), która wprowadziła nowe zasady ubezpieczeń społecznych dotyczące osób fizycznych, w tym duchownych.

1. Zakres przedmiotowy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Zgodnie z wymienioną wyżej ustawą osoby duchowne podlegają:

- ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (mogą one podlegać tym ubezpieczeniom obowiązkowo bądź dobrowolnie, na swój wniosek, w zależności od uwarunkowań dotyczących osoby zgłaszanej do ubezpieczeń),
- ubezpieczeniu wypadkowemu, tj. ubezpieczeniu z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (osoby duchowne podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, zarówno obowiązkowo jak i dobrowolnie, podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu),
- ubezpieczeniu chorobowemu, tj. ubezpieczeniu w razie choroby i macierzyństwa (dla osób duchownych jest to ubezpieczenie dobrowolne; wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym mogą składać wyłącznie te osoby, które podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym; jeżeli ubezpieczony nie złoży wymienionego wyżej wniosku, to nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu).

2. Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nałożyła obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na osoby fizyczne, które na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są m.in. osobami duchownymi.

W zakresie ubezpieczeń społecznych nie ma znaczenia, czy osoba duchowna posiada obywatelstwo polskie, czy też jest cudzoziemcem. Obowiązek ubezpieczeń społecznych związany jest z faktem pozostawania osobą duchowną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tzn. legalnie działające władze zwierzchnie danej osoby duchownej mają siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej , a ta osoba duchowna podlega pod jej zwierzchnictwo).

Od 1 stycznia 1999 r. osoby duchowne, objęte z tego tytułu ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, objęte są również obowiązkowym ubezpieczeniem wypadkowym.

Osoby duchowne podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od dnia przyjęcia do stanu duchownego do dnia wystąpienia z tego stanu, a w przypadku alumnów seminariów duchownych, nowicjuszy, postulantly i juniorystów – od dnia ukończenia 25 roku życia. Należy jednak podkreślić, że alumni seminariów duchownych i teologicznych, nowicjusze, postulanci, junioryści i ich odpowiednicy dopiero od 30 grudnia 1999 r. podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od dnia ukończenia 25 roku życia, jako osoby duchowne.

Dla osoby duchownej ubezpieczenia emerytalne i rentowe są obowiązkowe wtedy, gdy jest to jedyny tytuł do ubezpieczeń społecznych dla danej osoby, a ponadto osoba duchowna nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty.

Przykład 1

Cudzoziemiec, będący członkiem zakonu, mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu z tytułu bycia osobą duchowną.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10	10	0	0
Rodzaj ubezpieczeń:	E	R	Ch	W
Zasady podlegania:	O	O	N	O

Przykład 2

Alumn seminarium duchownego w dniu 30 września 1999 r. ukończył 25 lat. Do 29 grudnia 1999 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, z tytułu bycia osobą duchowną. Od 30 grudnia 1999 r. podlega on obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu, z tytułu bycia osobą duchowną. Jeżeli alumn ten nie złożył wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, to nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10	10	0	0
Rodzaj ubezpieczeń:	E	R	Ch	W
Zasady podlegania:	O	O	N	O

3. Dobrowolne ubezpieczenia społeczne

Osoba duchowna może podlegać dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu chorobowemu, jeżeli spełnia warunki określone w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej także ustawą o s.u.s.).

Dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Zgodnie z art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony.

Dobrowolnymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, na swój wniosek, mogą być objęte:

- osoby duchowne mające ustalone prawo do emerytury lub renty,
- osoby duchowne podlegające obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innego tytułu

Dla ww. osób duchownych przystępujących do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia duchownym obowiązkowe jest ubezpieczenie wypadkowe.

Dobrowolnymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, na swój wniosek, mogą być objęci :

- **w okresie do 31 grudnia 2012r.**

- alumni seminariów duchownych, nowicjusze, postulanci i junioryści do ukończenia 25 roku życia (na podstawie art. 7 pkt 5 ustawy o s.u.s).
- osoby kontynuujące ubezpieczenia emerytalne i rentowe po ustaniu tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych (na podstawie art. 10 ustawy o s.u.s).

- **w okresie od 1 stycznia 2013 r.** w związku ze zmianą brzmienia art. 7 ustawy o s.u.s

- każda osoba, która nie posiada tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych może ubezpieczyć się dobrowolnie w tym m.in. alumni seminariów duchownych, nowicjusze, postulanci i junioryści przed dniem ukończenia 25 roku życia oraz osoby kontynuujące ubezpieczenia emerytalne i rentowe po ustaniu tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń.

Osoby objęte dobrowolnymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi na podstawie art. 7 nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu ani wypadkowemu.

Dobrowolne ubezpieczenie chorobowe

Wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym mogą złożyć tylko duchowni objęci obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu bycia osobą duchowną.

W okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r. dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym duchowny był obejmowany od dnia wskazanego we wniosku, nie wcześniej jednak niż od dnia zgłoszenia wniosku.

Przykład

Duchowny podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od 1 stycznia 1999 r. Zamierzał również – od tej daty – przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń, tj. emerytalnego, rentowych i wypadkowego, oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego złożył w dniu 8 stycznia 1999 r.

Duchowny został objęty dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od 8 stycznia 1999 r., tj. od dnia zgłoszenia wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem. Nie mógł być objęty ubezpieczeniem chorobowym od 1 stycznia 1999 r., gdyż zgłoszenie na formularzu ZUS ZUA, z zaznaczonym polem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, wpłynęło po tej dacie.

10 10 0 0
E R Ch W
O O N O

od 1 stycznia 1999 r.

10 10 0 0
E R Ch W
O O D O

od 8 stycznia 1999 r.

Od 1 stycznia 2003 r., w związku ze zmianą ustawy o s.u.s., objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku w sytuacji, gdy zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych nastąpi nie później niż w ciągu 7 dni od powstania obowiązku tych ubezpieczeń.

Przykład 1

Osoba duchowna złożyła zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych w dniu 8 stycznia 2003 r.

W zgłoszeniu do ubezpieczeń podała:

- jako datę podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu – 1 stycznia 2003 r.
- jako datę przystąpienia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego – również 1 stycznia 2003 r.

Osoba ta została objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od 1 stycznia 2003 r., ponieważ zgłoszenie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego nastąpiło w ciągu 7 dni od powstania obowiązku ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, a więc zostało ono złożone w terminie.

ZUS ZUA
złożone w dniu
8 stycznia 2003 r.

⇒

10 10 0 0
E R Ch W
O O D O

⇒

osoba zainteresowana
podlega ubezpieczeniom
od 1 stycznia 2003 r.

Przykład 2

Osoba duchowna złożyła zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w dniu 15 stycznia 2000r.

W zgłoszeniu tym podała jako datę podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, 1 stycznia 2003 r. Zamierzała również przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 15 stycznia 2003 r.

Osoba duchowna, o której mowa, powinna była złożyć następujące dokumenty ubezpieczeniowe:

- ZUS ZUA – podając jako datę powstania obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, tj. emerytalnego, rentowych i wypadkowego, 1 stycznia 2003 r.,

ZUS ZUA
złożone w dniu
15 stycznia 2003 r.

⇒

10 10 0 0
E R Ch W
O O N O

⇒

osoba zainteresowana
podlega ubezpieczeniom
od 1 stycznia 2003 r.

- ZUS ZWUA – dokonując wyrejestrowania z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, tj. emerytalnego, rentowych i wypadkowego, od 15 stycznia 2003 r.,

ZUS ZWUA
złożone w dniu
15 stycznia 2003 r.

⇒

10 10 0 0
E R Ch W
O O N O

⇒

wyrejestrowanie następuje
od 15 stycznia 2003 r.

- ZUS ZUA – dokonując zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, tj. emerytalnego, rentowych i wypadkowego, od 15 stycznia 2003 r. oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, również od 15 stycznia 2003 r.

ZUS ZUA		10 10 0 0		w zgłoszeniu osoba zainteresowana podaje
złożone w dniu	⇒	E R Ch W	⇒	datę podlegania wszystkim ubezpieczeniom
15 stycznia 2003 r.		O O D O		od dnia 15 stycznia 2003 r.

Powyższy sposób składania dokumentów zgłoszeniowych wynika z przepisu ustawy o s.u.s., który stanowi, że o zmianach dotyczących rodzajów ubezpieczeń i terminach ich powstania płatnik zawiadamia ZUS poprzez złożenie wyrejestrowania i ponowne zgłoszenie do ubezpieczeń z prawidłowymi danymi.

Ustanie dobrowolnych ubezpieczeń społecznych

Dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe ustają:

- od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony,
- od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie (jeżeli za część miesiąca został pobrany zasiłek, ubezpieczenie chorobowe ustaje od dnia następującego po dniu, za który zasiłek przysługuje),
- od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.

W uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie. W tym celu osoba duchowna, w stosunku do której ustało dobrowolne ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub chorobowe, powinna wystąpić do terenowej jednostki ZUS, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania, z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie.

W przypadku ustania dobrowolnych ubezpieczeń osób duchownych, w stosunku do których funkcję płatnika składek pełni przełożony domu zakonnego lub klasztoru, albo, za zgodą ZUS, inna zwierzchnia instytucja diecezjalna lub zakonna, o wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie – w imieniu wszystkich duchownych – może wystąpić płatnik składek. Wyrażenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zgody na opłacenie składki po terminie oznacza, że osoba duchowna podlega nadal dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym.

4. Zbieg tytułów do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych

Zbieg tytułów ubezpieczeń występuje w przypadku, gdy dana osoba spełnia warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, o których mowa w art. 6 ustawy o s.u.s., z kilku różnych tytułów. O tym, z którego z tych tytułów dana osoba podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, rozstrzyga art. 9 tej ustawy.

Bezwzględny obowiązek ubezpieczeń społecznych istnieje z tytułu: • pozostawania w stosunku pracy • członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej i spółdzielni kółek rolniczych • pozostawania w stosunku służby (w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r. – także w stosunku zastępczej formy służby wojskowej) • od 30 grudnia 1999 r. – pobierania świadczenia socjalnego wypłacanego w okresie urlopu lub pobierania zasiłku socjalnego wypłacanego na czas przekwalifikowania zawodowego i poszukiwania nowego zatrudnienia, a także pobierania wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego, a od 1 czerwca 2004 r. również w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Powyższe oznacza, że żaden inny tytuł do ubezpieczeń społecznych, ani też ustalone prawo do emerytury lub renty, nie wyłącza tych osób z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z wymienionych wyżej tytułów.

Osoba duchowna a tytuły rodzące bezwzględny obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych

Od 1 stycznia 1999 r. osoba duchowna, która spełniała jednocześnie warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, była obejmowana obowiązkowo ubezpieczeniami z tytułu stosunku pracy, członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej i spółdzielni kółek rolniczych, stosunku służby lub zastępczej formy służby wojskowej. Równocześnie nie miała znaczenia wysokość przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia. Duchowny, na swój wniosek, mógł być objęty ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 1

W okresie od 1 stycznia do 30 listopada 1999 r. duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Z tego tytułu otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 400 zł miesięcznie. Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym tylko z tytułu stosunku pracy. Dobrowolnie, na swój wniosek, mógł podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 2

Duchowny pozostawał w stosunku służby, jednocześnie miał zawartą umowę o pracę. Duchowny ten podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pozostawania w stosunku służby oraz z tytułu pozostawania w stosunku pracy. Dobrowolnie, na swój wniosek, mógł podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną.

Od 30 grudnia 1999 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 110, poz. 1256 z późn. zm.), która uzależniła podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów od przychodu, stanowiącego podstawę wymiaru składek, ze stosunku pracy, członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej i spółdzielni kółek rolniczych, stosunku służby, stosunku zastępczej formy służby wojskowej, pobierania świadczenia socjalnego lub zasiłku socjalnego. W sytuacji gdy osoby mające wyżej wymieniony tytuł do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych osiągnęły przychód, w przeliczeniu na okres miesiąca, niższy niż najniższe wynagrodzenie, podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym także z innych posiadanych tytułów, wymienionych w art. 6 ustawy o s.u.s.

Zatem w przypadku, gdy osoba duchowna osiągnęła przychód – z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, stosunku zastępczej formy służby wojskowej, stosunku służby lub pobierania świadczenia socjalnego bądź zasiłku socjalnego – w przeliczeniu na okres miesiąca **niższy niż** najniższe wynagrodzenie, podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym także z tytułu bycia osobą duchowną. Przy czym, należy wtedy opłacać składki z tytułu bycia osobą duchowną od różnicy pomiędzy kwotą najniższego wynagrodzenia a przychodem uzyskiwanym z danego tytułu, który stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Wyjątek od wymienionej zasady stanowili i stanowią pracownicy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy, którym przepisy Kodeksu pracy gwarantują co najmniej minimalne wynagrodzenie (w okresie do 31 grudnia 2002 r. – najniższe wynagrodzenie), a także pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy, którzy w umowie o pracę mają zagwarantowane wynagrodzenie w kwocie co najmniej równej lub wyższej od minimalnego wynagrodzenia. W ich przypadku tak długo, jak długo trwać będzie stosunek pracy, ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia osobą duchowną mają charakter dobrowolny.

Przykład 1

Przez cały 2000 r. duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, uzyskując miesięcznie wynagrodzenie 500 zł. Podlegał on obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy oraz z tytułu bycia duchownym, ponieważ z tytułu stosunku pracy nie osiągał miesięcznie przychodu, stanowiącego podstawę wymiaru składek, w wysokości co najmniej najniższego wynagrodzenia (w 2000 r. wynosiło ono: od stycznia do lutego 670 zł, od marca 700 zł).

Przykład 2

W 2001 r. duchowny był zatrudniony na podstawie umów o pracę: u pracodawcy A z wynagrodzeniem 300 zł, u pracodawcy B z wynagrodzeniem 400 zł. Podlegał on obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy, u pracodawców A i B, oraz z tytułu bycia duchownym, gdyż łącznie u obu pracodawców nie osiągał miesięcznie przychodu, stanowiącego podstawę wymiaru składek, w wysokości co najmniej najniższego wynagrodzenia (w 2001 r. wynosiło ono 760 zł).

Przykład 3

Od 1 stycznia 2001 r. duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Z powodu przebywania na zasiłku chorobowym w kwietniu 2001 r. otrzymał wynagrodzenie w wysokości 400 zł. Podlegał on obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy, mimo że za kwiecień 2001 r. nie osiągnął przychodu w wysokości co najmniej najniższego wynagrodzenia, tj. 760 zł. Dobrowolnie, na swój wniosek, mógł podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 4

W 2002 r. duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. W umowie o pracę miał zagwarantowane wynagrodzenie równe najniższemu wynagrodzeniu, tj. 760 zł.

W kwietniu 2002 r. pracodawca nie wypłacił pracownikowi pełnego należnego wynagrodzenia z powodu braku środków. Pracownik otrzymał wynagrodzenie w wysokości 300 zł. Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy. Dobrowolnie, na swój wniosek, mógł podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia duchownym.

Należy dodać, że zgodnie z przepisami znowelizowanej w grudniu 1999 r. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli osoba taka zawarła umowę z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli wykonuje taką umowę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Z powyższego wynika, że pracownik wykonujący wymienione wyżej umowy cywilnoprawne u pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub na rzecz tego pracodawcy, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym także z tytułu tych umów, tak jak ze stosunku pracy. Przepisy te stosuje się począwszy od umów zawartych od 14 stycznia 2000 r.

Zatem duchowny, który pozostaje w stosunku pracy i dodatkowo zawrze z pracodawcą umowę zlecenia, będzie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia duchownym, gdy łącznie – z tytułu stosunku pracy i umowy zlecenia – nie osiągnie przychodu, w przeliczeniu na okres miesiąca, w wysokości co najmniej najniższego wynagrodzenia.

Przykład 1

W 2000 r. duchowny zawarł umowę o pracę, w której wynagrodzenie za wykonywanie pracy określono w wysokości 500 zł miesięcznie. Jednocześnie z pracodawcą, z którym pozostawał w stosunku pracy, dodatkowo zawarł umowę zlecenia na okres jednego roku. Za wykonywanie tej umowy duchowny uzyskiwał przychód w wysokości 300 zł miesięcznie. W wymienionym roku duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy oraz z tytułu umowy zlecenia. Nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia duchownym, gdyż łączny przychód uzyskany z tytułu stosunku pracy i umowy zlecenia u tego samego pracodawcy, w przeliczeniu na okres jednego miesiąca, przewyższał najniższe wynagrodzenie (w 2000 r. wynosiło ono: od stycznia do lutego 670 zł, od marca 700 zł). Dobrowolnie, na swój wniosek, mógł on być objęty ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi z tytułu bycia duchownym.

Przykład 2

Od 1 kwietnia 2002 r. duchowny pozostawał w stosunku pracy, z wynagrodzeniem 300 zł. Dodatkowo zawarł z własnym pracodawcą umowę zlecenia. Przychód z umowy zlecenia wyniósł 300 zł. Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy, umowy zlecenia oraz z tytułu bycia duchownym, ponieważ łącznie – z tytułu stosunku pracy oraz umowy zlecenia zawartej z własnym pracodawcą – nie osiągał przychodu, w przeliczeniu na okres jednego miesiąca, w wysokości co najmniej najniższego wynagrodzenia, tj. 760 zł.

Z dniem 1 stycznia 2003 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. nr 200, poz. 1679 z późn. zm.). Na jej podstawie minimalne wynagrodzenie za pracę zastąpiło najniższe wynagrodzenie. Od 1 stycznia 2003 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosiło 800 zł, od 1 stycznia 2004 r. – 824 zł, od 1 stycznia 2005 r. – 849 zł, od 1 stycznia 2006 r. – 899,10 zł, od 1 stycznia 2007r. – 936 zł, od 1 stycznia 2008r. – 1126 zł, od 1 stycznia 2009r. – 1276 zł, od 1 stycznia 2010r. – 1317 zł, od 1 stycznia 2011r. – 1386 zł, od 1 stycznia 2012r. – 1500zł, od 1 stycznia 2013r. – 1600zł., od 1 stycznia 2014r. – 1680zł., od 1 stycznia 2015r. – 1750 zł, od 1 stycznia 2016r. – 1850 zł., **od 1 stycznia 2017r. – 2000 zł.**

Wysokość wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od wysokości minimalnego wynagrodzenia, z tym że do końca 2005 r. wynagrodzenie pracownika, w okresie jego pierwszych dwóch lat pracy, nie mogło być niższe niż:

- 80 % wysokości minimalnego wynagrodzenia – w pierwszym roku pracy (tj. w 2003 r. – 640 zł, w 2004 r. – 659 zł, a w 2005 r. – 679 zł),
- 90 % wysokości minimalnego wynagrodzenia – w drugim roku pracy (tj. w 2003 r. – 720 zł, w 2004 r. – 742 zł, a w 2005 r. – 764 zł).

Od 1 stycznia 2006 r., w związku ze zmianą ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, wysokość wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy w pierwszym roku pracy nie mogła być niższa niż 80 % minimalnego wynagrodzenia (80 % minimalnego wynagrodzenia w pierwszym roku pracy wynosi w : 2006r. - 719,28 zł, w 2007r. – 748,80 zł, w 2008r. – 900,80 zł, w 2009r. – 1020,80 zł, w 2010r. - 1053,60 zł, w 2011r. - 1108,80 zł , w 2012r. – 1200 zł , w 2013r. -1280 zł, w 2014r. – 1344 zł, w 2015r. – 1400 zł, w 2016r. – 1480 zł. **w 2017r. – 1600 zł.**

Dla pozostałych pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym pracowników w drugim roku pracy, wynagrodzenie nie mogło być niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Od 1 stycznia 2003 r. minimalne wynagrodzenie stanowi również podstawę wymiaru składek dla osób duchownych.

Przykład 1

W 2003 r. duchowny był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę. W umowie tej miał zagwarantowane wynagrodzenie w wysokości 640 zł. Był to jego pierwszy rok pracy. Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy, gdyż osiągał minimalne wynagrodzenie w pierwszym roku pracy.

Przykład 2

Duchowny pozostaje w stosunku służby i z tego tytułu osiąga co najmniej minimalne wynagrodzenie. Podlega on obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu pozostawania w stosunku służby. Może dobrowolnie, na swój wniosek, przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń społecznych z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 3

Duchowny jest członkiem spółdzielni. Jako członek spółdzielni osiąga przychód miesięczny w wysokości 500 zł. Podlega on obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy oraz z tytułu bycia duchownym.

Przykład 4

W 2003 r. duchowny był zatrudniony w połowie wymiaru czasu pracy. Otrzymywał z tego tytułu przychód w wysokości 400 zł miesięcznie. Z pracodawcą zawarł również umowę zlecenia, na 2003 r., z której uzyskiwał miesięcznie przychód wynoszący również 400 zł. Duchowny nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia duchownym, gdyż łączny przychód, uzyskany z tytułu stosunku pracy i umowy zlecenia zawartej z własnym pracodawcą, wynosił miesięcznie tyle, ile wynosiło minimalne wynagrodzenie w tym okresie, tj. 800 zł. Mógł on dobrowolnie, na swój wniosek, być objęty ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu bycia osobą duchowną.

Od 1 stycznia 2003 r., w związku ze zmianą ustawy o s.u.s., żołnierze niezawodowi w służbie czynnej oraz osoby odbywające zastępcze formy służby wojskowej obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z wymienionych tytułów, jeżeli nie mają innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych. W związku z tym duchowny odbywający zastępczą służbę wojskową obowiązkowo podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną (do 31 grudnia 2002 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu zastępczej służby wojskowej).

Duchowny będący żołnierzem niezawodowym w służbie czynnej w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z obu tytułów, tj. służby czynnej i bycia duchownym, natomiast w okresie od 1 stycznia 2003 r. – tylko z tytułu bycia duchownym.

Przykład

Od 1 września 2002 r. osoba duchowna odbywała zastępczą służbę wojskową. Do 31 grudnia 2002 r. podlegała ona obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu zastępczej służby wojskowej, natomiast od 1 stycznia 2003 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną.

Od 1 października 2003 r. kolejna nowela ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uchyliła przepisy art. 6 ust. 13-18 i 18b, stanowiące o obowiązkowym podleganiu ubezpieczeniom społecznym osób pozostających w stosunku służby. Zmiana przepisów spowodowała, że od 1 października 2003 r. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają tylko osoby będące funkcjonariuszami służby celnej.

Funkcjonariusze pozostający w stosunku służby, niepodlegający ubezpieczeniom społecznym określonym przepisami ustawy o s.u.s., spełniający równocześnie warunki do podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia duchownym, mogą być objęci tymi ubezpieczeniami dobrowolnie.

Przykład

Duchowny został kapłanem wojskowym w październiku 1999 r. Podlegał on ubezpieczeniom społecznym:

- *od 1 stycznia do 30 września 1999 r. – obowiązkowo z tytułu bycia duchownym,*
- *od 1 października 1999 r. do 30 września 2003 r. – obowiązkowo z tytułu służby (w tym okresie dobrowolnie, na swój wniosek, mógł przystąpić do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia duchownym).*

Od 1 października 2003 r. nie podlega on w ogóle ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku służby, a z tytułu bycia duchownym może przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Osoba duchowna a inne tytuły do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2015r.

Osoba, która spełnia warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów – jako nakładca, zleceniobiorca, poseł, senator, duchowny – jest obejmowana ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może jednak dobrowolnie, na swój wniosek, zostać objęta ubezpieczeniami również z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów, albo zmienić tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń.

Zatem wspomniana osoba zostaje objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Jednakże biorąc pod uwagę fakt, że wyżej wymienione tytuły ubezpieczeń są tytułami równorzędnymi i nie powodują bezwzględnego obowiązku ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dają możliwość zmiany, w każdym czasie, tytułu ubezpieczeń na inny niż uprzednio wybrany.

Osoba duchowna, posiadająca równocześnie jeden z wyżej wymienionych tytułów ubezpieczeń, może podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną, albo też zmienić tytuł obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Przykład 1

Duchowny zawarł umowę zlecenia na okres od 1 do 31 stycznia 1999 r. W dniu 1 stycznia 1999 r. miał dwa równorzędne tytuły ubezpieczeń: bycie osobą duchowną i wykonywanie umowy zlecenia. Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z jednego, wybranego tytułu, tj. z tytułu bycia osobą duchowną. Drugi (umowa zlecenia) był tytułem do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, co oznacza, że duchowny mógł do tych ubezpieczeń przystąpić na swój wniosek.

Przykład 2

Osoba podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną. W dniu 1 lutego 2003 r. zawarła umowę zlecenia na okres 12 miesięcy. Od tej daty spełniała ona warunki do podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z dwóch tytułów: jako osoba duchowna oraz jako zleceniobiorca. Zgodnie z przepisami, od 1 lutego 2003 r., może ona podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym nadal z tytułu bycia osobą duchowną lub zmienić tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń i podlegać wymienionym ubezpieczeniom jako zleceniobiorca. Jeżeli jako tytuł obowiązkowych ubezpieczeń wybierze umowę zlecenia, wówczas, na swój wniosek, może dobrowolnie być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu bycia osobą duchowną.

Osoba duchowna a inne tytuły do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2016r.

Ustawa z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1831) wprowadziła od 1 stycznia 2016r. zmiany w zakresie podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym przez osoby wykonujące umowy zlecenia. W myśl przepisu art. 9 ust. 2c cyt. ustawy, zleceniobiorca i osoba współpracująca przy wykonywaniu umowy, dla których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym miesiącu jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia, spełniający warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów podlega obowiązkowo tym ubezpieczeniom jako zleceniobiorca lub osoba współpracująca oraz z innych tytułów nie rodzących bezwzględnego obowiązku ubezpieczeń emerytalnego i

rentowych tj. kolejnej umowy zlecenia lub współpracy przy jej wykonywaniu, jako poseł bądź senator, wykonawca pracy nakładczej oraz jako osoba duchowna. Powyższego przepisu nie stosuje się, jeżeli na podstawie umowy zlecenia lub współpracy przy jej wykonywaniu lub z innych wymienionych tytułów ubezpieczony osiąga kwotę minimalnego wynagrodzenia. Jednocześnie nie uległ zmianie przepis art. 9 ust.2. Nadal osoba, która spełnia warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów – jako nakładca, zleceniobiorca, poseł, senator, duchowny – jest obejmowana ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może jednak dobrowolnie, na swój wniosek, zostać objęta ubezpieczeniami również z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów, albo zmienić tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń pod warunkiem, że nie narusza on zasady wyrażonej w art. 9 ust. 2c. dotyczącej ustalenia podstawy wymiaru składek.

Przykład 1

Duchowny zawarł umowę zlecenia na okres od 1 września 2015r. do 31 sierpnia 2016r. W dniu 1 września 2015r. miał dwa równorzędne tytuły ubezpieczeń: bycie osobą duchowną i wykonywanie umowy zlecenia. Duchowny złożył oświadczenie, że w tym okresie jako tytuł obowiązkowych ubezpieczeń wybiera umowę zlecenia. Zatem podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z jednego, wybranego tytułu, tj. z tytułu umowy zlecenia. Z tytułu bycia osobą duchowną mógł przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Co miesięczna podstawa wymiaru składek z tytułu umowy zlecenia wynosiła 1000zł. Z dniem 1 stycznia 2016r. ww. osoba podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym nadal z umowy zlecenia oraz obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako duchowny z uwagi na to, że podstawa wymiaru składek z umowy zlecenia jest niższa od minimalnego wynagrodzenia.

Przykład 2

Osoba podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną. W dniu 1 stycznia 2016r. zawarła umowę zlecenia na okres 12 miesięcy. Co miesięczny przychód z umowy zlecenia wynosi 2000zł. Od tej daty spełniała ona warunki do podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z dwóch tytułów: jako osoba duchowna oraz jako zleceniobiorca. Zgodnie z przepisami, od 1 stycznia 2016r., może ona podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym nadal z tytułu bycia osobą duchowną lub zmienić tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń i podlegać wymienionym ubezpieczeniom jako zleceniobiorca. Jeżeli jako tytuł obowiązkowych ubezpieczeń wybierze umowę zlecenia, wówczas, na swój wniosek, może dobrowolnie być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu bycia osobą duchowną.

Duchowny mający ustalone prawo do emerytury lub renty a umowa zlecenia w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2015r.

Od 14 stycznia 2000 r., w związku ze zmianą ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zmieniły się także zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia przez osoby mające ustalone prawo do emerytury lub renty. W myśl wprowadzonych uregulowań prawnych, w sytuacji gdy osoba mająca ustalone prawo do emerytury lub renty zawrze umowę zlecenia, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z umowy zlecenia, jeśli równocześnie nie pozostaje w stosunku pracy. Zatem, gdy duchowny mający ustalone prawo do emerytury lub renty zawrze umowę zlecenia, będzie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania tej umowy, jeśli równocześnie nie będzie pozostawał w stosunku pracy. Jednak w sytuacji gdy umowa zlecenia będzie wykonywana u pracodawcy, z którym duchowny pozostaje w stosunku pracy, albo na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje on w stosunku pracy, duchowny będzie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania tej umowy na zasadach przewidzianych dla pracowników.

Przykład 1

Duchowny, mający ustalone prawo do emerytury, zawiera z podmiotem A umowę o pracę, a z podmiotem B – umowę zlecenia. Podlega on obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy. Z tytułu wykonywania umowy zlecenia, jak też z tytułu bycia osobą duchowną, może zostać objęty dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi.

Przykład 2

Duchowny, mający ustalone prawo do renty, zawiera z pracodawcą A umowę o pracę oraz dodatkowo – umowę zlecenia. Duchowny ten podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy i umowy zlecenia (przy czym pracodawca A ustala dla niego podstawę wymiaru składek, sumując przychód ze stosunku pracy z przychodem z umowy zlecenia). Z tytułu bycia osobą duchowną może przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Przykład 3

Duchowny, mający ustalone prawo do emerytury lub renty, zawiera umowę zlecenia. Podlega on obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu wykonywania tej umowy. Z tytułu bycia osobą duchowną może przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Duchowny mający ustalone prawo do emerytury lub renty a umowa zlecenia w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2016r.

Osoba duchowna mająca ustalone prawo do emerytury lub renty i wykonująca jedną umowę zlecenia podlega z tytułu jej wykonywania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Natomiast w przypadku zawarcia więcej niż jednej umowy zlecenia, kolejne umowy będą rodziły obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, do momentu, aż łączna podstawa osiągnie minimalne wynagrodzenie.

Przykład 1

Duchowny mający ustalone prawo do emerytury, od 4 stycznia 2016 r. jest zatrudniony na podstawie dwóch umów zlecenia A i B. Nie pozostaje w stosunku pracy. Z tytułu umowy A przychód w miesiącu styczniu wyniósł - 1850 zł, a z tytułu umowy B - 2 000 zł. Duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu jednej wybranej umowy zlecenia A lub B. Druga umowa zlecenia jest tytułem do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Przykład 2

Duchowny mający ustalone prawo do renty jest zatrudniony od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016r. na podstawie dwóch umów zlecenia A i B. Nie pozostaje w stosunku pracy. Miesięczny przychód z tytułu umowy A wynosi - 700 zł, tytułu umowy B - 1000 zł. Do 31 grudnia 2015r. duchowny podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu umowy A. Umowa B stanowiła tytuł do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Od 1 stycznia 2016r. duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z obu umów zlecenia, gdyż podstawa wymiaru składek z umowy A nie osiąga kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Z tytułu bycia osobą duchowną może przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Przykład 3

Od 1 września 2015 r. duchowny mający ustalone prawo do emerytury jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w wymiarze czasu pracy ½ etatu. Z tego tytułu miesięczny przychód wynosi 1200 zł. Jednocześnie osoba ta, wykonuje od 1 października 2015r. dwie umowy zlecenia zawarte na okres do 30 czerwca 2016r. na rzecz innych podmiotów niż pracodawca. Z umowy zlecenia A uzyskuje co miesiąc przychód w wysokości – 400 zł, umowy zlecenia B uzyskuje co miesiąc przychód w wysokości – 500 zł. Do 31 grudnia 2015r. duchowny podlega wyłącznie ze stosunku pracy. Od 1 stycznia 2016r. duchowny – emeryt, podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako pracownik oraz jako zleceniobiorca z umów A i B (przychód z umowy o pracę- 1200 i umowy zlecenia A- 400 nie osiąga kwoty minimalnego wynagrodzenia, dlatego obowiązek ubezpieczenia zrodziła również umowa zlecenia B). Z tytułu bycia osobą duchowną może przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Duchowny a prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej

Duchowny spełniający warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko

z tytułu prowadzenia tej działalności. W takim przypadku osoba ta nie podlega w ogóle ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 1

Osoba wstąpiła do stanu duchownego od 1 czerwca 1999 r., zaś pozarolniczą działalność gospodarczą rozpoczęła od 1 stycznia 2000 r. W okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 1999 r. osoba ta podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną. Od 1 stycznia 2000 r. podlega ona obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Nie podlega natomiast ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną i nie może też z tego tytułu przystąpić do tych ubezpieczeń dobrowolnie.

Przykład 2

Duchowny zawarł umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stosunku pracy. Może podlegać on dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Nie podlega natomiast – ani obowiązkowo, ani dobrowolnie – ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 3

Od 1 stycznia 2012r. duchowny zawarł umowę o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, uzyskując z tego tytułu miesięcznie przychód w wysokości 1050zł. Ponadto rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 stycznia 2012r. Duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stosunku pracy, oraz z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Nie podlega natomiast – ani obowiązkowo, ani dobrowolnie – ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną.

Duchowny a pełnienie funkcji członka rady nadzorczej

Od 1 stycznia 2015 r., w związku ze zmianą ustawy o s.u.s., osoby pełniące funkcję członka rady nadzorczej obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jeżeli pobierają wynagrodzenie z tego tytułu i to niezależnie od posiadania innych tytułów do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych a także ustalonego prawa do emerytury czy renty. Nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu ani wypadkowemu. W związku z tym duchowny pełniący funkcję członka rady nadzorczej za wynagrodzeniem obowiązkowo podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną oraz z tytułu pełnienia tej funkcji.

Przykład 1

Osoba duchowna podlega z tego tytułu obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Od 1 stycznia 2010r. duchowny pełni funkcję członka rady nadzorczej za wynagrodzeniem. Duchowny ten do 31 grudnia 2014r. z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej za wynagrodzeniem podlegał obowiązkowo tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu, natomiast od 1 stycznia 2015r. podlega również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Przykład 2

Duchowny od 1 września 2010r. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Od 1 stycznia 2014r. duchowny pełni funkcję członka rady nadzorczej za wynagrodzeniem. Duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stosunku pracy. Może podlegać on dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną. Do 31 grudnia 2014r. z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej za wynagrodzeniem podlegał obowiązkowo tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu, natomiast od 1 stycznia 2015r. również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Ubezpieczenia społeczne osób duchownych będących funkcjonariuszami służb mundurowych przed 1 stycznia 1999 r.

Na podstawie przepisów ustawy o s.u.s. (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. do 30 września 2003 r.) obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi zostali objęci funkcjonariusze służb mundurowych, którzy wstąpili po raz pierwszy do służby po dniu 1 stycznia 1999 r., tj. po wejściu w życie wymienionej ustawy.

Zatem funkcjonariusze służb mundurowych, którzy podjęli służbę przed 1 stycznia 1999 r. i pozostawali w niej w dniu wejścia w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie podlegali przepisom tej ustawy.

W związku z powyższym, w okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r., funkcjonariusze służb mundurowych, niepodlegający przepisom ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo podlegali ubezpieczeniom społecznym nie z tytułu służby, a z innych tytułów wymienionych w art. 6 ustawy o s.u.s.

Od 30 grudnia 1999 r. weszła w życie zmiana, wprowadzona ustawą z dnia 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą funkcjonariusze służb mundurowych, niepodlegający przepisom ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a spełniający równocześnie warunki do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułów określonych w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10 tej ustawy, obejmowani są ubezpieczeniami z tych tytułów dobrowolnie, na swój wniosek (art. 9 ust. 8 znowelizowanej ustawy o s.u.s.).

Z powołanych przepisów wynika, że funkcjonariusze służb mundurowych, niepodlegający ubezpieczeniom społecznym, będący również duchownymi obowiązkowo podlegali ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia duchownym w okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r., natomiast od 30 grudnia 1999 r. ubezpieczenia społeczne z tego tytułu stały się dla nich dobrowolne.

Przykład

Osoba duchowna pozostaje w stosunku służby od 1997 r. Nie podlegała zatem obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, określonym ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, z tytułu stosunku służby, gdyż wstąpiła do służby przed 1 stycznia 1999 r. Osoba ta podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną w okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r. Od 30 grudnia 1999 r. może natomiast podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną dobrowolnie, na swój wniosek.

III. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

1. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uzależniona jest od tytułu ubezpieczeń społecznych. Zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne regulują art. 18 i 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Dla osoby podlegającej ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu bycia osobą duchowną podstawę wymiaru składek stanowią:

- w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r. – kwota, nie niższa od najniższego wynagrodzenia za pracę,
- w okresie od 1 stycznia 2003 r. – kwota, nie niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

Za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie, a więc w sytuacji gdy ubezpieczenia te trwały tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie – dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniom.

Wymienioną wyżej zasadę zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek stosuje się także w przypadku pobierania zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego bądź z ubezpieczenia chorobowego, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego, w związku z podleganiem dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Przykład 1

W styczniu 2002 r. duchowny podlegał ubezpieczeniom społecznym przez 15 dni. Najniższe wynagrodzenie w tym miesiącu wynosiło 760 zł.

$$760,00 \text{ zł} : 31 (\text{liczba dni miesiąca}) = 24,516129 \text{ zł}$$

$$24,516129 \text{ zł} \times 15 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 367,74 \text{ zł}$$

Za styczeń 2002 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla tego duchownego nie mogła być niższa od kwoty 367,74 zł.

Przykład 2

W lutym 2002 r. duchowny przez 10 dni przebywał na zasiłku chorobowym (spełniał warunki do przyznania zasiłku, tzn. złożył wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, podlegał temu ubezpieczeniu przez 180 dni, składki były opłacane w terminie i w prawidłowej wysokości).

$$760,00 \text{ zł} : 28 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 27,142857 \text{ zł}$$

$$27,142857 \text{ zł} \times 18 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 488,57 \text{ zł}$$

Za luty 2002 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla tego ubezpieczonego nie mogła być niższa od kwoty 488,57 zł.

Przykład 3

Osoba duchowna nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego od 15 marca 2002 r. (spełniała warunki do przyznania zasiłku macierzyńskiego, tzn. była zgłoszona do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, składki były opłacane w terminie i w prawidłowej wysokości).

$$760,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 24,516129 \text{ zł}$$

$$24,516129 \text{ zł} \times 14 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 343,23 \text{ zł}$$

Za marzec 2002 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla tej osoby nie mogła być niższa od kwoty 343,23 zł.

Przykład 4

Osoba duchowna nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, w związku z tym nie otrzyma zasiłku chorobowego za okres od 1 do 15 lutego 2003 r. Za luty 2003 r. jest zobowiązana ona do opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia osobą duchowną od podstawy wymiaru nie niższej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. nie niższej niż 800 zł.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla duchownego posiadającego inny tytuł do ubezpieczeń

W okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r. (bez względu na kwotę przychodu z tytułu stosunku pracy, bycia członkiem rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych, stosunku służby) duchowny był obejmowany obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi tylko z wyżej wymienionych tytułów. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowił przychód uzyskany odpowiednio z wyżej wymienionych tytułów. Z tytułu bycia osobą duchowną mógł dobrowolnie, na swój wniosek, przystąpić do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Podstawę wymiaru składek stanowiła zadeklarowana kwota, nie niższa niż odpowiadająca najniższemu wynagrodzeniu za pracę. W takim przypadku duchowny sam finansował składki. Jeżeli natomiast duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom jako zleceniobiorca czy nakładca, to składki na jego ubezpieczenie były opłacane od obowiązującej dla danego tytułu podstawy wymiaru składek (odpowiednio dla nakładcy lub zleceniobiorcy).

Przykład 1

Od 1 stycznia 1999 r. duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, z wynagrodzeniem 400 zł miesięcznie. W związku z tym podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy, a pracodawca opłacał za niego składki obliczane od przychodu ze stosunku pracy, stanowiącego podstawę wymiaru składek, tj. 400 zł. Duchowny nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia duchownym do 29 grudnia 1999r.

Przykład 2

Duchowny wykonywał umowę zlecenia, z wynagrodzeniem 500 zł miesięcznie. Wybrał obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tylko z tytułu umowy zlecenia. Podstawa wymiaru składek na jego ubezpieczenia

społeczne z tytułu umowy zlecenia wynosiła 500 zł. Duchowny nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną.

Od 30 grudnia 1999 r. duchowny, który uzyskiwał przychód z tytułu stosunku pracy (członkostwa w spółdzielni, stosunku służby, zastępczej służby wojskowej), wynoszący co najmniej najniższe wynagrodzenie, obowiązkowo podlegał ubezpieczeniom społecznym tylko jako pracownik (członek spółdzielni, funkcjonariusz służby czy zastępczej służby wojskowej). Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowił przychód uzyskany w ramach stosunku pracy (członkostwa w spółdzielni, służby, zastępczej służby wojskowej). Duchowny, na swój wniosek, mógł przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń społecznych z tytułu bycia osobą duchowną (wtedy, gdy ze stosunku pracy uzyskał przychód wynoszący co najmniej najniższe wynagrodzenie). Podstawę wymiaru składek stanowiła zadeklarowana kwota, nie niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia za pracę.

Przykład 1

Duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę i z umowy tej otrzymywał przychód w wysokości odpowiadającej kwocie najniższego wynagrodzenia. Podlegał więc obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako pracownik. Z tytułu bycia duchownym mógł dobrowolnie, na swój wniosek, przystąpić do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Podstawę wymiaru składek z tytułu bycia duchownym stanowiła zadeklarowana kwota, nie niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia za pracę.

Przykład 2

Duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1000 zł. Wynagrodzenie za styczeń 2003 r. zostało wypłacone w styczniu 2003 r., zaś za luty 2003 r. – w marcu 2003 r. Wynagrodzenie za marzec 2003 r. zostało wypłacone również w marcu 2003 r. W lutym 2003 r. duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy, mimo że w tym miesiącu nie wypłacono mu wynagrodzenia. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowiła kwota przychodu uzyskana z tytułu stosunku pracy. Z tytułu bycia duchownym mógł dobrowolnie, na swój wniosek, podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Podstawę wymiaru składek stanowiła zadeklarowana kwota, nie niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Jeżeli podstawa wymiaru składek, w przeliczeniu na okres miesiąca kalendarzowego (z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni lub służby), jest niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia (a od 1 stycznia 2003 r. od kwoty minimalnego wynagrodzenia), wówczas duchowny podlega również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawę wymiaru składek z tytułu bycia osobą duchowną stanowi w takim przypadku różnica pomiędzy kwotą najniższego (lub minimalnego) wynagrodzenia, tj. najniższą podstawą wymiaru składek przewidzianą dla duchownego a kwotą przychodu stanowiącą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni lub służby.

Przykład 1

Duchowny był zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od 1 września 2001 r. do 31 sierpnia 2002 r. z tytułu stosunku pracy uzyskiwał miesięcznie przychód w wysokości 500 zł miesięcznie.

Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy – podstawa wymiaru składek wynosiła 500 zł. Podlegał również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia duchownym – podstawa wymiaru składek wynosiła 260 zł (różnica pomiędzy kwotą najniższego wynagrodzenia za pracę a przychodem uzyskiwanym z tytułu stosunku pracy: $760\text{ zł} - 500\text{ zł} = 260\text{ zł}$).

Przykład 2

W okresie od 1 stycznia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. duchowny był zatrudniony u pracodawcy A w niepełnym wymiarze czasu pracy; z tego tytułu uzyskiwał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek w wysokości 300 zł miesięcznie. U pracodawcy B był zatrudniony również w niepełnym wymiarze czasu pracy i uzyskiwał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek także w wysokości 300 zł miesięcznie.

Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u pracodawców A i B, z podstawami wymiaru składek po 300 zł. Podlegał również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną, z podstawą wymiaru składek 160 zł ($760\text{ zł} - 600\text{ zł}$), gdyż z tytułu stosunków pracy nie osiągnął przychodu, stanowiącego podstawę wymiaru składek, w wysokości co najmniej najniższego wynagrodzenia.

Przykład 3

W 2002 r. duchowny był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Przez cały maj 2002 r. przebywał na zasiłku chorobowym. Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy. Z tytułu bycia osobą duchowną mógł przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń

emerytalnego i rentowych, z zadeklarowaną podstawą wymiaru składek, nie niższą od kwoty najniższego wynagrodzenia.

Przykład 4

Alumn seminarium duchownego ukończył 25 lat w dniu 1 grudnia 2002 r. Od 1 lutego 2003 r. zawarł umowę o pracę, w niepełnym wymiarze czasu pracy i uzyskał za ten miesiąc przychód stanowiący podstawę wymiaru składek 500 zł. Wynagrodzenie za luty 2003 r. zostało wypłacone w tym samym miesiącu. Od 1 marca 2003 r. zawarł on umowę o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, i uzyskiwał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek 640 zł.

Od 1 grudnia 2002 r. alumn seminarium duchownego podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawa wymiaru składek na te ubezpieczenia nie mogła być niższa od:

- za grudzień 2002 r. – 760 zł (tj. kwoty najniższego wynagrodzenia),
- za styczeń 2003 r. – 800 zł (tj. kwoty minimalnego wynagrodzenia),
- za luty 2003 r. – 300 zł (tj. różnicy pomiędzy kwotą minimalnego wynagrodzenia za pracę a przychodem z tytułu stosunku pracy: $800\text{ zł} - 500\text{ zł} = 300\text{ zł}$).

Od 1 marca 2003 r. duchowny, o którym mowa, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy, gdyż osiągnął przychód odpowiadający minimalnemu wynagrodzeniu w pierwszym roku pracy (640 zł). Duchowny, na swój wniosek, mógł przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia osobą duchowną.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe oraz wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o s.u.s., tj. górnej rocznej podstawy wymiaru składek (ograniczenie to stosuje się tylko w odniesieniu do składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe).

Należy jednak zaznaczyć, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe dla osób podlegających dobrowolnie temu ubezpieczeniu nie może przekraczać 250 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału. Kwotę tę ustala się miesięcznie, poczynając od trzeciego miesiąca kwartału kalendarzowego, na okres 3 kolejnych miesięcy, na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego dla celów emerytalnych.

W sytuacji gdy duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu od pierwszego dnia danego miesiąca, a wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym złożył 15 danego miesiąca, to ubezpieczeniem chorobowym będzie objęty od 15 danego miesiąca. Natomiast podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe będzie taka sama jak na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a więc, w omawianym przypadku, nie niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia (w okresie do 31 grudnia 2002 r.) lub nie niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia (w okresie od 1 stycznia 2003 r.), z uwzględnieniem braku ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz z ograniczeniem do 250 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału.

Przykład 1

Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 stycznia 2002 r. Do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego przystąpił od 15 stycznia 2002 r.

Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, a także na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, stanowiła kwota nie niższa od najniższego wynagrodzenia (w tym okresie wynosiło ono 760 zł).

Przykład 2

Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy do 30 września 2003 r. Od 1 października tego roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu bycia osobą duchowną. We wrześniu 2003 r. duchowny osiągnął górną roczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (w 2003 r. wynosiła ona 65 850 zł).

Duchowny, z tytułu bycia osobą duchowną, od października 2003 r. nie opłaca składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (podstawa wymiaru składek i składki na te ubezpieczenia wynoszą „0”). Opłaca natomiast składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe – od podstawy wymiaru składek, która nie może być niższa od kwoty odpowiadającej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę i wyższa niż 250 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału. Opłaca również składkę na ubezpieczenie wypadkowe – od podstawy wymiaru składek, która nie może być niższa od kwoty odpowiadającej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę.

2. Zasady finansowania składek

Wysokość składek na poszczególne rodzaje ubezpieczeń społecznych jest określona w stopach procentowych, jednakowych dla wszystkich ubezpieczonych. Wysokość stóp procentowych składek na ubezpieczenia społeczne w poszczególnych okresach przedstawia tabela 1.

Tabela 1
Wysokość stóp procentowych składek na ubezpieczenia społeczne w poszczególnych okresach

Okres	Rodzaj ubezpieczeń społecznych	% wymiaru podstawy składki
Od 1 stycznia 1999 r.	na ubezpieczenie emerytalne	19,52
Od 1 stycznia 1999 r. do 30 czerwca 2007r.	na ubezpieczenia rentowe	13,00
Od 1 lipca 2007 r. do 31 grudnia 2007r.		10,00
Od 1 stycznia 2008r.		6,00
Od 1 lutego 2012r.		8,00
Od 1 stycznia 1999 r.	na ubezpieczenie chorobowe	2,45
Od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r.	na ubezpieczenie wypadkowe*	1,62

*Od 1 stycznia 2003 r. obowiązują nowe zasady ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla poszczególnych płatników składek. Wymienione zagadnienie jest omówione szerzej w rozdziale VIII niniejszego poradnika.

Od 1 stycznia 1999 r. składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe duchownych, podlegających obowiązkowo tym ubezpieczeniom, finansują:

- sami duchowni – 20 % składki
- oraz Fundusz Kościelny – 80 % składki,
- Fundusz Kościelny – 100% składki, za członków zakonów kontemplacyjno – klauzurowych oraz misjonarzy w okresach pracy na terenach misyjnych.

Od 30 grudnia 1999 r., w związku ze zmianami w ustawie o s.u.s., składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe duchownych, podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę oraz z tytułu bycia osobą duchowną, finansuje:

- duchowny – 20 % składki
 - Fundusz Kościelny – 80 % składki
- w częściach obliczonych od różnicy pomiędzy najniższym (lub minimalnym) wynagrodzeniem a przychodem uzyskanym ze stosunku pracy.

Zatem wysokość składek, z uwzględnieniem źródeł finansowania dla duchownego niebędącego misjonarzem lub członkiem zakonu kontemplacyjno-klauzurowego, podlegającego obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu, wynosi:

— w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 30 czerwca 2007 r.:

- na ubezpieczenie emerytalne
 - duchowny – $19,52 \% \times 20 \% = 3,904 \%$
 - Fundusz Kościelny – $19,52 \% \times 80 \% = 15,616 \%$
- na ubezpieczenia rentowe
 - duchowny – $13,00 \% \times 20 \% = 2,60 \%$
 - Fundusz Kościelny – $13,00 \% \times 80 \% = 10,40 \%$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %	– do 31 grudnia 2002 r.)
duchowny	– $1,62 \% \times 20 \% = 0,324 \%$
Fundusz Kościelny	– $1,62 \% \times 80 \% = 1,296 \%$

— **w okresie od 1 lipca 2007 r. do 31 grudnia 2007 r.:**

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– $19,52 \% \times 20 \% = 3,904 \%$
Fundusz Kościelny	– $19,52 \% \times 80 \% = 15,616 \%$
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– $10,00 \% \times 20 \% = 2,00 \%$
Fundusz Kościelny	– $10,00 \% \times 80 \% = 8,00 \%$
na ubezpieczenie wypadkowe (zróżnicowana od 1 stycznia 2003 r.)	

— **w okresie od 1 stycznia 2008 r.:**

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– $19,52 \% \times 20 \% = 3,904 \%$
Fundusz Kościelny	– $19,52 \% \times 80 \% = 15,616 \%$
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– $6,00 \% \times 20 \% = 1,20 \%$
Fundusz Kościelny	– $6,00 \% \times 80 \% = 4,80 \%$
na ubezpieczenie wypadkowe (składka zróżnicowana od 1 stycznia 2003 r.)	

— **w okresie od 1 lutego 2012 r.:**

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– $19,52 \% \times 20 \% = 3,904 \%$
Fundusz Kościelny	– $19,52 \% \times 80 \% = 15,616 \%$
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– $8,00 \% \times 20 \% = 1,60 \%$
Fundusz Kościelny	– $8,00 \% \times 80 \% = 6,40 \%$
na ubezpieczenie wypadkowe (składka zróżnicowana od 1 stycznia 2003 r.)	

Uwaga!

Do powyższych wyliczeń będziemy odwoływać się w dalszej części pracy.

Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe duchownych podlegających dobrowolnie tym ubezpieczeniom finansują w całości, z własnych środków, sami duchowni.

Również składki na ubezpieczenia społeczne, których podstawa wymiaru przewyższa minimalną podstawę wymiaru składek (tj. do 31 grudnia 2002 r. – kwotę najniższego wynagrodzenia, a od 1 stycznia 2003 r. – kwotę minimalnego wynagrodzenia) finansują w całości, z własnych środków, sami duchowni.

3. Obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne z uwzględnieniem źródeł finansowania

Okres od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r.

Przykład 1

Duchowny do czerwca 1999 r. prowadził działalność duszpasterską wśród Polonii na terenie Austrii. Podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, z tytułu bycia duchownym, w Polsce. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne – w każdym z miesięcy od stycznia do czerwca 1999 r. – wynosiła po 650 zł, tj. nie była niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie.

Składki na poszczególne ubezpieczenia wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– $650,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 25,38 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 15,616 % = 101,50 zł
na ubezpieczenie rentowe	
duchowny	– 650,00 zł × 2,60 % = 16,90 zł
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 10,40 % = 67,60 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 650,00 zł × 0,324 % = 2,11 zł
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 1,296 % = 8,42 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 650,00 zł × 2,45 % = 15,93 zł

Przykład 2

Od 1 listopada 1999 r. duchowny przebywa na misjach. Podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawa wymiaru składek za listopad 1999 r. wynosiła nie mniej niż 670 zł, Składki na poszczególne ubezpieczenia wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne	
Fundusz Kościelny	– 670,00 zł × 19,52 % = 130,78 zł
na ubezpieczenia rentowe	
Fundusz Kościelny	– 670,00 zł × 13,00 % = 87,10 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
Fundusz Kościelny	– 670,00 zł × 1,62 % = 10,85 zł

Okres od 30 grudnia do 31 grudnia 2002 r.

Przykład 1

Duchowny był zatrudniony do 30 listopada 2000 r. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Od 1 grudnia 2000 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia osobą duchowną w grudniu 2000 r. nie mogła być niższa od kwoty 700 zł, tj. od kwoty najniższego wynagrodzenia w tym okresie.

Składki na poszczególne ubezpieczenia wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 700,00 zł × 3,904 % = 27,33 zł
Fundusz Kościelny	– 700,00 zł × 15,616 % = 109,31 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 700,00 zł × 2,60 % = 18,20 zł
Fundusz Kościelny	– 700,00 zł × 10,40 % = 72,80 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 700,00 zł × 0,324 % = 2,27 zł
Fundusz Kościelny	– 700,00 zł × 1,296 % = 9,07 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 700,00 zł × 2,45 % = 17,15 zł

Przykład 2

Duchowny w grudniu 2002 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawa wymiaru składek odpowiadała kwocie najniższego wynagrodzenia w tym okresie, tj. 760 zł.

Składki na poszczególne ubezpieczenia wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 760,00 zł × 3,904 % = 29,67 zł
Fundusz Kościelny	– 760,00 zł × 15,616 % = 118,68 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 760,00 zł × 2,60 % = 19,76 zł
Fundusz Kościelny	– 760,00 zł × 10,40 % = 79,04 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 760,00 zł × 0,324 % = 2,46 zł
Fundusz Kościelny	– 760,00 zł × 1,296 % = 9,85 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 760,00 zł × 2,45 % = 18,62 zł

Przykład 3

Duchowny, mający ustalone prawo do renty, przystąpił do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Do podstawy wymiaru składek za styczeń 2002 r. zadeklarował kwotę 760 zł, tj. nie niższą od kwoty najniższego wynagrodzenia w tym okresie.

Składki na poszczególne ubezpieczenia wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 760,00 zł × 19,52 % = 148,35 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 760,00 zł × 13,00 % = 98,80 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 760,00 zł × 1,62 % = 12,31 zł

Przykład 4

Alumn seminarium duchownego od 1 stycznia 2001 r. przystąpił do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Do podstawy wymiaru składek za styczeń 2001 r. zadeklarował kwotę 760 zł, tj. nie niższą od kwoty najniższego wynagrodzenia.

Składki na dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne	
alumn	– 760,00 zł × 19,52 % = 148,35 zł
na ubezpieczenia rentowe	
alumn	– 760,00 zł × 13,00 % = 98,80 zł

Przykład 5

Duchowny był zatrudniony od 1 września 2001 r. do 31 sierpnia 2002 r. na podstawie umowy o pracę, i uzyskiwał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek w wysokości 600 zł miesięcznie. W całym tym okresie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy, z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe 600 zł. Podlegał również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną, z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie niższą od kwoty 160 zł (tj. różnicy pomiędzy najniższą podstawą wymiaru składek dla duchownych, czyli kwotą najniższego wynagrodzenia, a przychodem, który stanowił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy: 760 zł – 600 zł = 160 zł).

Składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia osobą duchowną wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 160,00 zł × 3,904 % = 6,25 zł
Fundusz Kościelny	– 160,00 zł × 15,616 % = 24,99 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 160,00 zł × 2,60 % = 4,16 zł
Fundusz Kościelny	– 160,00 zł × 10,40 % = 16,64 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 160,00 zł × 0,324 % = 0,52 zł
Fundusz Kościelny	– 160,00 zł × 1,296 % = 2,07 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 160,00 zł × 2,45 % = 3,92 zł

Okres od 1 stycznia 2003 r.

Od 1 stycznia 2003 r. wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe jest ustalana indywidualnie przez danego płatnika składek.

Uwaga!

Zasady ustalania wysokości ww. składki zostały omówione w poradniku pt. *Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe*. Zasady przedstawione w poradniku dotyczą osób duchownych będących płatnikami składek na własne ubezpieczenia, jak też pełniących funkcję płatników składek przełożonych zgromadzeń i domów zakonnych oraz innych instytucji diecezjalnych, zakonnych i kościelnych.

Składka na ubezpieczenie wypadkowe dla duchownego będącego płatnikiem składek na własne ubezpieczenia społeczne

Dla osoby duchownej opłacającej składki wyłącznie za siebie stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe – z uwzględnieniem źródeł finansowania – przedstawia tabela 2.

Tabela 2

Składka na ubezpieczenie wypadkowe dla duchownego będącego płatnikiem na własne ubezpieczenia społeczne

Okres	Stopa procentowa składki	Wysokość składki* na ubezpieczenie wypadkowe (w %) z uwzględnieniem źródeł finansowania
Od 1 stycznia 2003 r. do 31 marca 2006 r.	1,93	duchowny $1,93 \% \times 20 \% = 0,386 \%$ Fundusz Kościelny $1,93 \% \times 80 \% = 1,544 \%$
Od 1 kwietnia 2006 r. do 31 marca 2009 r.	1,80	duchowny $1,80 \% \times 20 \% = 0,36 \%$ Fundusz Kościelny $1,80 \% \times 80 \% = 1,44 \%$
Od 1 kwietnia 2009 r.	1,67	duchowny $1,67 \% \times 20 \% = 0,334 \%$ Fundusz Kościelny $1,67 \% \times 80 \% = 1,336 \%$
Od 1 kwietnia 2012 r.	1,93	duchowny $1,93 \% \times 20 \% = 0,386 \%$ Fundusz Kościelny $1,93 \% \times 80 \% = 1,544 \%$
Od 1 kwietnia 2015 r.	1,80	duchowny $1,80 \% \times 20 \% = 0,36 \%$ Fundusz Kościelny $1,80 \% \times 80 \% = 1,44 \%$
* W tej samej wysokości z uwzględnieniem źródeł finansowania opłacają składki na ubezpieczenie wypadkowe płatnicy składek zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9. ubezpieczonych		

Składka na ubezpieczenie wypadkowe dla duchownego, za którego składki opłaca płatnik składek (np. instytucja diecezjalna, zakonna)

Jak już wspomniano wyżej, od 1 stycznia 2003 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe jest ustalana indywidualnie przez danego płatnika składek. Na przykład: płatnik ustalił, że w roku składkowym trwającym od 1 stycznia 2003 r. do 31 marca 2004 r. będzie go obowiązywała (z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności według PKD, określonej w zaświadczeniu o nadaniu REGON, aktualnym w dniu 31 grudnia 2002 r.) stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47 %. W związku z tym za osoby duchowne, za które płatnik ten rozlicza i opłaca składki, składka na ubezpieczenie wypadkowe będzie współfinansowana następująco:

wysokość składki w %

duchowny	– 1,47 % × 20,00 % = 0,294 %
Fundusz Kościelny	– 1,47 % × 80,00 % = 1,176 %
kwota najniższej składki (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2003 r. wynosiła 800 zł)	
duchowny	– 800,00 zł × 0,294 % = 2,35 zł
Fundusz Kościelny	– 800,00 zł × 1,176 % = 9,41 zł

Natomiast za okres od 1 kwietnia 2006 r. płatnik składek, który przekaze do ZUS za trzy kolejne ostatnie lata kalendarzowe informację ZUS IWA, będzie opłacał składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości określonej w zawiadomieniu przesłanym przez ZUS, z uwzględnieniem współfinansowania składek przez osobę duchowną oraz Fundusz Kościelny.

Przykład 1

Duchowny od 1 września 2003 r. był zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy, uzyskał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek w wysokości 500 zł. Podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy, z podstawą wymiaru składek 500 zł. Podlegał również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną. Najniższa podstawa wymiaru składek z tytułu bycia osobą duchowną wynosiła dla niego 300 zł (różnica pomiędzy kwotą minimalnego wynagrodzenia w tym okresie a przychodem z tytułu stosunku pracy: 800 zł – 500 zł = 300 zł). Duchowny sam za siebie opłacał składki.

Składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia osobą duchowną wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 300,00 zł × 3,904 % = 11,71 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 15,616 % = 46,85 zł

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– 300,00 zł × 2,60 % = 7,80 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 10,40 % = 31,20 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny	– 300,00 zł × 0,386 % = 1,16 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 1,544 % = 4,63 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	– 300,00 zł × 2,45 % = 7,35 zł
----------	--------------------------------

Przykład 2

Członek zakonu podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną. Obowiązująca płatnika stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w kwietniu 2005 r. wynosi 1,47 % podstawy wymiaru składki. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi kwota 849 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia w 2005 r.).

Składki na ubezpieczenia społeczne wynosiły:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 849,00 zł × 3,904 % = 33,14 zł
Fundusz Kościelny	– 849,00 zł × 15,616 % = 132,58 zł

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– 849,00 zł × 2,60 % = 22,07 zł
Fundusz Kościelny	– 849,00 zł × 10,40 % = 88,30 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny	– 849,00 zł × 0,294 % = 2,50 zł
Fundusz Kościelny	– 849,00 zł × 1,176 % = 9,98 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	– 849,00 zł × 2,45 % = 20,80 zł
----------	---------------------------------

IV. ZASADY PODLEGANIA UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU

Z dniem 1 stycznia 1999 r. wprowadzono w Polsce powszechne ubezpieczenie zdrowotne.

W okresie od 1 stycznia 1999r. do 31 marca 2003r. zasady podlegania powszechnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu regulowały przepisy ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. nr 28, poz. 153 ze zm.). Od 1 kwietnia 2003 r. do 30 września 2004 r. zasady podlegania temu ubezpieczeniu regulowały przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu

w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. nr 45, poz. 391 ze zm.). Natomiast od 1 października 2004 r. zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. nr 210, poz. 2135 ze zm.).

1. Warunki ubezpieczenia zdrowotnego

Okres od 1 stycznia 1999 r. do 26 września 2001 r.

Ubezpieczonymi – na podstawie art. 2 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym – były osoby posiadające obywatelstwo polskie i zamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadający kartę stałego pobytu lub kartę czasowego pobytu w związku z udzieleniem statusu uchodźcy, jeżeli:

- podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego,
- ubezpieczali się dobrowolnie,
- byli członkami rodzin pozostającymi na wyłącznym utrzymaniu osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnym obowiązkowo lub osób ubezpieczających się dobrowolnie, jeśli zamieszkiwali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie podlegali ubezpieczeniu z innego tytułu.

Okres od 27 września 2001 r. do 31 marca 2003 r.

Z dniem 27 września 2001 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 88, poz. 961), która rozszerzyła przepisy art. 2 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym ubezpieczonymi na podstawie przepisów tej ustawy były osoby posiadające obywatelstwo polskie i zamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej, karty stałego pobytu lub karty czasowego pobytu, jeżeli:

- podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego,
- ubezpieczali się dobrowolnie.

Ubezpieczonymi na podstawie przepisów omawianej ustawy byli także:

- zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkowie rodzin wyżej wymienionych osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, obowiązkowo lub dobrowolnie, jeżeli nie podlegali ubezpieczeniu z innego tytułu (zatem cudzoziemiec mógł być zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego jako członek rodziny także wtedy, gdy nie posiadał wizy pobytowej, karty stałego pobytu lub karty czasowego pobytu),
- osoby posiadające obywatelstwo polskie niezamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli były objęte ubezpieczeniem emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- cudzoziemcy – członkowie zakonów niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz alumnii wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów oraz ich odpowiednicy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej oraz posiadający kartę stałego pobytu lub kartę czasowego pobytu, jeżeli ubezpieczali się dobrowolnie.

Okres od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2003 r.

W myśl art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia ubezpieczonymi w Funduszu były osoby posiadające obywatelstwo polskie i zamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy uprawniającej do podjęcia pracy, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli:

- podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego,
- ubezpieczali się dobrowolnie.

Ubezpieczonymi w Narodowym Funduszu Zdrowia byli również:

- zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkowie rodzin wyżej wymienionych osób, jeżeli nie podlegali obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie niezamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli podlegały obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego i były objęte ubezpieczeniem emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- cudzoziemcy – członkowie zakonów niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów oraz ich odpowiednicy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli ubezpieczali się dobrowolnie.

Okres od 1 września 2003 r. do 30 kwietnia 2004 r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia ubezpieczonymi w Funduszu są osoby posiadające obywatelstwo polskie i zamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej w celu wykonywania pracy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zgody na pobyt tolerowany lub posiadający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej, albo korzystający z ochrony czasowej na jej terytorium, jeżeli:

- podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego,
- ubezpieczają się dobrowolnie.

Ubezpieczonymi w Narodowym Funduszu Zdrowia są także:

- zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej członkowie rodzin wyżej wymienionych osób, jeżeli nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie niezamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego i są objęte ubezpieczeniem emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- cudzoziemcy – członkowie zakonów niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów oraz ich odpowiednicy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się, jeżeli ubezpieczają się dobrowolnie.

Okres od 1 maja do 30 września 2004 r.

Z dniem 1 maja 2004 r. weszła w życie zmiana ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Ubezpieczonymi w Narodowym Funduszu Zdrowia były:

- 1) osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej (UE) lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), zamieszkujące na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG,
 - 2) osoby nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej w celu wykonywania pracy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zgody na pobyt tolerowany lub posiadające status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystające z ochrony czasowej na jej terytorium,
 - 3) osoby nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, legalnie zamieszkujące na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego UE/EOG,
- jeżeli podlegały ubezpieczeniu zdrowotnemu obowiązkowo albo ubezpieczały się dobrowolnie.

Ubezpieczonymi w Narodowym Funduszu Zdrowia były także osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, niezamieszkujące na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG, jeżeli podlegały obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego i były objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ponadto ubezpieczonymi w Funduszu byli członkowie zakonów niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści

zakonów i ich odpowiednicy nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG i niebędący osobami, o których mowa w punkcie 3, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony – jeżeli ubezpieczali się dobrowolnie.

Za ubezpieczonych uznawano również:

- członków rodzin osób, o których mowa w punktach 1 i 3, zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG – jeżeli nie podlegali obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu, ani nie byli uprawnieni do świadczeń zdrowotnych na podstawie przepisów o koordynacji,
- członków rodzin osób, o których mowa w punkcie 2, zamieszkujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – jeżeli nie podlegali obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Okres od 1 października 2004 r.

Zgodnie z art. 2 i 3 **ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** ubezpieczonymi są:

- 1) osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej (UE) lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), zamieszkujące na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG,
- 2) osoby nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej w celu wykonywania pracy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zgody na pobyt tolerowany lub posiadające status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystające z ochrony czasowej na jej terytorium, a od 1 października 2005 r., w związku ze zmianą cytowanej ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, także osoby przebywające na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich,
- 3) osoby nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, legalnie zamieszkujące na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego UE/EOG, jeżeli podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego albo ubezpieczają się dobrowolnie,
- 4) osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, niezamieszkujące na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG – jeżeli podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i są objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczonymi są także m.in.:

- członkowie zakonów niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz alumnii wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów i ich odpowiednicy nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG i niebędący osobami, o których mowa w punkcie 3, a przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, a od 1 października 2005 r. także osoby przebywające na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgody na pobyt tolerowany lub posiadające status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystające z ochrony czasowej na jej terytorium – jeżeli ubezpieczają się dobrowolnie,
- członkowie rodzin osób, o których mowa w punktach 1 i 3, zamieszkujący na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG – jeżeli nie są osobami podlegającymi obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego ani osobami uprawnionymi do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji,
- członkowie rodzin osób, o których mowa w punkcie 2, zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – jeżeli nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

2. Obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne duchownych

Od 1 stycznia 1999 r. na podstawie art. 8 pkt 1 lit. f ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, a od 1 kwietnia 2003 r. na podstawie art. 9 pkt 1 lit. f ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, natomiast od 1 października 2004 r. na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. f ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym zostały objęte osoby duchowne.

Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób duchownych powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

Obowiązek zgłoszenia do wymienionego ubezpieczenia spoczywa na płatniku składek.

Od 27 września 2001 r. na podstawie art. 8 pkt 12a ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, a od 1 kwietnia 2003 r. na podstawie art. 9 pkt 20 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym zostali objęci posiadający obywatelstwo polskie alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów męskich i żeńskich oraz ich odpowiednicy; 1 maja 2004 r. przepis ten objął osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG i zamieszkujące na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG. Od 1 października 2004 r. ubezpieczenie zdrowotne wymienionych osób zostało uregulowane w art. 66 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. nr 210, po. 2135 ze zm.).

Obowiązek ubezpieczenia wymienionych osób powstaje z dniem przyjęcia do wyższego seminarium duchownego lub teologicznego, albo do zakonu lub jego odpowiedników, a wygasa z dniem ukończenia 25 roku życia bądź wystąpienia z wyższego seminarium duchownego lub teologicznego, albo zakonu lub jego odpowiedników.

Wymienione wyżej osoby zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego wyższe seminarium duchowne lub teologiczne, albo zakon lub jego odpowiednik.

Z powyższych przepisów oraz analizy warunków ubezpieczenia zdrowotnego w poszczególnych okresach, podanych w podrozdziale 1 „Warunki ubezpieczenia zdrowotnego”, wynika, że obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają:

- osoby posiadające obywatelstwo polskie i zamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które są:
 - duchownymi, w tym członkami zakonów męskich i żeńskich Kościoła katolickiego i innych związków wyznaniowych (od 1 stycznia 1999 r.),
 - alumnami seminariów duchownych i teologicznych, nowicjuszami, postulantami, juniorystami oraz ich odpowiednikami (od 27 września 2001 r.),
- osoby posiadające obywatelstwo polskie niezamieszkujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, będące duchownymi, w tym członkami zakonów męskich i żeńskich Kościoła katolickiego i innych związków wyznaniowych (od 27 września 2001 r.).

Od 1 stycznia 1999 r. obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegały te z wyżej wymienionych osób duchownych – będące misjonarzami, pełniące funkcje duszpasterskie wśród Polonii, czy odbywające studia zagraniczne – które w zgłoszeniu do ubezpieczeń wskazały miejsce zamieszkania w Polsce. Powyższe wynika z przepisu art. 25 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że „miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu”,
- cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy są:
 - duchownymi, w tym członkami zakonów męskich i żeńskich Kościoła katolickiego i innych związków wyznaniowych, jeżeli są objęte ubezpieczeniem emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych
 - alumnami wyższych seminariów duchownych lub teologicznych, nowicjuszami, postulantami, juniorystami oraz ich odpowiednikami od dnia ukończenia 25 roku życia, ponieważ od 30 grudnia 1999 r. traktowane są jak osoby duchowne w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń.

Od 1 maja 2004 r. obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają:

- duchowni, w tym członkowie zakonów męskich i żeńskich Kościoła katolickiego i innych związków wyznaniowych,
- alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, nowicjusze, postulanci, junioryści oraz ich odpowiednicy, o ile są:
 - osobami posiadającymi obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, zamieszkującymi na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG, lub
 - osobami posiadającymi obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG niezamieszkującymi na terytorium państwa członkowskiego UE/EOG, jeżeli są objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, lub

- osobami nieposiadającymi obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej w celu wykonywania pracy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zgody na pobyt tolerowany lub posiadające status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystającymi z ochrony czasowej na jej terytorium, a od 1 października 2005 r. także osobami przebywającymi na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, jeżeli są objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (nie dotyczy alumnów, nowicjuszy postulantów i juniorystów oraz ich odpowiedników, jeżeli nie ukończyli 25 roku życia, dopiero od 30 grudnia 1999 r. osoby te po ukończeniu 25 roku życia dla celów ubezpieczeń traktowani są jak osoby duchowne), lub
- osobami nieposiadającymi obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG legalnie zamieszkującymi na terytorium innego niż Rzeczypospolita Polska państwa członkowskiego UE/EOG jeżeli są objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

3. Dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne duchownych

Z dniem 27 września 2001 r., zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 4 znówelizowanej ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym zostali objęci cudzoziemcy – członkowie zakonów niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów oraz ich odpowiednicy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej, karty stałego pobytu lub karty czasowego pobytu.

Objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym następowało od dnia określonego w umowie zawartej przez daną osobę z kasą chorych. Ubezpieczenie zdrowotne ustawało z dniem rozwiązania umowy lub po upływie 30 dni nieprzerwanej zaległości w opłacaniu składek, chyba że zaległość nie przekraczała równowartości miesięcznej kwoty składek.

Od 1 kwietnia 2003 r. dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne wyżej wymienionych osób uregulowane zostało w art. 11 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Na podstawie przepisów tej ustawy objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym następuje od dnia określonego w umowie zawartej przez daną osobę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Objęcie tym ubezpieczeniem uzależnione jest od wniesienia opłaty dodatkowej na rachunek Funduszu. Opłata dodatkowa nie dotyczy jednak cudzoziemców – członków zakonów oraz alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy, juniorystów zakonów i ich odpowiedników, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się.

Dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne ustaje z dniem rozwiązania umowy lub po upływie miesiąca nieprzerwanej zaległości w opłacaniu składek.

Obowiązek zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego spoczywa na tych osobach, które są płatnikami składek na własne ubezpieczenie.

Z powołanych wyżej ustaw wynika, że – po zawarciu umowy – dobrowolnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają przebywający na terenie Polski cudzoziemcy, którzy są:

- członkami zakonów męskich i żeńskich Kościoła katolickiego i innych związków wyznaniowych, niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, posiadającymi: w okresie od 27 września 2001 r. do 31 marca 2003 r. – wizę pobytową, kartę stałego pobytu lub kartę czasowego pobytu, a w okresie od 1 kwietnia 2003 r. – wizę pobytową, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenie na osiedlenie się,

- alumnami wyższych seminariów duchownych i teologicznych, nowicjuszami, postulantom, juniorystami zakonów i ich odpowiednikami, posiadającymi: w okresie od 27 września 2001 r. do 31 marca 2003 r. – wizę pobytową, kartę stałego pobytu lub kartę czasowego pobytu, a w okresie od 1 kwietnia 2003 r. – wizę pobytową, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenie na osiedlenie się.

Od 1 maja 2004 r. dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym zostały objęte te z wymienionych wyżej osób, nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, które przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

Od 1 października 2004 r. dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne uregulowane zostało w art. 68 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym następuje na podstawie pisemnego wniosku złożonego w Narodowym Funduszu Zdrowia, jeżeli osoba nieposiadająca obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG ma miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Od 1 maja 2004 r. dobrowolnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają:

- członkowie zakonów nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, a od 1 października 2005 r. także zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgody na pobyt tolerowany lub posiadający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystające z ochrony czasowej na jej terytorium, niepodlegający obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych
- alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i juniorysty zakonów i ich odpowiednicy nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, a od 1 października 2005 r. także zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgody na pobyt tolerowany lub posiadający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystający z ochrony czasowej na jej terytorium (od dnia ukończenia 25 roku życia wyżej wymienione osoby podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu jako osoby duchowne),

jeżeli nie są osobami legalnie zamieszkującymi na terytorium innego niż Rzeczypospolita Polska państwa członkowskiego UE/EOG.

V. SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne duchownych oraz źródła finansowania składki

1. Podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne

W okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 marca 2003 r. podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne osób duchownych, a od 27 września 2001 r. także podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantom, nowicjusz i juniorystów i ich odpowiedników, posiadających obywatelstwo polskie, były uregulowane w art. 21 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. Zasady opłacania wymienionej składki określał art. 22 tej ustawy, a finansowania składki – art. 23 i art. 25.

Od 1 kwietnia 2003 r. podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne osób duchownych, a także alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantom, nowicjusz i juniorystów i ich odpowiedników, posiadających obywatelstwo polskie, regulował art. 23 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia. Zasady opłacania wymienionej składki określał art. 24 tej ustawy, a finansowania składki – art. 26 i art. 28.

Od 1 października 2004 r. podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne osób duchownych, a także alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantom, nowicjusz i juniorystów i ich odpowiedników, będących obywatelami państw członkowskich UE/EOG, reguluje art. 81

ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zasady opłacania składki określa art. 82 tej ustawy, a finansowania składki – art. 86.

A. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osoby duchownej będącej podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych

Do ustalenia podstawy wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla duchownego, będącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób – bez pomniejszenia o składki na ubezpieczenia społeczne pochodzące od ubezpieczonego, z uwagi na to, że osoby te same są płatnikami składek na wymienione ubezpieczenia w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Podstawę wymiaru składki dla duchownego, będącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, stanowi kwota, nie niższa od najniższego wynagrodzenia za pracę (a od 1 stycznia 2003 r. nie niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę) w przypadku podlegania temu ubezpieczeniu przez cały miesiąc w stanie prawnym obowiązującym do 31 marca 2003 r. Duchowny opłacający zryczałtowany podatek od osób duchownych, który spełnia przesłanki do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem także z innych tytułów, opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne z każdego z tych tytułów odrębnie.

W okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r. duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku dochodowego od osób duchownych, pozostający w stosunku pracy, opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu stosunku pracy i z tytułu bycia osobą duchowną. Z tytułu bycia osobą duchowną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiła kwota, nie niższa od najniższego wynagrodzenia (tj. kwoty stanowiącej najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym). Składkę na ubezpieczenie zdrowotne finansował w całości duchowny jako ubezpieczony.

Przykład

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 1999 r. pozostawał w stosunku pracy, uzyskując z tego tytułu przychód w wysokości 500 zł.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym stanowiła kwota, nie niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia, które w tym okresie wynosiło 650 zł. Składkę finansował duchowny z własnych środków.

W okresie **od 30 grudnia 1999 r.** dla duchownego, będącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych i równocześnie pozostającego w stosunku pracy, podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym stanowiła lub stanowi:

- **do 31 grudnia 2002 r.:** - kwota, nie niższa od najniższego wynagrodzenia (tj. od kwoty określającej najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe) – dla duchownego, który osiągał z tytułu stosunku pracy, w przeliczeniu na okres miesiąca, przychód odpowiadający co najmniej najniższemu wynagrodzeniu, albo
- różnica pomiędzy najniższym wynagrodzeniem (określonym jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla duchownego) a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy – dla duchownego, który osiągał z tytułu stosunku pracy przychód niższy od najniższego wynagrodzenia;
- **od 1 stycznia 2003 r.:** - kwota, nie niższa od minimalnego wynagrodzenia (tj. od kwoty określającej najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe) – dla duchownego, który osiąga z tytułu stosunku pracy, w przeliczeniu na okres miesiąca, przychód odpowiadający co najmniej minimalnemu wynagrodzeniu, albo
- różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem (określonym jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe) a przychodem ze stosunku pracy – dla duchownego, który osiąga z tytułu stosunku pracy przychód niższy od minimalnego wynagrodzenia.

Składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne finansuje z własnych środków duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych.

Przykład 1

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zatrudniony jest od 1 stycznia 1999 r. do chwili obecnej na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy. Duchowny ten opłaca składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne z tytułu stosunku pracy oraz z tytułu bycia osobą duchowną:

- za okres do 31 grudnia 2002 r. – od podstawy jej wymiaru, która nie może być niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia,
- za okres od 1 stycznia 2003 r. – od podstawy jej wymiaru, która nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Przykład 2

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, pozostawał w stosunku pracy od 1 września 2002 r. do 31.12.2012r., uzyskując z tego tytułu przychód wynoszący 500 zł. miesięcznie. Duchowny opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu stosunku pracy i z tytułu bycia osobą duchowną.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną stanowiła :

- w okresie od 1 września do 31 grudnia 2002 r. – kwota 260 zł (tj. różnica pomiędzy najniższym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $760\text{ zł} - 500\text{ zł} = 260\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2003 r. – kwota 300 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $800\text{ zł} - 500\text{ zł} = 300\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. – kwota 324 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $824\text{ zł} - 500\text{ zł} = 324\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2005 r. – kwota 349 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $849\text{ zł} - 500\text{ zł} = 349\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2006 r. – kwota 399,10 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $899,10\text{ zł} - 500\text{ zł} = 399,10\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2007 r. – kwota 436,00 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $936,00\text{ zł} - 500\text{ zł} = 436,00\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2008 r. – kwota 626,00 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $1126,00\text{ zł} - 500\text{ zł} = 626,00\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2009 r. – kwota 776,00 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem za pracę, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $1276,00\text{ zł} - 500\text{ zł} = 776,00\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2010 r. – kwota 817,00 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem za pracę, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $1317,00\text{ zł} - 500\text{ zł} = 817,00\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2011 r. – kwota 886,00 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem za pracę, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $1386,00\text{ zł} - 500\text{ zł} = 886,00\text{ zł}$),
- w okresie od 1 stycznia 2012 r. – kwota 1000,00 zł (tj. różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem za pracę, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy: $1500,00\text{ zł} - 500\text{ zł} = 1000,00\text{ zł}$).

B. Podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla duchownego niebędącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych

Od 1 stycznia 1999 r. do 30 kwietnia 2004 r. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne duchownych, niebędących podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych ani podatnikami zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, stanowiła kwota odpowiadająca wysokości zasiłku stałego z pomocy społecznej.

Od 1 maja 2004 r. podstawę wymiaru składki stanowiła kwota świadczenia pielęgnacyjnego.

Od 1 stycznia 2013r. podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne stanowi **kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego** przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Składki za te osoby finansowane są przez Fundusz Kościelny.

Osoby duchowne, niebędące podatnikami podatku zryczałtowanego od osób duchownych, których jedynym źródłem przychodu było zatrudnienie albo pobieranie emerytury lub renty, opłacały składki na ubezpieczenie zdrowotne wyłącznie z tytułu zatrudnienia czy pobierania emerytury lub renty. Składka na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną nie była należna. W związku z tym nie należało ich zgłaszać do ubezpieczenia zdrowotnego.

Pod pojęciem *zatrudnienie* w tym okresie należało rozumieć:

- pozostawanie w stosunku pracy,
- wykonywanie pracy nakładczej,
- wykonywanie pracy na podstawie umowy agencyjnej lub zlecenia, albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Przykład 1

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawę wymiaru składki na jego ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej. Składka na to ubezpieczenie jest finansowana przez Fundusz Kościelny.

Przykład 2

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, pozostaje w stosunku pracy, uzyskując z tego tytułu przychód wynoszący 500 zł. miesięcznie. Opłaca on składkę na ubezpieczenie zdrowotne tylko z tytułu stosunku pracy.

Przykład 3

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zawiera umowę zlecenia. Opłaca on składkę na ubezpieczenie zdrowotne tylko z tytułu umowy zlecenia.

Powyższe zasady opłacenia składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne przez duchownych niebędących podatnikami zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych obowiązywały w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 30 września 2004 r.

Od 1 października 2004 r., w związku z wejściem w życie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osoby duchowne niebędące podatnikami zryczałtowanego podatku dochodowego

od przychodów osób duchownych, uzyskujące przychód jedynie z tytułu:

- bycia pracownikiem w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych albo pobierania emerytury lub renty,
 - pobierania uposażenia lub świadczenia pieniężnego o takim samym charakterze,
- opłacają składkę na ubezpieczenie zdrowotne wyłącznie z tytułu, z którego osoba duchowna uzyskuje przychód. Nie opłacają oni składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną – w związku z tym nie należy ich zgłaszać do ubezpieczenia zdrowotnego.

Zatem osoba duchowna, niebędąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, wykonująca umowę agencyjną lub zlecenia albo inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, bądź też wykonująca pracę nakładczą opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne również z tytułu bycia osobą duchowną.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w takiej sytuacji stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę. Składkę tę opłaca osoba duchowna z własnych środków. Powyższe wynika z przepisu, który stanowi, że tylko dla osoby duchownej niebędącej podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego, od 1 stycznia 2013r. specjalnego zasiłku opiekuńczego a wówczas składka finansowana jest przez Fundusz Kościelny.

W związku z powyższym osoba duchowna wykonująca taką umowę musi zostać zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 1

Osoba duchowna, niebędąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Opłaca składkę na ubezpieczenie

zdrowotne od kwoty świadczenia pielęgnacyjnego. Składka na to ubezpieczenie jest finansowana przez Fundusz Kościelny.

Przykład 2

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, pozostaje w stosunku pracy. Opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne tylko z tytułu stosunku pracy.

Przykład 3

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zawiera umowę zlecenia. Opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Składka jest finansowana przez duchownego. Opłaca on również składkę na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu umowy zlecenia.

C. Podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy i juniorystów zakonów męskich i żeńskich i ich odpowiedników

Do 30 kwietnia 2004 r. podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla obywateli polskich, będących alumnami wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantami, nowicjuszami i juniorystami zakonów męskich i żeńskich i ich odpowiedników, stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej.

Od 1 maja 2004 r. podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla obywateli państw członkowskich UE/EOG oraz osób legalnie zamieszkujących na terytorium innego niż Rzeczypospolita Polska państwa członkowskiego UE/EOG, będących alumnami wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantami, nowicjuszami i juniorystami zakonów męskich i żeńskich i ich odpowiedników, stanowiła kwota odpowiadająca wysokości świadczenia pielęgnacyjnego.

Od 1 stycznia 2013r. podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla obywateli państw członkowskich UE/EOG oraz osób legalnie zamieszkujących na terytorium innego niż Rzeczypospolita Polska państwa członkowskiego UE/EOG, będących alumnami wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantami, nowicjuszami i juniorystami zakonów męskich i żeńskich i ich odpowiedników, stanowi **kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego** przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych. Składka na ubezpieczenie zdrowotne za te osoby finansowana jest przez Fundusz Kościelny.

W sytuacji gdy wyżej wymienione osoby podejmą zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia bądź umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia, składkę na ubezpieczenie zdrowotne będą opłacać z tytułu zatrudnienia. W takim przypadku składka na ubezpieczenie zdrowotne za alumna, nowicjusza, postulanta czy juniorystę nie jest należna.

Przykład

Od 1 października 2001 r. juniorysta został zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne tylko ze stosunku pracy. Zakon nie opłaca zatem składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia juniorystą.

2. Podstawa wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne

Od 27 września 2001r. podstawę wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne dla **cudzoziemców** – członków zakonów męskich i żeńskich niepodlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy i juniorystów zakonów i ich odpowiedników stanowi **kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej**. Osoby te są same płatnikami składki na ubezpieczenie zdrowotne i finansują tę składkę z własnych środków.

Od 1 maja 2004r. podstawę wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne dla członków zakonów męskich i żeńskich niepodlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy i juniorystów zakonów i ich odpowiedników, **niebędących obywatelami państw członkowskich UE/EOG**, stanowi **kwota świadczenia pielęgnacyjnego**. Osoby te są same płatnikami składki na ubezpieczenie zdrowotne i finansują tę składkę z własnych środków.

Od 1 stycznia 2013r. podstawę wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne dla członków zakonów męskich i żeńskich niepodlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy i juniorystów zakonów i ich odpowiedników, **niebędących obywatelami państw członkowskich UE/EOG**, stanowi **kwota odpowiadająca wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego** przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych. Osoby te są same płatnikami składki na ubezpieczenie zdrowotne i finansują tę składkę z własnych środków.

3. Zasady ustalania podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne

W okresie od **1 stycznia 1999 r. do 31 marca 2003 r.** do ustalenia podstawy wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne **dla duchownych, będących podatnikami zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych**, stosowane były przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Przy czym, jeżeli ubezpieczenia emerytalne i rentowe trwały przez część miesiąca albo był pobierany zasiłek z ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego, to podstawa wymiaru składek na te ubezpieczenia ulegała proporcjonalnemu pomniejszeniu. Tak ustalona podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła również podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.

Przykład

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, w kwietniu 2001 r. pobierał zasiłek chorobowy przez 10 dni. Proporcjonalnie ustalona podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wynosiła za kwiecień 506,67 zł.

$$760,00 \text{ zł} : 30 (\text{liczba dni miesiąca}) = 25,333333 \text{ zł}$$

$$25,333333 \text{ zł} \times 20 (\text{liczba dni podlegania ubezpieczeniom}) = 506,67 \text{ zł}$$

Wymieniona kwota stanowiła również podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za kwiecień 2001r.

Od 1 kwietnia 2003 r. obowiązuje art. 21 ust. 2 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, który stanowi, że składka na ubezpieczenie zdrowotne jest **miesięczna i niepodzielna**. Zatem, zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, nie jest możliwe zmniejszenie najniższej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w sytuacji, gdy ubezpieczenie zdrowotne osoby duchownej powstanie lub ustanie w trakcie miesiąca, albo jeżeli ubezpieczony za część miesiąca lub za cały miesiąc pobiera zasiłek z ubezpieczenia chorobowego (np. zasiłek chorobowy, zasiłek macierzyński) bądź zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego. Oznacza to, że także w takich przypadkach za dany miesiąc składka na ubezpieczenie zdrowotne powinna zostać opłacona co najmniej od miesięcznej podstawy jej wymiaru, a więc, odpowiednio, co najmniej od kwoty minimalnego wynagrodzenia lub od różnicy pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, określonym jako podstawa wymiaru składek dla duchownego, a podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu zatrudnienia.

Przykład

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, przez cały czerwiec 2003 r. pobierał zasiłek chorobowy z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W związku z tym podstawa wymiaru składek na jego ubezpieczenia społeczne za czerwiec 2003 r. wynosi „0”, natomiast podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia (tj. od kwoty 800 zł), a składka na to ubezpieczenie nie może być niższa od kwoty 64 zł (800 zł × 8,00 %).

Do ustalania podstawy wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla duchownych, niebędących **podatnikami zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych**, oraz dla alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy i juniorystów zakonów męskich i żeńskich i ich odpowiedników, będących obywatelami polskimi, a także do ustalenia podstawy wymiaru składki na **dobrowolne** ubezpieczenie zdrowotne dla cudzoziemców – członków zakonów męskich i żeńskich oraz alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantów, nowicjuszy i juniorystów zakonów i ich odpowiedników, nie stosuje się przepisów dotyczących ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Podstawę wymiaru składki dla wyżej wymienionych ubezpieczonych od 1 stycznia 1999r. stanowiła **kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej**, od 1 maja 2004 r. – stanowiła **kwota świadczenia pielęgnacyjnego**, a od 1 stycznia 2013r. **kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego**, bez stosowania zasady proporcjonalnego ustalania

podstawy wymiaru składki za dni podlegania temu ubezpieczeniu. Oznacza to, że jeżeli osoba duchowna, niebędąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od osób duchownych, będzie podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu chociażby przez jeden dzień, to podstawa wymiaru składki wynosić będzie zawsze tyle, ile wynosi pełna kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej (świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego).

Powyższa zasada obowiązuje od 1 stycznia 1999 r.

Przykład 1

Alumn seminarium duchownego podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu od 30 września 2002 r. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za wrzesień 2002 r. wynosiła 418 zł, tj. pełną kwotę zasiłku stałego z pomocy społecznej.

Przykład 2

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zawarł umowę o pracę od 15 września 2003 r. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną wynosiła za wrzesień 2003 r. 418 zł, tj. pełną kwotę zasiłku stałego z pomocy społecznej.

Uwaga!

W sytuacji gdy ubezpieczony podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu z danego tytułu, a w trakcie miesiąca zachodzą warunki do zmiany podstawy wymiaru składki na to ubezpieczenie, składka na ubezpieczenie zdrowotne powinna być naliczona i opłacona za ten miesiąc od tej podstawy jej wymiaru, która jako pierwsza występowała w danym miesiącu.

Przykład

Osoba duchowna stała się podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych od 15 września 2003 r. W związku z tym w trakcie miesiąca nastąpiła dla tej osoby zmiana podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, w ramach tego samego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego.

Za okres do 14 września 2003 r. osoba ta nie była podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, więc pierwszą podstawą wymiaru składki za ten miesiąc jest kwota odpowiadająca zasiłkowi stałemu z pomocy społecznej, tj. 418 zł. Zatem za wrzesień 2003 r. powinna zostać naliczona i opłacona (a sfinansowana przez Fundusz Kościelny) składka od tej właśnie podstawy wymiaru. Za październik 2003 r. składka na ubezpieczenie zdrowotne będzie obliczona od podstawy wymiaru nie niższej niż kwota odpowiadająca minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, a osoba duchowna, o której mowa, sama sfinansuje tę składkę.

W sytuacji gdy duchowny – np. członek zakonu, alumn, ksiądz diecezjalny – w trakcie miesiąca zmienia płatnika składek (np. składki były za niego opłacane przez instytucję kościelną, a obecnie sam będzie płatnikiem składek na własne ubezpieczenia), to ze względu na niepodzielność składki na ubezpieczenie zdrowotne, składka za ten miesiąc powinna być w całości rozliczona przez pierwszego płatnika składek. Nowy płatnik składek powinien po raz pierwszy rozliczyć składkę na ubezpieczenie zdrowotne (za daną osobę) dopiero za następny miesiąc.

4. Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne

Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne określa obowiązująca w danym okresie stopa procentowa, jednakowa dla wszystkich ubezpieczonych.

Wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie zdrowotne w poszczególnych okresach, przedstawia tabela 3.

Tabela 3**Stopa procentowa składki na ubezpieczenie zdrowotne**

Okres	Wysokość stopy procentowej
Od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2000 r.	7,50
Od 1 stycznia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r.	7,75
Od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2003 r.	8,00
Od 1 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r.	8,25
Od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r.	8,50
Od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r.	8,75
Od 1 stycznia 2007 r.	9,00

Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne, w poszczególnych okresach, dla duchownego, niebędącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych (tj. dla którego podstawę wymiaru stanowi kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej lub świadczenia pielęgnacyjnego), przedstawia tabela 4.

Wysokość składki dla duchownego, będącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, obliczoną od najniższej podstawy jej wymiaru (tj. do 31 grudnia 2002 r. od kwoty najniższego wynagrodzenia, a od 1 stycznia 2003 r. od kwoty minimalnego wynagrodzenia), prezentuje tabela 5.

Tabela 4**Składka na ubezpieczenie zdrowotne dla duchownego niebędącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku od osób fizycznych**

Okres	Podstawa wymiaru składki	% podstawy wymiaru składki	Wysokość składki
kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej			
Od 1 stycznia 1999 r.	318,00 zł	7,50	23,85 zł
Od 1 czerwca 1999 r.	348,00 zł	7,50	26,10 zł
Od 1 czerwca 2000 r.	364,00 zł	7,50	27,30 zł
Od 1 stycznia 2001 r.	364,00 zł	7,75	28,21 zł
Od 1 czerwca 2001 r.	406,00 zł	7,75	31,47 zł
Od 1 czerwca 2002 r.	418,00 zł	7,75	32,40 zł
Od 1 stycznia 2003 r.	418,00 zł	8,00	33,44 zł
Od 1 stycznia 2004 r.	418,00 zł	8,25	34,49 zł
kwota świadczenia pielęgnacyjnego			
Od 1 maja 2004 r.	420,00 zł	8,25	34,65 zł
Od 1 stycznia 2005 r.	420,00 zł	8,50	35,70 zł
Od 1 stycznia 2006 r.	420,00 zł	8,75	36,75 zł
Od 1 stycznia 2007 r.	420,00 zł	9,00	37,80 zł

Od 1 listopada 2009 r.	520,00 zł	9,00	46,80 zł
kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego			
Od 1 stycznia 2013 r.	520,00 zł	9,00	46,80 zł

Tabela 5

Składka na ubezpieczenie zdrowotne dla duchownego będącego podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych

Okres	Podstawa wymiaru składki	% wymiaru podstawy składki	Wysokość składki
kwota najniższego wynagrodzenia			
Od 1 stycznia 1999 r.	650 zł	7,50	48,75 zł
Od 1 listopada 1999 r.	670 zł	7,50	50,25 zł
Od 1 marca 2000 r.	700 zł	7,50	52,50 zł
Od 1 stycznia 2001 r.	760 zł	7,75	58,90 zł
kwota minimalnego wynagrodzenia			
Od 1 stycznia 2003 r.	800 zł	8,00	64,00 zł
Od 1 stycznia 2004 r.	824 zł	8,25	67,98 zł
Od 1 stycznia 2005 r.	849 zł	8,50	72,17 zł
Od 1 stycznia 2006 r.	899 zł	8,75	78,67 zł
Od 1 stycznia 2007 r.	936 zł	9,00	84,24 zł
Od 1 stycznia 2008 r.	1 126,00 zł	9,00	101,34 zł
Od 1 stycznia 2009 r.	1 276,00 zł	9,00	114,84 zł
Od 1 stycznia 2010 r.	1 317,00 zł	9,00	118,53 zł
Od 1 stycznia 2011r.	1 386,00 zł	9,00	124,74 zł
Od 1 stycznia 2012r.	1500,00 zł	9,00	135,00 zł
Od 1 stycznia 2013r.	1600,00 zł	9,00	144,00 zł
Od 1 stycznia 2014r.	1680,00 zł	9,00	151,20 zł
Od 1 stycznia 2015r.	1750,00 zł	9,00	157,50 zł
Od 1 stycznia 2016r.	1850,00 zł	9,00	166,50 zł
Od 1 stycznia 2017r.	2000,00 zł	9,00	180,00 zł

VI. ZASADY ROZLICZANIA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Zgodnie z art. 47 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek zobowiązany do rozliczania i opłacania składek za osoby duchowne przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

- do 10 dnia następnego miesiąca – osoby fizyczne opłacające składkę wyłącznie za siebie,
- do 15 dnia następnego miesiąca – pozostali płatnicy.

Uwaga :

Począwszy od dokumentów za czerwiec 2010 r., duchowni opłacający składki wyłącznie za siebie zwolnieni są z obowiązku składania dokumentów rozliczeniowych za kolejne miesiące w przypadku, gdy nie nastąpiła żadna zmiana w stosunku do danych przekazanych do ZUS w ostatnim komplecie dokumentów.

Zasada ta ma zastosowanie do duchownych rozliczających składki wyłącznie na własne ubezpieczenia z kodami tytułu do ubezpieczeń 1010 i 1020, jeżeli :

1) w ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej podstawę wymiaru składek stanowiła:

- na ubezpieczenia społeczne:
 - kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę lub
 - różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni lub służby
- na ubezpieczenie zdrowotne:
 - kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę lub
 - różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia osobą duchowną, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni lub stosunku służby
 - kwota świadczenia pielęgnacyjnego

Przykład 1

Osoba duchowna, będąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc maj 2010 r. stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę. Za miesiąc maj 2010 r. złożyła deklarację rozliczeniową ZUS DRA w terminie do 10 czerwca 2010 r.

Począwszy od miesiąca czerwca 2010 r. osoba duchowna będzie zwolniona z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej, jeżeli nie nastąpi żadna zmiana w stosunku do danych wykazanych w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA przekazanej za miesiąc maj 2010 r.

Przykład 2

Osoba duchowna, niebędąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, zaś na ubezpieczenie zdrowotne kwota świadczenia pielęgnacyjnego. Za okres od 16 lipca 2010 r. do 15 października 2010 r. nabywa prawo do zasiłku chorobowego. Za miesiąc czerwiec 2010 r. jest zwolniona z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA. Za miesiąc lipiec 2010 r. przekazuje deklarację rozliczeniową z wykazaną podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pomniejszoną proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniom i podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiącą pełną kwotę świadczenia pielęgnacyjnego. Za miesiąc sierpień 2010 r. przekazuje deklarację rozliczeniową wykazaną z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i kwotą składek „0” oraz na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości pełnej kwoty świadczenia pielęgnacyjnego. Za miesiąc wrzesień 2010 r. jest zwolniona z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA. Za miesiąc październik 2010 r. przekazuje deklarację rozliczeniową z proporcjonalnie ustaloną podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiącą pełną kwotę świadczenia pielęgnacyjnego. Za miesiąc listopad 2010 r. przekazuje deklarację rozliczeniową wykazując w niej podstawy wymiaru składek: na ubezpieczenia społeczne - kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, na ubezpieczenia zdrowotne kwotę

świadczenia pielęgnacyjnego. Za miesiąc grudzień 2010 r. i kolejne będzie zwolniona z obowiązku przekazywania deklaracji rozliczeniowej, jeżeli nie nastąpi żadna zmiana w stosunku do danych wykazanych w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA za miesiąc listopad 2010 r.

Przykład 3

Osoba duchowna, będąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, jest płatnikiem składki na ubezpieczenie zdrowotne. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc maj 2010 r. stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę. Za miesiąc maj 2010 r. osoba duchowna złożyła deklarację rozliczeniową ZUS DRA w terminie do 10 czerwca 2010 r. Począwszy od miesiąca czerwca 2010 r. osoba duchowna będzie zwolniona z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej, jeżeli nie nastąpi żadna zmiana w stosunku do danych wykazanych w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA przekazanej za miesiąc maj 2010 r.

Zwolnienie z obowiązku składania dokumentów rozliczeniowych począwszy od dokumentów za czerwiec 2010 r. dotyczy także osób, opłacających składki wyłącznie za siebie, które przystąpiły do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli w ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej zadeklarowali do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne kwotę nie niższą niż kwota minimalnego wynagrodzenia.

Prawo to przysługuje:

za okres do 31 grudnia 2012r.

- alumnowi wyższego seminarium duchownego lub teologicznego, nowicjuszowi, postuladowi, junioryście do dnia ukończenia 25 roku życia – art. 7 ust. 5 (kod tytułu do ubezpieczeń 1040),
- osobie duchownej kontynuującej ubezpieczenia emerytalne i rentowe po ustaniu obowiązkowych ubezpieczeń art. 10 (kod tytułu do ubezpieczeń 1900),

za okres od 1 stycznia 2013r.

- osobie podlegającej dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie art. 7 – (kod tytułu ubezpieczeń 1900).

Należy podkreślić, iż prawo do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono składek w terminie i w prawidłowej wysokości. patrz: rozdział II pkt 3.

Zwolnienie z obowiązku składania miesięcznej deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA występuje także w przypadku ustawowej zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości kwoty świadczenia pielęgnacyjnego (kwoty specjalnego zasiłku opiekuńczego od 1 stycznia 2013 r.).

Osoba duchowna opłacająca składki wyłącznie za siebie przesyła jedynie deklarację rozliczeniową (formularz ZUS DRA „Deklaracja rozliczeniowa”). W sytuacji rozliczania za dany miesiąc składek z więcej niż jednym kodem tytułu do ubezpieczeń (np. ustalenie prawa do emerytury lub renty, uzyskanie stopnia niepełnosprawności, zmiana kodu tytułu do ubezpieczeń z 1020 na 1010) osoba ta powinna sporządzić za ten miesiąc i przekazać do ZUS odpowiednio więcej niż jedną deklarację rozliczeniową.

Wymieniona wyżej zasada ma zastosowanie także wobec tych osób duchownych, które za okres od 1 kwietnia 2004 r. deklarują wyższą podstawę wymiaru składek niż minimalną.

W każdej z deklaracji ZUS DRA, w bloku XI „Deklaracja dochodu”, osoba duchowna podaje inny, właściwy kod tytułu ubezpieczenia, stosując dla poszczególnych deklaracji odpowiedni kod identyfikatora (w bloku I „Dane organizacyjne”, w polu 02 „Identyfikator deklaracji”) z zakresu:

- 01-39 – dla pierwszej deklaracji rozliczeniowej składanej za dany miesiąc,
- 40-49 – dla drugiej deklaracji rozliczeniowej składanej za dany miesiąc,
- 51-69 – dla trzeciej deklaracji rozliczeniowej składanej za dany miesiąc.

W przypadku korekty deklaracji rozliczeniowej należy stosować ogólne zasady sporządzania korekt w ramach poszczególnych zakresów kodów identyfikatorów.

Przykład 1

Osoba duchowna, będąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, opłacała składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od minimalnej podstawy wymiaru składek. W trakcie miesiąca nabyła prawo do emerytury.

Wymieniona osoba przekazuje do ZUS dwie deklaracje rozliczeniowe:

- pierwszą z kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 00 i identyfikatorem deklaracji 01 – w której wykaże składki na ubezpieczenia społeczne, obliczone od ustalonej proporcjonalnie w stosunku do okresu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym podstawy wymiaru, oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, rozliczone od pełnej podstawy wymiaru składek obowiązującej w danym miesiącu,
- drugą z kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 10 i identyfikatorem deklaracji 40 – w której wykaże „0” podstawę wymiaru ubezpieczenia zdrowotne oraz „0” kwotę składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W następnym miesiącu osoba duchowna przekaże wyłącznie jedną deklarację rozliczeniową, z kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 10 i identyfikatorem deklaracji 01.

Przykład 2

Osoba duchowna, będąca podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, od 1 kwietnia 2004 r. opłaca składki na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru.

Osoba ta przekazuje do ZUS dwie deklaracje rozliczeniowe:

- pierwszą z kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 XX i identyfikatorem deklaracji 01 – w której rozliczy składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od minimalnej podstawy wymiaru, z uwzględnieniem źródeł finansowania (przy obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych składkę w 80 % finansuje Fundusz Kościelny, a w 20 % duchowny, przy dobrowolnych ubezpieczeniach społecznych – w 100 % duchowny),
- drugą z kodem tytułu ubezpieczenia 10 12 XX i identyfikatorem deklaracji 40 – w której rozliczy składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od zadeklarowanej nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru (składki w 100 % finansowane są przez duchownego).

Jeżeli płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i/lub na ubezpieczenie zdrowotne za osoby duchowne jest instytucja diecezjalna lub zakonna, do deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA załącza ona imienne raporty miesięczne dotyczące każdego ubezpieczonego (odpowiednio formularze: ● ZUS RCA „Imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach” ● ZUS RSA „Raport imienny o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek” lub ● ZUS RZA „Raport imienny o należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne”).

W wyżej wymienionych raportach płatnik wykazuje osoby duchowne z właściwym kodem tytułu ubezpieczenia.

Za okres od 1 kwietnia 2004 r. za duchownego, który zadeklaruje wyższą niż minimalna podstawę wymiaru składek, należne składki powinny być rozliczone w dwóch blokach raportu ZUS RCA.

Pierwszy blok imiennego raportu miesięcznego ZUS RCA powinien być sporządzony z kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 XX lub 10 20 XX. W raporcie tym powinny być rozliczone składki na ubezpieczenia społeczne od minimalnej podstawy wymiaru, z uwzględnieniem źródeł finansowania (dla kodu 10 10 XX: przy obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych – 80 % Fundusz Kościelny, 20 % duchowny, przy dobrowolnych ubezpieczeniach społecznych – 100 % duchowny; dla kodu 10 20 XX: przy obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych – 100 % Fundusz Kościelny, przy dobrowolnych ubezpieczeniach społecznych – 100 % duchowny), a także składki na ubezpieczenie zdrowotne osób duchownych podlegających obowiązkowo temu ubezpieczeniu.

Drugi blok imiennego raportu miesięcznego ZUS RCA powinien być sporządzony z kodem tytułu ubezpieczenia 10 12 XX. W raporcie tym powinny zostać rozliczone składki na ubezpieczenia społeczne od nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru, z uwzględnieniem źródła finansowania (100 % osoba duchowna).

Uwaga!

Osoby duchowne, niebędące podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych ani podatnikami zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, opłacają składkę na ubezpieczenie zdrowotne od kwoty zasiłku stałego z pomocy społecznej, a od 1 maja 2004 r. od kwoty świadczenia pielęgnacyjnego. Składka na ubezpieczenie zdrowotne powinna być rozliczona wyłącznie w deklaracji ZUS DRA lub imiennym raporcie miesięcznym ZUS RCA z kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 XX lub 10 20 XX.

W deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA płatnik rozlicza składki:

- na ubezpieczenia społeczne:
 - emerytalne,
 - rentowe,
 - chorobowe,
 - wypadkowe,
- na ubezpieczenie zdrowotne.

W wymienionej deklaracji płatnik składek wykazuje odpowiednio kwoty składek podlegających finansowaniu z poszczególnych źródeł (tj. odpowiednio dla danego duchownego ze środków Funduszu Kościelnego oraz ze środków samego ubezpieczonego). Jako łączną kwotę składek do zapłaty na ubezpieczenia społeczne wykazuje on sumę składek finansowanych ze środków ubezpieczonego (duchownego).

Osoby duchowne, będące płatnikami składek, nieprowadzące pozarolniczej działalności gospodarczej mogą regulować zobowiązania wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w formie wpłat gotówkowych, dokonywanych zarówno za pośrednictwem banków, jak i Poczty Polskiej.

Od 1 stycznia 2003r., w związku ze zmianą ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek w imiennym raporcie miesięcznym ma obowiązek podawać identyfikator numeryczny PESEL, a gdy ubezpieczonemu nie nadano tego numeru, odpowiednio NIP bądź serię i numer dowodu osobistego lub paszportu.

Od 1 września 2011r., w związku ze zmianą ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek w imiennym raporcie miesięcznym ma obowiązek podawać identyfikator numeryczny PESEL, a gdy ubezpieczonemu nie nadano tego numeru serię i numer dowodu osobistego lub paszportu.

W deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA, duchowny opłacający składki wyłącznie za siebie, w bloku II „Dane identyfikacyjne płatnika składek” podaje NIP i PESEL a więc takie dane identyfikacyjne, jakie przekazał w bloku II zgłoszenia ZUS ZUA/ ZUS ZZA.

Płatnik jest zobowiązany do sprawdzenia prawidłowości danych przekazywanych do ZUS w imiennych raportach miesięcznych, za dany rok kalendarzowy, nie później niż do 30 kwietnia następnego roku. W razie stwierdzenia nieprawidłowości ma obowiązek je skorygować.

Od stycznia 2003 r. płatnicy rozliczający składki za ubezpieczonych na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenie zdrowotne korzystają wyłącznie z raportów ZUS RCA, ZUS RZA i ZUS RSA. Korektę danych wykazywanych w raportach ZUS RNA (składanych za okres do 31 grudnia 2002 r.) należy sporządzać z wykorzystaniem raportów ZUS RCA.

Od 1 kwietnia 2003 r. istnieje obowiązek przekazywania dokumentów ubezpieczeniowych drogą teletransmisji przez płatników rozliczających składki za więcej niż 5 osób.

Począwszy od 1 stycznia 2012r. płatnik składek zobowiązany jest przechowywać kopie deklaracji rozliczeniowych, imiennych raportów miesięcznych oraz dokumentów korygujących te dokumenty przez 5 lat od dnia ich przekazania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentu pisemnego lub elektronicznego. Do dokumentów przekazanych przed dniem 1 stycznia 2012r. stosuje się nadal 10 letni okres przechowywania.

Szczegółowe informacje dotyczące wypełniania dokumentów rozliczeniowych i ich korygowania zawierają poradniki: *Zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych* i *Zasady korygowania dokumentów ubezpieczeniowych*.

VII. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE OSÓB DUCHOWNYCH POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK MACIERZYŃSKI ORAZ SPRAWUJĄCYCH OSOBISTĄ OPIEKĘ NAD DZIECKIM

1. Podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego przez osoby duchowne.

Okres od 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązującym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby pobierające zasiłek macierzyński, pod warunkiem że nie mają innego tytułu rodzącego obowiązek ubezpieczeń społecznych lub ustalonego prawa do emerytury lub renty.

W związku z powyższym osoba duchowna, która nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego, obowiązkowo podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego, jeżeli poza tytułem bycia osobą duchowną (tj. tytułem, z którego nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego) nie ma innego tytułu rodzącego obowiązek ubezpieczeń społecznych.

Przykład

Osoba duchowna nabywa prawo do zasiłku macierzyńskiego z tytułu bycia osobą duchowną. Podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego.

Jeżeli natomiast osoba duchowna nabywa prawo do zasiłku macierzyńskiego z tytułu stosunku pracy, to w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a także wypadkowemu, z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład

Osoba duchowna pozostaje w stosunku pracy, z najniższym wynagrodzeniem. Nabywa prawo do zasiłku macierzyńskiego z tytułu stosunku pracy. Nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego, ponieważ ma inny tytuł obowiązkowych ubezpieczeń – bycie osobą duchowną.

Osoba, która nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego z tytułu bycia osobą duchowną w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 maja 2001 r. miała obowiązek dokonać zgłoszenia do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego na druku ZUS ZUA, z kodem tytułu ubezpieczeń 12 40 00, a po zakończeniu pobierania zasiłku obowiązek wyrejestrowania z tego tytułu na druku ZUS ZWUA. Od 1 czerwca 2001 r. obowiązek ten został zniesiony.

Okres od 1 września 2009 r.

W związku ze zmianą ustawy o sus zmianie ulegają zasady podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym przez osoby duchowne, które jednocześnie pobierają zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego z innego tytułu. Zgodnie z tymi zasadami osoby duchowne spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, niezależnie od ustalonego prawa do emerytury lub renty. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład

Osoba duchowna ma ustalone prawo do renty. Pozostaje w stosunku pracy. Od 1 września 2009r. pobiera zasiłek macierzyński z tytułu zatrudnienia. Osoba duchowna podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego. Może dobrowolnie podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną.

Za okres pobierania zasiłku macierzyńskiego za osobę duchowną powinny być składane dokumenty rozliczeniowe (odpowiednio deklaracja rozliczeniowa lub imienne raporty miesięczne z kodem tytułu do ubezpieczeń duchownego), z podstawą wymiaru składek proporcjonalnie ustaloną do okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, albo z podstawą wymiaru składek równą „0” w sytuacji, gdy przez cały miesiąc dana osoba pobierała zasiłek macierzyński.

Jeżeli płatnikiem składek za osobę duchowną pobierającą zasiłek macierzyński jest inna instytucja, składa ona za tę osobę duchowną raport imienny ZUS RSA, z kodem świadczenia przerwy 311.

Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby podlegające obowiązkowo ubezpieczeniu z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego są finansowane, w całości, z budżetu państwa. Płatnikiem składek z tego tytułu jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub inna instytucja uprawniona do wypłaty zasiłków.

Uwaga!

Od 1 kwietnia 2003 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest miesięczna i niepodzielna. Ponadto nie przysługuje zwolnienie z jej opłacania za okres pobierania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego. Tym samym za okres pobierania zasiłku macierzyńskiego za osobę duchowną należy opłacać składkę na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną.

2. Podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym lub tylko ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem przez osoby duchowne.

Od 1 września 2013r. osoby duchowne sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu sprawowania opieki, pod warunkiem, że bezpośrednio przed rozpoczęciem sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem nieprzerwalnie podlegały ubezpieczeniom z tytułu bycia osobą duchowną przez okres co najmniej 6. miesięcy, oraz opłacały składki z tego tytułu. Zwolnienie z opłacania składek mogło nastąpić z powodu pobierania zasiłku z ubezpieczenia chorobowego z tytułu bycia osobą duchowną. Ponadto warunek ten będzie spełniony jeżeli osoba duchowna podlegała ubezpieczeniom z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego do którego nabyła prawo w konsekwencji ubezpieczenia z tytułu bycia osobą duchowną. Należy podkreślić, że prawo do podlegania ubezpieczeniom z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem przysługuje wyłącznie jednemu z rodziców a drugi z rodziców nie jest objęty ubezpieczeniami z tego tytułu lub ubezpieczeniami określonymi w art.6 ust. 1 pkt 19 lub art. 6b ustawy o sus.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę. Składki finansowane są z budżetu państwa. Jeżeli jedno z rodziców przebywa na urlopie wychowawczym a drugie spełnia warunki z tytułu sprawowania osobistej opieki to składki z budżetu państwa przysługują osobie przebywającej na urlopie wychowawczym. Osoby osobistą opiekę nad dzieckiem podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Ponadto od 1 września 2013r. osoby duchowne sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, jeżeli nie spełniają ww. warunków do podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tego tytułu. Nie podlegają one ubezpieczeniom rentowym.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne stanowi 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Składki finansowane są z budżetu państwa. Prawo do podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu przysługuje jednemu z rodziców, pod warunkiem, że drugi z rodziców nie jest objęty ubezpieczeniem z tego tytułu lub ubezpieczeniami określonymi w art.6 ust. 1 pkt 19 lub art. 6b ustawy o sus.

Ww. osoby duchowne sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym lub tylko ubezpieczeniu emerytalnemu od dnia określonego w oświadczeniu jako dnia rozpoczęcia sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, nie wcześniej niż od dnia złożenia oświadczenia do dnia wskazanego w oświadczeniu jako dzień zakończenia sprawowania opieki jeżeli:

- nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty

- nie mają innego tytułu do ubezpieczeń

Przez inny tytuł nie należy rozumieć bycie osobą duchowną z którego to osoba nabyła prawo do podlegania ww. ubezpieczeniom.

Funkcję płatnika składek za ww. osoby pełni ZUS.

VII. OGÓLNE WYJAŚNIENIA DOTYCZĄCE ZASAD USTALANIA STOPY PROCENTOWEJ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE WYPADKOWE

Stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy.

Rok składkowy to okres obowiązywania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe należnej za okres od 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca roku następnego. Tylko pierwszy rok składkowy wyjątkowo obejmował okres od 1 stycznia 2003 r. do 31 marca 2004 r. Płatnik składek oblicza składki za wszystkie osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu jedną stopą procentową, bez względu na tytuł ubezpieczeń społecznych (pracownik, zleceniobiorca, duchowny).

Zasady ustalania wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe – obowiązującej płatnika składek w danym roku składkowym – zostały omówione w poradniku pt. *Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe*.

Płatnicy składek zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego przeciętnie co najmniej 10 ubezpieczonych mają obowiązek złożenia za dany rok kalendarzowy dokumentu ZUS IWA „Informacja o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe”. Zasady wypełniania i przekazywania wymienionego dokumentu zostały omówione w poradniku pt. *Zasady składania i wypełniania informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA*.

Uwaga!

Płatnik składek zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego do 9 osób, a także płatnik składek niepodlegający wpisowi do rejestru REGON, a posiadający osoby objęte ubezpieczeniem wypadkowym, opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe, w wysokości 50 % najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności.

Przykład

Osoba duchowna jest płatnikiem składek na obowiązkowe (dobrowolne) ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Podlega obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Od 1 kwietnia 2015 r. osoba ta opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 50 % najwyższej stopy procentowej określonej dla grup działalności, tj. w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2016 r. w wysokości 1,80% (50 % z 3,60 %).

Prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Osobom duchownym, będącym płatnikami składek na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej nie przysługują w razie występowania w dniu wypadku zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne na kwotę przekraczającą 6,60 zł, do czasu spłaty całości zadłużenia.

Prawo do: • zasiłku chorobowego • świadczenia rehabilitacyjnego • jednorazowego odszkodowania q pokrycia kosztów leczenia z zakresu stomatologii i szczepień ochronnych • zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne – przedawnia się, jeżeli zadłużenie nie zostanie uregulowane w ciągu 6 miesięcy od dnia wypadku.

VIII. PRZYKŁADY DOTYCZĄCE PODLEGANIA UBEZPIECZENIOM SPOŁECZNYM I UBEZPIECZENIU ZDROWOTNEMU ORAZ OBLICZANIA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE ZA OSOBY DUCHOWNE, Z UWZGLĘDNIENIEM ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA SKŁADEK

1. Okres od 1 stycznia do 29 grudnia 1999 r.

Przykład 1

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, w styczniu 1999 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia (650 zł), zaś podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne – kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej (318 zł).

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	650,00 zł	318,00 zł

*Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania za styczeń 1999 r.:
na ubezpieczenie emerytalne*

$$\text{duchowny} \quad - \quad 650,00 \text{ zł} \times 3,904 \%^1 = 25,38 \text{ zł}$$

¹ Patrz wyliczenia w rozdz. III pkt 2.

Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 15,616 % = 101,50 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 650,00 zł × 2,60 % = 16,90 zł
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 10,40 % = 67,60 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 650,00 zł × 0,324 % = 2,11 zł
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 1,296 % = 8,42 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 650,00 zł × 2,45 % = 15,93 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	– 318,00 zł × 7,50 % = 23,85 zł

Przykład 2

Duchowny, niebędący podatnikiem podatku zryczałtowanego od przychodów osób duchownych, w okresie od 1 stycznia do 30 listopada 1999 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, uzyskując z tego tytułu przychód w wysokości 300 zł miesięcznie.

Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu tylko z tytułu stosunku pracy. Nie przystąpił do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia osobą duchowną. Nie miał także obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną w tym okresie.

Przykład 3

W styczniu 1999 r. duchowny, będący członkiem zakonu kontemplacyjno – klauzurowego, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tego tytułu.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	650,00 zł	318,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania za styczeń 1999 r.:

na ubezpieczenie emerytalne	
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 19,52 % = 126,88 zł
na ubezpieczenia rentowe	
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 13,00 % = 84,50 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 1,62 % = 10,53 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 650,00 zł × 2,45 % = 15,93 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	– 318,00 zł × 7,50 % = 23,85 zł

Przykład 4

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, od 1 stycznia do 31 października 1999 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, a także podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia (650 zł).

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	650,00 zł	650,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania za styczeń 1999 r.:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 650,00 zł × 3,904 % = 25,38 zł
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 15,616 % = 101,50 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 650,00 zł × 2,60 % = 16,90 zł
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 10,40 % = 67,60 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	

duchowny	– 650,00 zł × 0,324 % = 2,11 zł
Fundusz Kościelny	– 650,00 zł × 1,296 % = 8,42 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 650,00 zł × 2,45 % = 15,93 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
duchowny	– 650,00 zł × 7,50 % = 48,75 zł

Przykład 5

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, w okresie od 1 stycznia do 31 października 1999 r. pozostawał w stosunku pracy, uzyskując z tego tytułu przychód w wysokości 300 zł miesięcznie.

Duchowny ten podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu stosunku pracy, nie przystąpił do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia osobą duchowną. Natomiast ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegał obowiązkowo i z tytułu stosunku pracy, i z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną w styczniu 1999 r. wynosiła kwotę, nie niższą od kwoty najniższego wynagrodzenia, tj. 650 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	<u>N N N N</u> <u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	0,00 zł 650,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne	
duchowny	– 650,00 zł × 7,50 % = 48,75 zł

Przykład 6

Duchowny przebywał na misjach do 30 listopada 1999 r. Podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Za listopad 1999 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosiła 670 zł, natomiast podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne – 348 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 20 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	<u>O O N O</u> <u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	670,00 zł 348,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
Fundusz Kościelny	– 670,00 zł × 19,52 % = 130,78 zł
na ubezpieczenia rentowe	
Fundusz Kościelny	– 670,00 zł × 13,00 % = 87,10 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
Fundusz Kościelny	– 670,00 zł × 1,62 % = 10,85 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	– 348,00 zł × 7,50 % = 26,10 zł

2. Okres od 30 grudnia 1999 r. do 31 grudnia 2002 r.

Przykład 1

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, był zatrudniony od 1 stycznia 1999 r. na podstawie umowy o pracę, w niepełnym wymiarze czasu pracy. Od 1 stycznia 1999 r. duchowny z tego tytułu podlegał obowiązkowo tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu, z podstawą wymiaru składek nie niższą od kwoty najniższego wynagrodzenia. W grudniu 1999 r. z tytułu zatrudnienia duchowny osiągnął przychód, stanowiący podstawę wymiaru składek, w wysokości 500 zł. W związku z tym od 30 grudnia 1999 r. (w wyniku zmiany przepisów ustawy o s.u.s.) powstał dla niego również obowiązek ubezpieczeń społecznych.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres 30-31 grudnia 1999 r. stanowiła różnica pomiędzy kwotą najniższego wynagrodzenia, przypadającą na okres od 30 do 31 grudnia 1999 r., a kwotą przychodu ze stosunku pracy, przypadającą na okres od 30 do 31 grudnia 1999 r. Najniższe wynagrodzenie w grudniu 1999 r. wynosiło 670 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	10,97 zł	47,83 zł

- Ustalanie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 30 do 31 grudnia 1999 r.:

$$\begin{aligned}
 670,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} &= 21,612903 \text{ zł} \\
 21,612903 \text{ zł} \times 2 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} &= 43,23 \text{ zł} \\
 500,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} &= 16,129032 \text{ zł} \\
 16,129032 \text{ zł} \times 2 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} &= 32,26 \text{ zł} \\
 43,23 \text{ zł} - 32,26 \text{ zł} &= 10,97 \text{ zł}
 \end{aligned}$$

- Obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

$$\begin{aligned}
 \text{duchowny} &- 10,97 \text{ zł} \times 3,904 \% = 0,43 \text{ zł} \\
 \text{Fundusz Kościelny} &- 10,97 \text{ zł} \times 15,616 \% = 1,71 \text{ zł}
 \end{aligned}$$

na ubezpieczenia rentowe

$$\begin{aligned}
 \text{duchowny} &- 10,97 \text{ zł} \times 2,60 \% = 0,29 \text{ zł} \\
 \text{Fundusz Kościelny} &- 10,97 \text{ zł} \times 10,40 \% = 1,14 \text{ zł}
 \end{aligned}$$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

$$\begin{aligned}
 \text{duchowny} &- 10,97 \text{ zł} \times 0,324 \% = 0,04 \text{ zł} \\
 \text{Fundusz Kościelny} &- 10,97 \text{ zł} \times 1,296 \% = 0,14 \text{ zł}
 \end{aligned}$$

na ubezpieczenie chorobowe

$$\text{duchowny} - 10,97 \text{ zł} \times 2,45 \% = 0,27 \text{ zł}$$

- Ustalanie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne:

$$\begin{aligned}
 &\text{— za okres od 1 grudnia do 29 grudnia 1999 r. (29 dni)} \\
 &670,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 21,612903 \text{ zł} \\
 &21,612903 \text{ zł} \times 29 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniu)} = 626,77 \text{ zł} \\
 &\text{— za okres od 30 grudnia do 31 grudnia 1999 r. (2 dni)} \\
 &10,97 \text{ zł, tj. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne}
 \end{aligned}$$

- Obliczanie składek na ubezpieczenie zdrowotne z uwzględnieniem źródła finansowania:

$$\begin{aligned}
 &\text{— za okres od 1 grudnia do 29 grudnia 1999 r. (29 dni)} \\
 &626,77 \text{ zł} \times 7,50 \% = 47,01 \text{ zł} \\
 &\text{— za okres od 30 grudnia do 31 grudnia 1999 r. (2 dni)} \\
 &10,97 \text{ zł} \times 7,50 \% = 0,82 \text{ zł} \\
 &\text{— łącznie: } 47,01 \text{ zł} + 0,82 \text{ zł} = 47,83 \text{ zł}
 \end{aligned}$$

Łączną kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne za grudzień 1999 r., w wysokości 47,83 zł, sfinansował w całości, z własnych środków, duchowny.

Przykład 2

Postulantka w dniu 19 grudnia 1999 r. ukończyła 25 lat. Od 30 grudnia 1999 r., w związku ze zmianą ustawy o s.u.s., powstał dla niej obowiązek ubezpieczeń społecznych z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia osobą duchowną za okres 30-31 grudnia 1999 r. stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia przypadająca za okres 30-31 grudnia 1999 r. Najniższe wynagrodzenie w 1999 r. wynosiło 670,00 zł..

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegała:	E R Ch W	
	<u>O O D O</u>	
Podstawa wymiaru składek:	43,23 zł	

- Ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres 30-31 grudnia 1999 r.:

$$\begin{aligned}
 670,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} &= 21,612903 \text{ zł} \\
 21,612903 \text{ zł} \times 2 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} &= 43,23 \text{ zł}
 \end{aligned}$$

- Obliczanie składek na ubezpieczenia z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

$$\begin{aligned}
 \text{duchowny} &- 43,23 \text{ zł} \times 3,904 \% = 1,69 \text{ zł} \\
 \text{Fundusz Kościelny} &- 43,23 \text{ zł} \times 15,616 \% = 6,75 \text{ zł}
 \end{aligned}$$

na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 43,23 zł × 2,60 % = 1,12 zł
Fundusz Kościelny	– 43,23 zł × 10,40 % = 4,50 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 43,23 zł × 0,324 % = 0,14 zł
Fundusz Kościelny	– 43,23 zł × 1,296 % = 0,56 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 43,23 zł × 2,45 % = 1,06 zł

Składka na ubezpieczenie zdrowotne za ten miesiąc została opłacona z tytułu bycia postulantką, dopiero w następnym miesiącu powstanie obowiązek opłacenia tej składki z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 3

Duchowny, będący podatnikiem podatku zryczałtowanego od przychodów osób duchownych, zawarł umowę zlecenia na okres od 1 sierpnia 1999 r. do 30 czerwca 2000 r. W okresie tym podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umowy zlecenia.

Duchowny, o którym mowa, nie przystąpił do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia osobą duchowną. Podlegał z tego tytułu obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu, z podstawą wymiaru składek nie niższą od kwoty najniższego wynagrodzenia. Składkę na ubezpieczenie zdrowotne finansował z własnych środków. Za czerwiec 2000 r. podstawa wymiaru tej składki wynosiła 700 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	N N N N O
Podstawa wymiaru składek:	0,00 zł 700,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne	
duchowny	– 700,00 zł × 7,50 % = 52,50 zł

Przykład 4

Duchowny, niebędący podatnikiem podatku zryczałtowanego od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, od czerwca 2001 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowiła kwota nie niższa od najniższego wynagrodzenia, które w czerwcu 2001 r. wynosiło 760 zł. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej, który w czerwcu 2001 r. wynosił 406 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	O O D O O
Podstawa wymiaru składek:	760,00 zł 406,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 760,00 zł × 3,904 % = 29,67 zł
Fundusz Kościelny	– 760,00 zł × 15,616 % = 118,68 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 760,00 zł × 2,60 % = 19,76 zł
Fundusz Kościelny	– 760,00 zł × 10,40 % = 79,04 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)	
duchowny	– 760,00 zł × 0,324 % = 2,46 zł
Fundusz Kościelny	– 760,00 zł × 1,296 % = 9,85 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 760,00 zł × 2,45 % = 18,62 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	– 406,00 zł × 7,75 % = 31,47 zł

Przykład 5

Duchowny, obywatel polski, od 1 stycznia 1996 r. przebywa na misjach. W zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych wskazał miejsce zamieszkania za granicą. W związku z tym, że w Polsce nie ma on miejsca

zamieszkania, nie podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 26 września 2001 r. Od 1 stycznia 1999 r. podlegał on obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, a od 27 września 2001 r. również obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 20 0 0				
Ubezpieczenia, którym podlegał we wrześniu 2001 r.:	E	R	Ch	W	Z
	<u>O</u>	<u>O</u>	<u>N</u>	<u>O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek za wrzesień 2001 r.:	760,00 zł				406,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

Fundusz Kościelny – 760,00 zł × 19,52 % = 148,35 zł

na ubezpieczenia rentowe

Fundusz Kościelny – 760,00 zł × 13,00 % = 98,80 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

Fundusz Kościelny – 760,00 zł × 1,62 % = 12,31 zł

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny – 406,00 zł × 7,75 % = 31,47 zł

Przykład 6

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, w okresie od 1 września 2001 r. do 30 czerwca 2002 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie przystąpił do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia osobą duchowną. Nie miał obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż opłacał ją jako pracownik. W związku z powyższym duchowny nie miał obowiązku zgłaszania się do ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA i składania tzw. zerowych dokumentów rozliczeniowych.

Przykład 7

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, uzyskiwał z tego tytułu przychód 500 zł miesięcznie. Umowa o pracę była zawarta na okres od 1 czerwca do 31 grudnia 2002 r.

Duchowny podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym także z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, za każdy miesiąc, wynosiła 260 zł (różnica pomiędzy najniższym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek dla duchownego, a przychodem ze stosunku pracy w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2002 r.: 760 zł – 500 zł = 260 zł).

Duchowny nie miał obowiązku zgłaszania się do ubezpieczenia zdrowotnego, na formularzu ZUS ZUA, ani opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0				
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E	R	Ch	W	
	<u>O</u>	<u>O</u>	<u>D</u>	<u>O</u>	
Podstawa wymiaru składek:	260,00 zł				

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – 260,00 zł × 3,904 % = 10,15 zł

Fundusz Kościelny – 260,00 zł × 15,616 % = 40,60 zł

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – 260,00 zł × 2,60 % = 6,76 zł

Fundusz Kościelny – 260,00 zł × 10,40 % = 27,04 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

duchowny – 260,00 zł × 0,324 % = 0,84 zł

Fundusz Kościelny – 260,00 zł × 1,296 % = 3,37 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – 260,00 zł × 2,45 % = 6,37 zł

Przykład 8

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zawarł umowę o pracę od 15 stycznia 2002 r., w której wynagrodzenie za jej wykonywanie określono na kwotę 760 zł

(tj. w wysokości najniższego wynagrodzenia). Duchowny do 14 stycznia 2002 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną.

Kod tytułu ubezpieczeń:

10 10 0 0

Ubezpieczenia, którym podlegał:

E	R	Ch	W	Z
<u>O</u>	<u>O</u>	<u>D</u>	<u>O</u>	<u>O</u>

Podstawa wymiaru składek:

343,23 zł	406,00 zł
-----------	-----------

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, za okres podlegania ubezpieczeniom w styczniu 2002 r., wynosiła 343,23 zł.

$760,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 24,516129 \text{ zł}$

$24,516129 \text{ zł} \times 14 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 343,23 \text{ zł}$

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $343,23 \text{ zł} \times 3,904 \% = 13,40 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $343,23 \text{ zł} \times 15,616 \% = 53,60 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $343,23 \text{ zł} \times 2,60 \% = 8,92 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $343,23 \text{ zł} \times 10,40 \% = 35,70 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

duchowny – $343,23 \text{ zł} \times 0,324 \% = 1,11 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $343,23 \text{ zł} \times 1,296 \% = 4,45 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – $343,23 \text{ zł} \times 2,45 \% = 8,41 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny – $406,00 \text{ zł} \times 7,75 \% = 31,47 \text{ zł}$

Przykład 9

Duchowny, będący członkiem zakonu kontemplacyjno – klauzurowego, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. W czerwcu 2001 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosiła 760 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 406 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:

10 20 0 0

Ubezpieczenia, którym podlegał:

E	R	Ch	W	Z
<u>O</u>	<u>O</u>	<u>D</u>	<u>O</u>	<u>O</u>

Podstawa wymiaru składek:

760,00 zł	406,00 zł
-----------	-----------

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

Fundusz Kościelny – $760,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 148,35 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

Fundusz Kościelny – $760,00 \text{ zł} \times 13,00 \% = 98,80 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

Fundusz Kościelny – $760,00 \text{ zł} \times 1,62 \% = 12,31 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – $760,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 18,62 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny – $406,00 \text{ zł} \times 7,75 \% = 31,47 \text{ zł}$

Przykład 10

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną. Jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne duchowny zadeklarował kwotę 1000 zł (tj. o 240 zł wyższą od minimalnej podstawy wymiaru składek, która wynosiła 760 zł). Duchowny podlegał również obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Kod tytułu ubezpieczeń:

10 11 0 0

Ubezpieczenia, którym podlegał:

E	R	Ch	W	Z
<u>O</u>	<u>O</u>	<u>D</u>	<u>O</u>	<u>O</u>

Podstawa wymiaru składek:

1000,00 zł	1000,00 zł
------------	------------

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne:

duchowny	– 760,00 zł × 3,904 % = 29,67 zł	} 76,52 zł
	– 240,00 zł × 19,52 % = 46,85 zł	
Fundusz Kościelny	– 760,00 zł × 15,616 % = 118,68 zł	

na ubezpieczenia rentowe:

duchowny	– 760,00 zł × 2,60 % = 19,76 zł	} 50,96 zł
	– 240,00 zł × 13,00 % = 31,20 zł	

Fundusz Kościelny – 760,00 zł × 10,40 % = 79,04 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

duchowny	– 760,00 zł × 0,324 % = 2,46 zł	} 6,35 zł
	– 240,00 zł × 1,62 % = 3,89 zł	

Fundusz Kościelny – 760,00 zł × 1,296 % = 9,85 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – 1000,00 zł × 2,45 % = 24,50 zł

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – 1000,00 zł × 7,75 % = 77,50 zł

Przykład 11

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, w okresie od 1 stycznia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie podlegał dobrowolnie ubezpieczeniom społecznym. Podlegał natomiast obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną.

Podstawę wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 1 stycznia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia, które w tym okresie wynosiło 760 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	N N N N	O
Podstawa wymiaru składek:	0,00 zł	760,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – 760,00 zł × 7,75 % = 58,90 zł

Przykład 12

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy. W lutym 2002 r., z powodu pobrania za część miesiąca zasiłku chorobowego, podstawa wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w tym miesiącu kalendarzowym była niższa od najniższego wynagrodzenia. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za ten miesiąc wynosiła 760 zł (kwota najniższego wynagrodzenia w tym okresie). Duchowny, o którym mowa, z tytułu bycia osobą duchowną nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (mógł dobrowolnie, na swój wniosek, podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym). Z tytułu bycia osobą duchowną podlegał natomiast obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	N N N N	O
Podstawa wymiaru składek:	0,00 zł	760,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – 760,00 zł × 7,75 % = 58,90 zł

Przykład 13

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, z najniższym wynagrodzeniem. W marcu 2002 r. przebywał przez 15 dni na urlopie bezpłatnym. Duchowny ten obowiązkowo podlegał ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu stosunku pracy. Obowiązkowo podlegał także ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną w okresie przebywania na urlopie bezpłatnym. Przez cały miesiąc obowiązkowo podlegał ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia osobą duchowną, za marzec 2002 r., wynosiła 367,74 zł.

$$760,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 24,516129 \text{ zł}$$

$$24,516129 \text{ zł} \times 15 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 367,74 \text{ zł}$$

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za marzec 2002 r. wynosiła 760,00 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	367,74 zł	760,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $367,74 \text{ zł} \times 3,904 \% = 14,36 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $367,74 \text{ zł} \times 15,616 \% = 57,43 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $367,74 \text{ zł} \times 2,60 \% = 9,56 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $367,74 \text{ zł} \times 10,40 \% = 38,24 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

duchowny – $367,74 \text{ zł} \times 0,324 \% = 1,19 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $367,74 \text{ zł} \times 1,296 \% = 4,77 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – $367,74 \text{ zł} \times 2,45 \% = 9,01 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – $760,00 \text{ zł} \times 7,75 \% = 58,90 \text{ zł}$

Przykład 14

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, przez cały 2002 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, osiągając z tego tytułu najniższe wynagrodzenie. Przystąpił do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu bycia osobą duchowną. Podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia, wynosząca w 2002 r. 760 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>D D N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	760,00 zł	760,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $760,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 148,35 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $760,00 \text{ zł} \times 13,00 \% = 98,80 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,62 %)

duchowny – $760,00 \text{ zł} \times 1,62 \% = 12,31 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – $760,00 \text{ zł} \times 7,75 \% = 58,90 \text{ zł}$

Przykład 15

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, od 1 stycznia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. był członkiem spółdzielni. Osiągał z tego tytułu przychód w wysokości najniższego wynagrodzenia. Z tytułu bycia osobą duchowną nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Mógł dobrowolnie, na swój wniosek, podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Obowiązkowo podlegał ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną, z podstawą wymiaru składki nie niższą od kwoty najniższego wynagrodzenia, tj. 760 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>N N N N</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	0,00 zł	760,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:
na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – $760,00 \text{ zł} \times 7,75 \% = 58,90 \text{ zł}$

3. Okres od 1 stycznia do 31 marca 2003 r.

Przykład 1

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, od 1 stycznia 2003 r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym oraz obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tego tytułu stanowiła kwota nie niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia, tj. 800 zł. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej, tj. 418 zł. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika opłacającego składki za duchownego wynosiła 0,97 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	800,00 zł	418,00 zł

Obliczanie składek za styczeń 2003 r. z uwzględnieniem źródeł finansowania:
na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $800,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 31,23 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $800,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 124,93 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $800,00 \text{ zł} \times 2,60 \% = 20,80 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $800,00 \text{ zł} \times 10,40 \% = 83,20 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (0,97 %)

duchowny – $800,00 \text{ zł} \times 0,194 \% ^2 = 1,55 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny – $800,00 \text{ zł} \times 0,776 \% ^3 = 6,21 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – $800,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 19,60 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny – $418,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 33,44 \text{ zł}$

Przykład 2

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, od 1 stycznia 2003 r. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę, z wynagrodzeniem w wysokości 600 zł miesięcznie. Duchowny ten nie ma obowiązku zgłaszania się do ubezpieczenia zdrowotnego, na formularzu ZUS ZUA, ani opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną. Podlega on natomiast obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 200 zł (różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, tj. najniższą podstawą wymiaru składek dla duchownego, a

² $0,97 \% \times 20 \% = 0,194 \%$

³ $0,97 \% \times 80 \% = 0,776 \%$

przychodem, jaki uzyskuje on ze stosunku pracy: $800 \text{ zł} - 600 \text{ zł} = 200 \text{ zł}$). Płatnik składek opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za ubezpieczonych w wysokości 1,47 % podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W
	<u>O O D O</u>
Podstawa wymiaru składek:	200,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– $200,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 7,81 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	– $200,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 31,23 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– $200,00 \text{ zł} \times 2,60 \% = 5,20 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	– $200,00 \text{ zł} \times 10,40 \% = 20,80 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny	– $200,00 \text{ zł} \times 0,294 \%^4 = 0,59 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	– $200,00 \text{ zł} \times 1,176 \%^5 = 2,35 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	– $200,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 4,90 \text{ zł}$
----------	--

Przykład 3

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od 1 stycznia 2003 r. z tytułu bycia osobą duchowną. Duchowny jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Składka na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,93 % podstawy jej wymiaru. Duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne to kwota nie niższa od minimalnego wynagrodzenia, które od 1 stycznia 2003 r. wynosiło 800 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W Z
	<u>O O D O O</u>
Podstawa wymiaru składek:	800,00 zł 800,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– $800,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 31,23 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	– $800,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 124,93 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– $800,00 \text{ zł} \times 2,60 \% = 20,80 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	– $800,00 \text{ zł} \times 10,40 \% = 83,20 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny	– $800,00 \text{ zł} \times 0,386 \%^6 = 3,09 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	– $800,00 \text{ zł} \times 1,544 \%^7 = 12,35 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	– $800,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 19,60 \text{ zł}$
----------	---

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	– $800,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 64,00 \text{ zł}$
----------	---

⁴ $1,47 \% \times 20 \% = 0,294 \%$

⁵ $1,47 \% \times 80 \% = 1,176 \%$

⁶ $1,93 \% \times 20 \% = 0,386 \%$

⁷ $1,93 \% \times 80 \% = 1,544 \%$

Przykład 4

W maju 2003 r. alumn wyższego seminarium duchownego, posiadający wizę pobytową, zawarł z oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia umowę o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne. Podstawę wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej, w wysokości 418 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	24 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>N N N N</u>	<u>D</u>
Podstawa wymiaru składek:	0,00 zł	418,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

alumn

$$- 418,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 33,44 \text{ zł}$$

Przykład 5

Członek zakonu, obcokrajowiec posiadający kartę stałego pobytu, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu od 1 kwietnia 2003 r.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za kwiecień 2003 r. stanowiła kwota nie niższa od minimalnego wynagrodzenia, tj. 800 zł. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej, tj. 418 zł. Płatnik (zakon) opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za ubezpieczonych w wysokości 1,47 % podstawy jej wymiaru.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	800,00 zł	418,00 zł

Obliczanie składek na ubezpieczenia społeczne z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny $- 800,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 31,23 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 800,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 124,93 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny $- 800,00 \text{ zł} \times 2,60 \% = 20,80 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 800,00 \text{ zł} \times 10,40 \% = 83,20 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny $- 800,00 \text{ zł} \times 0,294 \% = 2,35 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 800,00 \text{ zł} \times 1,176 \% = 9,41 \text{ zł}$

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny $- 418,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 33,44 \text{ zł}$

4. Okres od 1 kwietnia 2003 r. do 31 marca 2004 r.

Przykład 1

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, podlega z tego tytułu obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego) oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu. W kwietniu 2003 r. przez 10 dni pobierał zasiłek chorobowy.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za kwiecień 2003 r. wynosiła 533,33 zł.

$$800 \text{ zł} : 30 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 26,666667 \text{ zł}$$

$$26,666667 \text{ zł} \times 20 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 533,33 \text{ zł}$$

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne wynosiła 800 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	533,33 zł	800,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $533,33 \text{ zł} \times 3,904 \% = 20,82 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $533,33 \text{ zł} \times 15,616 \% = 83,28 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $533,33 \text{ zł} \times 2,60 \% = 13,87 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $533,33 \text{ zł} \times 10,40 \% = 55,47 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny – $533,33 \text{ zł} \times 0,386 \% = 2,06 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $533,33 \text{ zł} \times 1,544 \% = 8,23 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – $800,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 64,00 \text{ zł}$

Przykład 2

Od 1 lipca 2003 r. duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę, uzyskując 600 zł miesięcznie.

Duchowny podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu stosunku pracy. Z tytułu bycia duchownym podlega również obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego) i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia duchownym wynosi 200 zł (różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego, a przychodem z umowy o pracę, stanowiącym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: $800 \text{ zł} - 600 \text{ zł} = 200 \text{ zł}$). W sierpniu 2003 r. duchowny przez 11 dni pobierał zasiłek chorobowy.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za sierpień 2003 r. wynosiła 129,03 zł.

$200,00 \text{ zł} : 31 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 6,451612 \text{ zł}$

$6,451612 \text{ zł} \times 20 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 129,03 \text{ zł}$

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za sierpień 2003 r. wynosiła 200 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	129,03 zł	200,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $129,03 \text{ zł} \times 3,904 \% = 5,04 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $129,03 \text{ zł} \times 15,616 \% = 20,15 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $129,03 \text{ zł} \times 2,60 \% = 3,35 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $129,03 \text{ zł} \times 10,40 \% = 13,42 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – $129,03 \text{ zł} \times 2,45 \% = 3,16 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny – $129,03 \text{ zł} \times 0,386 \% = 0,50 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $129,03 \text{ zł} \times 1,544 \% = 1,99 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – $200,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 16,00 \text{ zł}$

Przykład 3

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, od 1 stycznia 2004 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Duchowny jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Składka na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,93 % podstawy jej wymiaru. Jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne duchowny zadeklarował kwotę 1500 zł (tj. o 676 zł wyższą od minimalnej podstawy wymiaru składek, wynoszącej 824 zł).

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 11 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1500,00 zł	1500,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:
na ubezpieczenie emerytalne:

duchowny	– 824,00 zł × 3,904 % = 32,17 zł	} 164,13 zł
	– 676,00 zł × 19,52 % = 131,96 zł	
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 15,616 % = 128,68 zł	

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– 824,00 zł × 2,60 % = 21,42 zł	} 109,30 zł
	– 676,00 zł × 13,00 % = 87,88 zł	
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 10,40 % = 85,70 zł	

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	– 1500,00 zł × 2,45 % = 36,75 zł
----------	----------------------------------

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny	– 824,00 zł × 0,386 % = 3,18 zł	} 16,23 zł
	– 676,00 zł × 1,93 % = 13,05 zł	
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 1,544 % = 12,72 zł	

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	– 1500,00 zł × 8,25 % = 123,75 zł
----------	-----------------------------------

5. Okres od 1 kwietnia 2004 r.

Przykład 1

Duchowny, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu. Duchowny jest płatnikiem składek na te ubezpieczenia. Jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zadeklarował kwotę 2000 zł. Składkę na ubezpieczenie wypadkowe opłaca w wysokości 1,93 % podstawy jej wymiaru. Duchowny, o którym mowa, zadeklarował opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne od nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru za okres od 1 kwietnia 2004 r. Duchowny ten składa dwie deklaracje rozliczeniowe, z dwoma różnymi kodami tytułu ubezpieczenia. Z kodem tytułu ubezpieczenia 10 10 00 rozliczy składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od minimalnej podstawy wymiaru, tj. 824 zł, natomiast z kodem tytułu ubezpieczenia 10 12 00 – składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru, tj. od 1176 zł (2000 zł – 824 zł).

- Pierwsza deklaracja – z identyfikatorem 01

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	824,00 zł	824,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:
na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 824,00 zł × 3,904 % = 32,17 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 15,616 % = 128,68 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 824,00 zł × 2,60 % = 21,42 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 10,40 % = 85,70 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 824,00 zł × 2,45 % = 20,18 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)	
duchowny	– 824,00 zł × 0,386 % = 3,18 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 1,544 % = 12,72 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
duchowny	– 824,00 zł × 8,25 % = 67,98 zł

• Druga deklaracja – z identyfikatorem 40 (patrz: załącznik 5)

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 12 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	<u>O O D O</u> <u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1176,00 zł 1176,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 1176,00 zł × 19,52 % = 229,56 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 1176,00 zł × 13,00 % = 152,88 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 1176,00 zł × 2,45 % = 28,81 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)	
duchowny	– 1176,00 zł × 1,93 % = 22,70 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
duchowny	– 1176,00 zł × 8,25 % = 97,02 zł

Przykład 2

Duchowny, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu. Za kwiecień 2004 r. duchowny ten zadeklarował jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne kwotę 1500 zł (tj. o 676 zł wyższą od minimalnej podstawy wymiaru składek, wynoszącej 824 zł). Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota zasiłku z pomocy społecznej, tj. 418 zł. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika opłacającego składki za tego duchownego wynosi 1,47 % podstawy wymiaru składki. Za kwiecień 2004 r. płatnik składek przekazuje za duchownego, o którym mowa, dwa raporty rozliczeniowe, z dwoma różnymi kodami tytułu ubezpieczeń.

• Pierwszy raport

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	<u>O O D O</u> <u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	824,00 zł 418,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 824,00 zł × 3,904 % = 32,17 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 15,616 % = 128,68 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 824,00 zł × 2,60 % = 21,42 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 10,40 % = 85,70 zł
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	– 824,00 zł × 2,45 % = 20,18 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)	
duchowny	– 824,00 zł × 0,294 % = 2,42 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 1,176 % = 9,69 zł

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny

$$- 418,00 \text{ zł} \times 8,25 \% = 34,49 \text{ zł}$$

• Drugi raport

Kod tytułu ubezpieczeń:

10 12 0 0

Ubezpieczenia, którym podlegał:

E R Ch W

O O D O

Podstawa wymiaru składek:

676,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny

$$- 676,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 131,96 \text{ zł}$$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny

$$- 676,00 \text{ zł} \times 13,00 \% = 87,88 \text{ zł}$$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny

$$- 676,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 16,56 \text{ zł}$$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny

$$- 676,00 \text{ zł} \times 1,47 \% = 9,94 \text{ zł}$$

Przykład 3

Juniorystka, posiadająca obywatelstwo polskie, w dniu 16 kwietnia 2004 r. ukończyła 25 lat. Od tego momentu traktowana jest dla celów ubezpieczeń jak osoba duchowna.

Osoba ta podlegała:

- w okresie 1-15 kwietnia 2004 r. – obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia juniorystką, z podstawą wymiaru składki w wysokości 418,00 zł (kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej);
- w okresie 16-30 kwietnia 2004 r. – obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną (podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tego tytułu stanowiła kwota nie niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. 824 zł, ustalona proporcjonalnie za okres podlegania ubezpieczeniom społecznym):
 - podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, za okres podlegania ubezpieczeniom w dniach 16-30 kwietnia 2004 r., wynosiła 412,00 zł:
$$824,00 \text{ zł} : 30 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 27,466666 \text{ zł}$$
$$27,466666 \text{ zł} \times 15 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom)} = 412,00 \text{ zł}$$
 - składka na ubezpieczenie zdrowotne za kwiecień 2004 r. została opłacona z tytułu bycia juniorystką
- od 1 maja 2004 r. – obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną, z podstawą wymiaru składek w wysokości 824 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę) oraz obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną, z podstawą wymiaru składki w wysokości 420 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego).

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika opłacającego składki za osobę duchowną wynosi 1,47 %.

W związku z powyższym płatnik przekazuje za wymienioną osobę następujące dokumenty zgłoszeniowe:

- wyrejestrowanie z ubezpieczenia zdrowotnego – od 16 kwietnia 2004 r. na formularzu ZUS ZWUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 50 00 i kodem przyczyny wyrejestrowania 100,
- zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych – od 16 kwietnia 2004 r. na formularzu ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 00,
- wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych – od 1 maja 2004 r. na formularzu ZUS ZWUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 00 i kodem przyczyny wyrejestrowania 600,
- zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego – od 1 maja 2004 r. na formularzu ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 00. Za kwiecień 2004 r. płatnik przekazuje za osobę duchowną, o której mowa, dwa raporty rozliczeniowe, z dwoma różnymi kodami tytułu ubezpieczeń.

• Pierwszy raport

Kod tytułu ubezpieczeń:

10 50 0 0

Ubezpieczenia, którym podlega:

Z

O

Podstawa wymiaru składki:

418,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny	– 418,00 zł × 8,25 % = 34,49 zł
• Drugi raport	
Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W
	<u>O O D O</u>
Podstawa wymiaru składek:	412,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 412,00 zł × 3,904 % = 16,08 zł
Fundusz Kościelny	– 412,00 zł × 15,616 % = 64,34 zł

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– 412,00 zł × 2,60 % = 10,71 zł
Fundusz Kościelny	– 412,00 zł × 10,40 % = 42,85 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	– 412,00 zł × 2,45 % = 10,09 zł
----------	---------------------------------

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny	– 412,00 zł × 0,294 % = 1,21 zł
Fundusz Kościelny	– 412,00 zł × 1,176 % = 4,85 zł

6. Okres od 1 maja 2004 r.

Przykład 1

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych i podatku dochodowego od osób fizycznych, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Za maj 2004 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi tyle, ile wynosi minimalne wynagrodzenie za pracę, tj. 824 zł. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego, tj. 420 zł. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika opłacającego składki za tego ubezpieczonego wynosi 1,47 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	824,00 zł	420,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 824,00 zł × 3,904 % = 32,17 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 15,616 % = 128,68 zł

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– 824,00 zł × 2,60 % = 21,42 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 10,40 % = 85,70 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	– 824,00 zł × 2,45 % = 20,18 zł
----------	---------------------------------

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny	– 824,00 zł × 0,294 % = 2,42 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 1,176 % = 9,69 zł

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny	– 420,00 zł × 8,25 % = 34,65 zł
-------------------	---------------------------------

Przykład 2

Członek zakonu, nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, od 1 maja 2004 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi kwota 824 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę), zaś podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie

zdrowotne wynosi – 420 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika opłacającego składki za tego duchownego wynosi 1,47 %. Za maj 2004 r.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	<u>O O N O</u> <u>O</u>
Podstawa wymiaru składek	824,00 zł 420,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 824,00 zł × 3,904 % = 32,17 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 15,616 % = 128,68 zł

na ubezpieczenia rentowe

duchowny	– 824,00 zł × 2,60 % = 21,42 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 10,40 % = 85,70 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny	– 824,00 zł × 0,294 % = 2,42 zł
Fundusz Kościelny	– 824,00 zł × 1,176 % = 9,69 zł

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny	– 420,00 zł × 8,25 % = 34,65 zł
-------------------	---------------------------------

Przykład 3

Alumn seminarium duchownego, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG innego niż Polska, do 30 kwietnia 2004 r. podlegał dobrowolnie ubezpieczeniu zdrowotnemu. Od 1 maja 2004 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc maj wynosi 420 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego).

Kod tytułu ubezpieczenia:	10 50 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	Z
	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składki:	420,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny	– 420,00 zł × 8,25 % = 34,65 zł
-------------------	---------------------------------

Przykład 4

Juniorystka posiadająca obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, legalnie zamieszkująca na terytorium innego niż Rzeczypospolita Polska państwa członkowskiego UE/EOG, do 30 kwietnia 2004 r. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu zdrowotnemu. Od 1 maja 2004 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za maj 2004 r. wynosi 420,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Zakon, jako płatnik składek, ma obowiązek zgłoszenia juniorystki do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA z datą 1 maja 2004 r.

Kod tytułu ubezpieczenia:	10 50 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegała:	Z
	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składki:	420,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny	– 420,00 zł × 8,25 % = 34,65 zł
-------------------	---------------------------------

7. Okres od 1 października 2004 r.

Przykład 1

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zawarł umowę zlecenia na okres od 1 września do 31 grudnia 2004 r. Wybrał tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z umowy zlecenia. Za wrzesień 2004 r. duchowny nie miał obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż opłacał ją z tytułu umowy zlecenia. Za październik i kolejne miesiące trwania umowy zlecenia (w

związku ze zmianą przepisów) ma on obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne zarówno z tytułu umowy zlecenia, jak i z tytułu bycia osobą duchowną. W związku z tym ma obowiązek dokonania zgłoszenia do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA z datą powstania obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego 1 października 2004 r. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne dla duchownego stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, wynosząca w 2004 r. - 824 zł.

Kod tytułu ubezpieczenia:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>N N N N</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	0,00 zł	824,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny

$$- 824,00 \text{ zł} \times 8,25 \% = 67,98 \text{ zł}$$

Przykład 2

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zawarł umowę o pracę od 1 września 2004 r. uzyskując z tego tytułu przychód wynoszący 500 zł miesięcznie. W dniach 1-15 listopada 2004 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. Duchowny, o którym mowa, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym także z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż nie osiąga przychodu ze stosunku pracy w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia. W związku z tym ma obowiązek zgłosić się do ubezpieczeń społecznych na formularzu ZUS ZUA. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za wrzesień i październik 2004 r. wynosiła po 324 zł (różnica między minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek dla duchownego, a przychodem ze stosunku pracy: 824 zł – 500 zł = 324 zł). W tym okresie duchowny nie miał obowiązku zgłaszania się do ubezpieczenia zdrowotnego ani opłacania składki na to ubezpieczenie z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłacał jako pracownik. W listopadzie 2004 r., w okresie przebywania na urlopie bezpłatnym, duchowny oprócz podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegał także obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Zatem miał obowiązek dokonać wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych (na formularzu ZUS ZWUA), a następnie dokonać zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (na formularzu ZUS ZUA), zaś po zakończonym urlopie bezpłatnym ponownie dokonać wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (na formularzu ZUS ZWUA) i złożenia zgłoszenia tylko do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (na formularzu ZUS ZUA). Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za listopad 2004 r. stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego, tj. 420 zł. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za listopad 2004 r. stanowi suma podstaw wymiaru składek za okres 1-15 listopada i okres 16-30 listopada.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne:

- za okres 1-15 listopada – kwota minimalnego wynagrodzenia przypadającego za ten okres,
- za okres 16-30 listopada – różnica pomiędzy kwotą minimalnego wynagrodzenia (przypadającą na ten okres) a kwotą przychodu ze stosunku pracy (przypadającą na ten okres), wynosząca 250 zł.

Kwota minimalnego wynagrodzenia wynosi 824 zł. Płatnik (zakon) opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za ubezpieczonych w wysokości 1,47 %.

• Ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne:

- za okres 1-15 listopada 2004 r. (15 dni)
 $824,00 \text{ zł} : 30 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 27,466666 \text{ zł}$
 $27,466666 \text{ zł} \times 15 \text{ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu bycia osobą duchowną)} = 412,00 \text{ zł}$
- za okres 16-30 listopada 2004 r. (15 dni)
 $824,00 \text{ zł} : 30 \text{ (liczba dni miesiąca)} = 27,466666 \text{ zł}$
 $27,466666 \text{ zł} \times 15 \text{ (liczba dni równoczesnego podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną oraz z tytułu stosunku pracy)} = 412,00 \text{ zł}$

Wynagrodzenie ze stosunku pracy za okres 16-30 listopada 2004 r. wynosi 250,00 zł

$$412,00 \text{ zł} - 250,00 \text{ zł} = 162,00 \text{ zł}$$

Łączna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za listopad 2004 r. wynosi 574,00 zł

$$(412,00 \text{ zł} + 162,00 \text{ zł} = 574,00 \text{ zł}).$$

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	574,00 zł	420,00 zł

• Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $574,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 22,41 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $574,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 89,64 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $574,00 \text{ zł} \times 2,60 \% = 14,92 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $574,00 \text{ zł} \times 10,40 \% = 59,70 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny – $574,00 \text{ zł} \times 0,294 \% = 1,69 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $574,00 \text{ zł} \times 1,176 \% = 6,75 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny – $420,00 \text{ zł} \times 8,25 \% = 34,65 \text{ zł}$

Przykład 3

Od 1 września 2005 r. juniorka, posiadająca obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, zawarła umowę o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, uzyskując z tego tytułu przychód wynoszący 500,00 zł miesięcznie. W dniu 1 października 2005 r. ukończyła 25 lat i od tego momentu dla celów ubezpieczeń traktowana jest jak osoba duchowna. Osoba, o której mowa, we wrześniu 2005 r. podlegała ubezpieczeniu zdrowotnemu tylko ze stosunku pracy. Płatnik powinien wyrejestrować juniorkę z ubezpieczenia zdrowotnego od 1 września 2005 r., natomiast powinien zgłosić ją do ubezpieczeń społecznych jako osobę duchowną od 1 października 2005 r., gdyż nie osiągnęła ze stosunku pracy kwoty minimalnego wynagrodzenia. Minimalne wynagrodzenie w 2005 r. wynosiło 849,00 zł. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za październik 2005 r. wynosiła 349,00 zł (różnica między minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek dla duchownego, a przychodem ze stosunku pracy $849,00 \text{ zł} - 500,00 \text{ zł} = 349,00 \text{ zł}$). Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika opłacającego składki za osobę duchowną wynosi 1,47 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W
	<u>O O D O</u>
Podstawa wymiaru składek:	349,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $349,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 13,62 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $349,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 54,50 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $349,00 \text{ zł} \times 2,60 \% = 9,07 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $349,00 \text{ zł} \times 10,40 \% = 36,30 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – $349,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 8,55 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny – $349,00 \text{ zł} \times 0,294 \% = 1,03 \text{ zł}$
 Fundusz Kościelny – $349,00 \text{ zł} \times 1,176 \% = 4,10 \text{ zł}$

Przykład 4

Juniorka, nieposiadająca obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, w dniu 1 stycznia 2006 r. ukończyła 25 lat i od tego momentu dla celów ubezpieczeń traktowana jest jak osoba duchowna. Do 31 grudnia 2005 r. juniorka podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu po zawarciu umowy z oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia i opłacał składkę na to ubezpieczenie. Od 1 stycznia 2006 r. zakon, jako płatnik składek, dokonuje zgłoszenia tej osoby do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego w 2006 r. wynosi 899,10 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia). Podstawa wymiaru składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 420,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego).

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	899,10 zł	420,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 899,10 zł × 3,904 % = 35,10 zł
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 15,616 % = 140,40 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 899,10 zł × 2,60 % = 23,38 zł
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 10,40 % = 93,51 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)	
duchowny	– 899,10 zł × 0,294 % = 2,64 zł
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 1,176 % = 10,57 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	– 420,00 zł × 8,75 % = 36,75 zł

Przykład 5

Członek zakonu, nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG ani legalnego miejsca zamieszkania na terytorium innego niż Polska państwa członkowskiego UE/EOG, przebywający na terytorium Polski na podstawie wizy pobytowej, zawarł umowę o pracę od 1 stycznia 2006 r., uzyskując z tego tytułu przychód wynoszący 599,10 zł miesięcznie. Członek zakonu, o którym mowa, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym także z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż nie osiąga przychodu ze stosunku pracy w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za styczeń 2006 r. wynosiła 300 zł (różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek dla duchownego, a przychodem ze stosunku pracy 899,10 zł – 599,10 zł = 300,00 zł).

Płatnik (zakon) opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za ubezpieczonych w wysokości 1,47 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W
	<u>O O N O</u>
Podstawa wymiaru składek:	300,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 300,00 zł × 3,904 % = 11,71 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 15,616 % = 46,85 zł
na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 300,00 zł × 2,60 % = 7,80 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 10,40 % = 31,20 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)	
duchowny	– 300,00 zł × 0,294 % = 0,88 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 1,176 % = 3,53 zł

Przykład 6

Duchowny (niebędący członkiem zakonu), nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE/EOG, przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Duchowny, o którym mowa, nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych i podatku dochodowego od osób fizycznych, podlega zatem obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Za miesiąc kwiecień 2006 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 899,10 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę). Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota 420,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Duchowny jest płatnikiem składek na te ubezpieczenia. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,80 % podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	899,10 zł	420,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 899,10 zł × 3,904 % = 35,10 zł
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 15,616 % = 140,40 zł

na ubezpieczenia rentowe	
duchowny	– 899,10 zł × 2,60 % = 23,38 zł
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 10,40 % = 93,51 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,80 %)	
duchowny	– 899,10 zł × 0,36 % = 3,24 zł
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 1,44 % = 12,95 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	– 420,00 zł × 8,75 % = 36,75 zł

Przykład 7

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Duchowny ten jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wynosi 899,10 zł (minimalne wynagrodzenie za pracę w 2006 r.). Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,80 % podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	899,10 zł	899,10 zł
Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:		
na ubezpieczenie emerytalne		
duchowny	– 899,10 zł × 3,904 % = 35,10 zł	
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 15,616 % = 140,40 zł	
na ubezpieczenia rentowe		
duchowny	– 899,10 zł × 2,60 % = 23,38 zł	
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 10,40 % = 93,51 zł	
na ubezpieczenie wypadkowe (1,80 %)		
duchowny	– 899,10 zł × 0,36 % = 3,24 zł	
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 1,44 % = 12,95 zł	
na ubezpieczenie zdrowotne		
duchowny	– 899,10 zł × 8,75 % = 78,67 zł	

Przykład 8

Członek zakonu, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną.

Płatnik składek (zakon) otrzymał zawiadomienie z ZUS o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2006 r. do 31 marca 2007 r., która wynosi 1,18 % podstawy jej wymiaru. Za miesiąc kwiecień 2006 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi tyle, ile wynosi minimalne wynagrodzenie za pracę, tj. 899,10 zł.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego, tj. 420 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	899,10 zł	420,00 zł
Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:		
na ubezpieczenie emerytalne		
duchowny	– 899,10 zł × 3,904 % = 35,10 zł	
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 15,616 % = 140,40 zł	
na ubezpieczenia rentowe		
duchowny	– 899,10 zł × 2,60 % = 23,38 zł	
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 10,40 % = 93,51 zł	
na ubezpieczenie wypadkowe (1,18 %)		
duchowny	– 899,10 zł × 0,236 % = 2,12 zł	
Fundusz Kościelny	– 899,10 zł × 0,944 % = 8,49 zł	
na ubezpieczenie zdrowotne		

Fundusz Kościelny

$$- 420,00 \text{ zł} \times 8,75 \% = 36,75 \text{ zł}$$

8. Okres od 1 lipca 2007 r.

Przykład

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Duchowny jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Duchowny, o którym mowa, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Obowiązująca duchownego stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,80 % podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Za lipiec 2007 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wynosi 936 zł (tj. kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2007 r.).

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	936,00 zł	936,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny $- 936,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 36,54 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 936,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 146,17 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny $- 936,00 \text{ zł} \times 2,00 \% = 18,72 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 936,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 74,88 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny $- 936,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 22,93 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,80 %)

duchowny $- 936,00 \text{ zł} \times 0,36 \% = 3,37 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 936,00 \text{ zł} \times 1,44 \% = 13,48 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny $- 936,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 84,24 \text{ zł}$

9. Okres od 1 stycznia 2008 r.

Przykład 1

Członek zakonu podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Za miesiąc styczeń 2008 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wynosi 1126,00 zł (tj. kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2008 r.)

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 420,00 zł (tj. kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Płatnik składek opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47 % podstawy wymiaru.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1126,00 zł	420,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny $- 1126,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 43,96 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 1126,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 175,84 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny $- 1126,00 \text{ zł} \times 1,20 \% = 13,51 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $- 1126,00 \text{ zł} \times 4,80 \% = 54,05 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny – $1126,00 \text{ zł} \times 0,294 \% = 3,31 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $1126,00 \text{ zł} \times 1,176 \% = 13,24 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny – $420,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 37,80 \text{ zł}$

Przykład 2

Osoba duchowna (np. członek zakonu) nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Jest jednakże podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu umowy zlecenia zawartej w okresie od 1 do 15 września 2008 r. Osoba, o której mowa, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną. Opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne zarówno z tytułu bycia osobą duchowną, jak i z tytułu umowy zlecenia. Płatnik składek (np. zakon) opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47 % podstawy wymiaru.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W Z	
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1126,00 zł	1126,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $1126,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 43,96 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $1126,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 175,84 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – $1126,00 \text{ zł} \times 1,20 \% = 13,51 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $1126,00 \text{ zł} \times 4,80 \% = 54,05 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny – $1126,00 \text{ zł} \times 0,294 \% = 3,31 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $1126,00 \text{ zł} \times 1,176 \% = 13,24 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny – $1126,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 101,34 \text{ zł}$

10. Okres od 1 stycznia 2009 r.

Przykład

Członek zakonu przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Duchowny ten nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych i podatku dochodowego od osób fizycznych. Zatem podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Za miesiąc styczeń 2009 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1276,00 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę). Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota 420,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 1,18 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W Z	
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1276,00 zł	420,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – $1276,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 49,82 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $1276,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 199,26 \text{ zł}$

na ubezpieczenie rentowe

duchowny – $1276,00 \text{ zł} \times 1,20 \% = 15,31 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $1276,00 \text{ zł} \times 4,80 \% = 61,25 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,18 %)

duchowny – $1276,00 \text{ zł} \times 0,236 \% = 3,01 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $1276,00 \text{ zł} \times 0,944 \% = 12,05 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne
Fundusz Kościelny

$$- 420,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 37,80 \text{ zł}$$

11. Okres od 1 kwietnia 2009 r.

Przykład

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Duchowny jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Duchowny, o którym mowa, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Obowiązująca duchownego stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym trwającym od 1 kwietnia 2009 r. do 31 marca 2010 r. wynosi 1,67 % podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Za miesiąc kwiecień 2009 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1276,00 zł (tj. kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2009 r.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W Z	
	O O D O O	
Podstawa wymiaru składek:	1276,00 zł	1276,00 zł
Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:		
na ubezpieczenie emerytalne		
duchowny	- 1276,00 zł × 3,904 % =	49,82 zł
Fundusz Kościelny	- 1276,00 zł × 15,616 % =	199,26 zł
na ubezpieczenie rentowe		
duchowny	- 1276,00 zł × 1,20 % =	15,31 zł
Fundusz Kościelny	- 1276,00 zł × 4,80 % =	61,25 zł
na ubezpieczenie chorobowe		
duchowny	- 1276,00 zł × 2,45 % =	31,26 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,67 %)		
duchowny	- 1276,00 zł × 0,334 % =	4,26 zł
Fundusz Kościelny	- 1276,00 zł × 1,336 % =	17,05 zł
na ubezpieczenie zdrowotne		
duchowny	- 1276,00 zł × 9,00 % =	114,84 zł

12. Okres od 1 stycznia 2010 r.

Przykład 1

Duchowny nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatku dochodowego od osób fizycznych. Zatem podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Za miesiąc styczeń 2010 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1317,00 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę). Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota 520,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 1,18 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W Z	
	O O N O O	
Podstawa wymiaru składek:	1317,00 zł	520,00 zł
Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:		
na ubezpieczenie emerytalne		
duchowny	-1317,00 zł × 3,904 % =	51,42 zł
Fundusz Kościelny	-1317,00 zł × 15,616 % =	205,66 zł
na ubezpieczenie rentowe		
duchowny	-1317,00 zł × 1,20 % =	15,80 zł
Fundusz Kościelny	-1317,00 zł × 4,80 % =	63,22 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,18 %)		

duchowny	$-1317,00 \text{ zł} \times 0,236 \% = 3,11 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1317,00 \text{ zł} \times 0,944 \% = 12,43 \text{ zł}$
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	$- 520,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 46,80 \text{ zł}$

Przykład 2

Duchowny, będący członkiem zakonu kontemplacyjno-klauzurowego, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2010 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1317 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 520 zł. Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 20 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z	
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1317,00 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
Fundusz Kościelny	$- 1317,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 257,08 \text{ zł}$
na ubezpieczenia rentowe	
Fundusz Kościelny	$- 1317,00 \text{ zł} \times 6,00 \% = 79,02 \text{ zł}$
na ubezpieczenie wypadkowe (0,98 %)	
Fundusz Kościelny	$- 1317,00 \text{ zł} \times 0,98 \% = 12,91 \text{ zł}$
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	$- 1317,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 32,27 \text{ zł}$
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	$- 520,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 46,80 \text{ zł}$

Przykład 3

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2010 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1317 zł. na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1317,00 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z	
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1317,00 zł	1317,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	$-1317,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 51,42 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1317,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 205,66 \text{ zł}$
na ubezpieczenie rentowe	
duchowny	$-1317,00 \text{ zł} \times 1,20 \% = 15,80 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1317,00 \text{ zł} \times 4,80 \% = 63,22 \text{ zł}$
na ubezpieczenie wypadkowe (1,67 %)	
duchowny	$-1317,00 \text{ zł} \times 0,334 \% = 4,40 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1317,00 \text{ zł} \times 1,336 \% = 17,60 \text{ zł}$
na ubezpieczenie zdrowotne	
duchowny	$- 1317,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 118,53 \text{ zł}$

Przykład 4

Diakon seminarium duchownego przyjął święcenia kapłańskie 30 maja 2010 r. Od tej daty rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń jest osobą duchowną pomimo, że 25 lat ukończy 1 września 2010r. Duchowny nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatku dochodowego od osób fizycznych. Zatem podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Za miesiąc maj 2010 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 84,97 zł (1317,00 zł kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę podzielona przez liczbę dni miesiąca maja tj. 31 =

42,483870967794 x 2 dni podlegania ubezpieczeniom społecznym = 84,97). Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota 520,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,67 % .

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O O N O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	84,97 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 84,97 zł × 3,904 % = 3,32 zł
Fundusz Kościelny	– 84,97 zł × 15,616 % = 13,27 zł

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	– 84,97 zł × 1,20 % = 1,02 zł
Fundusz Kościelny	– 84,97 zł × 4,80 % = 4,08 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,67 %)

duchowny	– 84,97 zł × 0,236 % = 0,20 zł
Fundusz Kościelny	– 84,97 zł × 0,944 % = 0,80 zł

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny	– 520,00 zł × 9,00 % = 46,80 zł
-------------------	---------------------------------

Za miesiąc czerwiec 2010 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1317,00 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę). Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota 520,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego). Jeżeli duchowny złoży deklarację rozliczeniową za miesiąc czerwiec z wykazaniem tych podstaw wymiaru składek, w terminie do 10 lipca i opłaci składki w terminie będzie zwolniony z obowiązku comiesięcznego składania deklaracji patrz: Rozdział VI.

13. Okres od 1 stycznia 2011r.

Przykład 1

Duchowny posiadający obywatelstwo polskie, jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2010 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1386 zł na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1386,00 zł. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 1,67%.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1386,00 zł	1386,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	– 1386 ,00 zł × 3,904 % = 54,11 zł
Fundusz Kościelny	– 1386,00 zł × 15,616 % = 216,44 zł

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	– 1386,00 zł × 1,20 % = 16,63 zł
Fundusz Kościelny	– 1386,00 zł × 4,80 % = 66,53 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,67 %)

duchowny	– 1386,00 zł × 0,334 % = 4,63 zł
Fundusz Kościelny	– 1386,00 zł × 1,336 % = 18,52zł

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	– 1386,00 zł × 9,00 % = 124,74zł
----------	----------------------------------

Przykład 2

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych do 31. stycznia 2011r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Od 1. lutego 2011r. jest zatrudniony na podstawie dwóch umów o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. W miesiącu lutym 2011r. w podmiocie A uzyskał z tego tytułu przychód stanowiący podstawę wymiaru składek w wysokości 525,42 zł, w podmiocie B w wysokości 460,58 zł. W związku z tym, że członek zakonu nie osiągnął z 2. stosunków pracy przychodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, podlega również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako duchowny. Zakon ma obowiązek dokonać zgłoszenia tej osoby tylko do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z kodem tytułu do ubezpieczeń 101000 (po uprzednio złożonym wyrejestrowaniu z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z kodem przyczyny wyrejestrowania 600). Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc luty 2011r. stanowi różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem za pracę, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunków pracy tj. 400,00 zł (1386,00 zł – 525,42 zł – 460,58 zł). W marcu 2011r. członek zakonu przebywał w podmiocie A na urlopie bezpłatnym, w związku z tym uzyskał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek w wysokości 425,42 zł. W podmiocie B zaś uzyskał przychód w wysokości 660,58 zł. Podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu bycia duchownym za miesiąc marzec 2011r. wynosi 300,00 zł. (1386,00 zł – 425,42 zł – 660,58 zł). Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,18 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R CH W
	<u>O O N O</u>
Podstawa wymiaru składek:	300,00 zł
Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:	
na ubezpieczenie emerytalne	
duchowny	– 300,00 zł × 3,904 % = 11,71 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 15,616 % = 46,85 zł
na ubezpieczenie rentowe	
duchowny	– 300,00 zł × 1,20 % = 3,60 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 4,80 % = 14,40 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,18 %)	
duchowny	– 300,00 zł × 0,236 % = 0,71 zł
Fundusz Kościelny	– 300,00 zł × 0,944 % = 2,83 zł

Przykład 3

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego EOG, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych do 31 stycznia 2011r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Od 1. lutego 2011 r. zawarł umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Zatem od tej daty powinien dokonać wyrejestrowania siebie z tytułu bycia osobą duchowną z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZWUA z kodem przyczyny wyrejestrowania 600. Duchowny nie miał obowiązku zgłaszania się do ubezpieczenia zdrowotnego ani opłacania składki na to ubezpieczenie z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca jako pracownik. W lutym 2011 r. podstawa wymiaru składek z tego tytułu wynosiła „0” zł. W marcu 2011 r. uzyskał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek wynoszący 3500 zł. W dniach 21-30 kwietnia 2011 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. W kwietniu 2011 r. duchowny ze stosunku pracy uzyskał przychód stanowiący podstawę wymiaru składek w wysokości 2400 zł. Duchowny, o którym mowa, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym także z tytułu bycia osobą duchowną, w okresie przebywania na urlopie bezpłatnym tj. od 21-30 kwietnia 2011 r. W związku z tym ma obowiązek zgłosić się do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZUA. Natomiast od 1 maja 2011 r. ma obowiązek wyrejestrowania się z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu bycia osobą duchowną na formularzu ZUS ZWUA i kodem przyczyny wyrejestrowania 600. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za kwiecień 2011 r. wynosi 462,00 zł. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego, tj. 520,00 zł. Duchowny opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,67 %. Kwota minimalnego wynagrodzenia w 2011r. wynosi 1386,00 zł.

- Ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne:
 - za okres 21-30 kwietnia 2011 r. (10 dni)
- 1386,00 zł : 30 (liczba dni miesiąca) = 46,20 zł

$46,20 \text{ zł} \times 10$ (liczba dni podlegania ubezpieczeniom społecznym tylko z tytułu bycia osobą duchowną) = 462,00 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	O O N O	O
Podstawa wymiaru składek	462 ,00 zł	520,00 zł

- Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:
na ubezpieczenie emerytalne
duchowny – $462,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 18,04 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $462,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 72,15 \text{ zł}$
na ubezpieczenia rentowe
duchowny – $462,00 \text{ zł} \times 1,20 \% = 5,54 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $462,00 \text{ zł} \times 4,80 \% = 22,18 \text{ zł}$
na ubezpieczenie wypadkowe (1,67 %)
duchowny – $462,00 \text{ zł} \times 0,334 \% = 1,54 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny – $462,00 \text{ zł} \times 1,336 \% = 6,17 \text{ zł}$
na ubezpieczenie zdrowotne
Fundusz Kościelny – $520,00 \text{ zł} \times 9\% = 46,80 \text{ zł}$

Przykład 4

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, niebędący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. do 31. stycznia 2011r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną.

Od 1. lutego 2011r. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. W miesiącu lutym 2011r. nie uzyskał z tego tytułu przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek. W marcu uzyskał przychód w wysokości 950,00 zł. W związku z tym, że członek zakonu nie osiągnął ze stosunku pracy przychodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę (nie miał też w umowie o pracę zagwarantowanego minimalnego wynagrodzenia), podlega również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako duchowny. Zakon ma obowiązek dokonać zgłoszenia tej osoby tylko do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z kodem tytułu do ubezpieczeń 101000, (po uprzednio złożonym wyrejestrowaniu z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z kodem przyczyny wyrejestrowania 600) od 1 lutego 2011r. Podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc luty 2011r. wynosi 1386,00 zł. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc marzec 2011r. stanowi różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem za pracę, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia duchownym, a przychodem uzyskanym z tytułu stosunku pracy tj. 436,00 zł (1386,00 zł – 950,00 zł). W okresie od 1 – 30 kwietnia 2011r., członek zakonu z pracodawcą, dodatkowo zawiera umowę zlecenie, z której w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych traktowany jest jak pracownik. Łączny przychód stanowiący podstawę wymiaru składek ze stosunku pracy i umowy zlecenie za kwiecień 2011r. wynosi 1525,00 zł. Zakon ma obowiązek wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych duchownego z kodem przyczyny wyrejestrowania 600 z datą od 1 kwietnia 2011r. Od 1. maja 2011r. zakon ponownie zgłasza go do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z kodem tytułu do ubezpieczeń 101000, gdyż duchowny nie uzyskał minimalnego wynagrodzenia ze stosunku pracy.

Przykład 5

Od 1 lutego 2011 r. duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy. Umowa o pracę została zawarta na okres 3. miesięcy i kończy się 30 kwietnia 2011r. Za luty 2011r. ww. uzyskał z tego tytułu przychód w wysokości 686,00 zł. Z uwagi na nie osiągnięcie ze stosunku pracy minimalnego wynagrodzenia podlega również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia duchownym. Duchowny nie przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym za luty 2011r. wynosi 700,00 zł (różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego, a przychodem z umowy o pracę, stanowiącym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: 1386,00 zł – 686 zł = 700 zł). W marcu 2011 r. ww. był niezdolny do pracy przez 10 dni i od pracodawcy otrzymał wynagrodzenie za czas

niezdolności do pracy. Za marzec 2011r. ze stosunku pracy uzyskał wynagrodzenie w wysokości 450 zł., które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym za marzec 2011r. wynosi 936,00 zł (różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego, a przychodem z umowy o pracę, stanowiącym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: $1386,00 \text{ zł} - 450 = 936,00 \text{ zł}$.) Za kwiecień 2011r. ww. uzyskał ze stosunku pracy przychód stanowiący podstawę wymiaru składek w wysokości 1086,00 zł. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym za kwiecień 2011r. wynosi 300,00 zł (różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego, a przychodem z umowy o pracę, stanowiącym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe : $1386,00 \text{ zł} - 1086,00 = 300,00 \text{ zł}$.). Od 1. maja 2011 r. ww. podlega ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu tylko z tytułu bycia osobą duchowną. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym za maj 2011r. wynosi 1386,00 zł

Przykład 6

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, będący podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych od 1. września 2005r. pozostawał w stosunku pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy. Z tego tytułu uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości niższej od minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podlegał zatem obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Duchowny ten nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym w poszczególnych miesiącach stanowiła różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem, jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego, a przychodem ze stosunku pracy. Od 1 stycznia 2010r. stał się niezdolny do pracy. Przez 6. miesięcy pobierał zasiłek chorobowy ze stosunku pracy. Nie otrzymywał zasiłku chorobowego z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż nie przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W tym okresie podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia duchownym w poszczególnych miesiącach stanowiła różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego, a przychodem ze stosunku pracy. W miesiącach, w których ze stosunku pracy nie uzyskał przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z tytułu bycia duchownym odprowadzał składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru składek kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. W związku z dalszą niezdolnością do pracy stosunek pracy został rozwiązany od 1 lipca 2010r. Pomimo przyznania świadczenia rehabilitacyjnego, nie zostało ono wypłacone, gdyż duchowny nie przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Od tej daty duchowny nie jest też podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych, zatem odprowadza składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, na ubezpieczenie zdrowotne od kwoty świadczenia pielęgnacyjnego. Od 26 maja 2011r. duchownemu zostaje przyznana renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Za maj 2011r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi kwota 1117,74 zł ($1386: 31 \times 25 = 1117,74$), na ubezpieczenie zdrowotne 520,00 zł. Od 1. czerwca 2011r. duchowny nie opłaca składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z uwagi na ustalone prawo do renty, ani też na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne, gdyż opłaca ją jako rencista.

14. Okres od 1 stycznia 2012r.

Przykład 1

Alumn posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE w dniu 1 stycznia 2012 r. ukończył 25 lat, od tego momentu dla celów ubezpieczeń traktowany jest jak osoba duchowna. Do 31 grudnia 2011r. alumn podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Seminarium opłacało składkę tylko na to ubezpieczenie, która finansowana była z Funduszu Kościelnego. Od 1 stycznia 2012 r. Seminarium, jako płatnik składek, dokonało zgłoszenia alumna do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego z kodem tytułu ubezpieczeń dla duchownego. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla duchownego w styczniu 2012 r. wynosi 1500,00 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia), zaś podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosiła 520,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego).

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	O O N O	O
Podstawa wymiaru składek:	1500,00 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

- na ubezpieczenie emerytalne
 - duchowny $1500,00 \text{ zł} \times 3,904\% = 58,56 \text{ zł}$
 - Fundusz Kościelny $1500,00 \text{ zł} \times 15,616\% = 234,24 \text{ zł}$
- na ubezpieczenia rentowe
 - duchowny $1500,00 \text{ zł} \times 1,20\% = 18 \text{ zł}$
 - Fundusz Kościelny $1500,00 \text{ zł} \times 4,80\% = 72 \text{ zł}$
- na ubezpieczenie wypadkowe (1,47%)
 - Duchowny $1500,00 \text{ zł} \times 0,294\% = 4,41 \text{ zł}$
 - Fundusz Kościelny $1500,00 \text{ zł} \times 1,176\% = 17,64 \text{ zł}$
- na ubezpieczenie zdrowotne
 - Fundusz Kościelny $520,00 \text{ zł} \times 9,00\% = 46,80 \text{ zł}$

Przykład 2

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE z umowy o pracę, uzyskuje miesięcznie z tego tytułu 1383 zł. Podlega ubezpieczeniom społecznym także z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż nie osiąga przychodu ze stosunku pracy w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za styczeń 2012 r. wynosi 117 zł (różnica pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem jako podstawą wymiaru składek dla duchownego, a przychodem ze stosunku pracy 1500 zł - 1383 zł = 117,00 zł). Płatnik (zakon) opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za ubezpieczonych w wysokości 1,47 %.

Kod tytułu ubezpieczeń	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R W
	O O O
Podstawa wymiaru składek :	117,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

- na ubezpieczenie emerytalne
 - duchowny $117,00 \text{ zł} \times 3,904\% = 4,57 \text{ zł}$
 - Fundusz Kościelny $117,00 \text{ zł} \times 15,616\% = 18,27 \text{ zł}$
- na ubezpieczenia rentowe
 - duchowny $117,00 \text{ zł} \times 1,20\% = 1,40 \text{ zł}$
 - Fundusz Kościelny $117,00 \text{ zł} \times 4,80\% = 5,62 \text{ zł}$
- na ubezpieczenie wypadkowe (1,47%)
 - duchowny $117,00 \text{ zł} \times 0,294\% = 0,34 \text{ zł}$
 - Fundusz Kościelny $117,00 \text{ zł} \times 1,176\% = 1,38 \text{ zł}$

Składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest należna, gdyż członek zakonu nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych a jednocześnie pozostaje w stosunku pracy co zwalnia go z opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Przykład 3

Juniorystka, posiadająca obywatelstwo polskie, w dniu 16.12. 2011 r. ukończyła 25 lat. Od tego momentu traktowana jest dla celów ubezpieczeń jak osoba duchowna.

Osoba ta podlega:

- w okresie 1-15.12.2011 r. – obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia juniorystką, z podstawą wymiaru składki w wysokości 520,00 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego);
- w okresie 16-31.12.2011 r. – obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną (podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tego tytułu stanowiła kwota nie niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. 1386 zł, ustalona proporcjonalnie za okres podlegania ubezpieczeniom społecznym):
 - podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, za okres podlegania ubezpieczeniom w dniach 16- 31.12.2011 -r., wynosiła:

1386,00 zł : 31 (liczba dni miesiąca) = 44,7096774193 zł

44,7096774193 zł × 16 (liczba dni podlegania ubezpieczeniom) = 715,35 zł

— składka na ubezpieczenie zdrowotne za 12.2011 r. została opłacona z tytułu bycia juniorystką

- od 01.01.2012 r. – obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia osobą duchowną, z podstawą wymiaru składek w wysokości 1500 zł (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę) oraz obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną, z podstawą wymiaru składki w wysokości 520 zł (kwota świadczenia pielęgnacyjnego).

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika opłacającego składki za osobę duchowną wynosi 1,47 %.

W związku z powyższym płatnik przekazuje za wymienioną osobę następujące dokumenty zgłoszeniowe:

- wyrejestrowanie z ubezpieczenia zdrowotnego – od 16.12. 2011 r. na formularzu ZUS ZWUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 50 00 i kodem przyczyny wyrejestrowania 100,
- zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych – od 16.12. 2011 r. na formularzu ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 00,
- wyrejestrowanie z ubezpieczeń społecznych od 01.01.2012 r. – na formularzu ZUS ZWUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 00 i kodem przyczyny wyrejestrowania 600,
- zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego – od 01.01.2012 r. na formularzu ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczeń 10 10 00.

Za 12.2011 r. płatnik przekazuje za osobę, o której mowa, dwa raporty rozliczeniowe, z dwoma różnymi kodami tytułu ubezpieczeń.

- Pierwszy raport

Kod tytułu ubezpieczeń: 10 50 0 0

Ubezpieczenia, którym podlega: Z

Q

Podstawa wymiaru składki: 520,00 zł

Obliczenie składki z uwzględnieniem źródła finansowania:

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny – 520,00 zł × 9% = 46,80 zł

- Drugi raport

Kod tytułu ubezpieczeń: 10 10 0 0

Ubezpieczenia, którym podlega: E R Ch W

O O D O

Podstawa wymiaru składek: 715,35 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny – 715,35 zł × 3,904 % = 27,92 zł

Fundusz Kościelny – 715,35 zł × 15,616 % = 111,70 zł

na ubezpieczenia rentowe

duchowny – 715,35 zł × 1,20 % = 8,58 zł

Fundusz Kościelny – 715,35 zł × 4,80 % = 34,33 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny – 715,35 zł × 2,45 % = 17,52 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)

duchowny – 715,35 zł × 0,294 % = 2,10 zł

Fundusz Kościelny – 715,35 zł × 1,176 % = 8,41 zł

Przykład 4

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, będący członkiem zakonu kontemplacyjnego, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2012 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1500 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 520 zł. Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń: 10 20 0 0

Ubezpieczenia, którym podlegał: E R Ch W Z

O O D O O

Podstawa wymiaru składek: 1500,00 zł 520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
Fundusz Kościelny	$-1500,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 292,80 \text{ zł}$
na ubezpieczenia rentowe	
Fundusz Kościelny	$-1500,00 \text{ zł} \times 6,00 \% = 90,00 \text{ zł}$
na ubezpieczenie wypadkowe (0,98 %)	
Fundusz Kościelny	$-1500,00 \text{ zł} \times 0,98 \% = 14,70 \text{ zł}$
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	$-1500,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 36,75 \text{ zł}$
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	$-520,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 46,80 \text{ zł}$

15. Okres od 1 lutego 2012r.

Przykład 1

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W lutym 2012 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1500,00 zł. na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1500,00 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z	
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1500 ,00 zł	1500 ,00 zł
Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:		
na ubezpieczenie emerytalne		
duchowny	$-1500,00 \text{ zł} \times 3,904 \% =$	58,56 zł
Fundusz Kościelny	$-1500,00 \text{ zł} \times 15,616 \% =$	234,24 zł
na ubezpieczenie rentowe		
duchowny	$-1500,00 \text{ zł} \times 1,6 \% =$	24,00 zł
Fundusz Kościelny	$-1500,00 \text{ zł} \times 6,4 \% =$	96,00 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,67 %)		
duchowny	$-1500,00 \text{ zł} \times 0,334 \% =$	5,01 zł
Fundusz Kościelny	$-1500,00 \text{ zł} \times 1,336 \% =$	20,04 zł
na ubezpieczenie chorobowe		
duchowny	$-1500,00 \text{ zł} \times 2,45 \% =$	36,75 zł
na ubezpieczenie zdrowotne		
duchowny	$-1500,00 \text{ zł} \times 9,00 \% =$	135,00 zł

Przykład 2

Członek zakonu nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Jest jednakże podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu umowy zlecenia zawartej w okresie od 1 do 10 lutego 2012r. Osoba, o której mowa, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną. Opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne zarówno z tytułu bycia osobą duchowną, jak i z tytułu umowy zlecenia. Płatnik składek zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47 % podstawy wymiaru.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W Z	
	<u>O O N O O</u>	
Podstawa wymiaru składek:	1500,00 zł	1500,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne			
duchowny	–	$1500,00 \text{ zł} \times 3,904 \% =$	58,56 zł
Fundusz Kościelny	–	$1500,00 \text{ zł} \times 15,616 \% =$	234,24 zł

na ubezpieczenia rentowe				
duchowny	–	1500,00 zł	$\times 1.60 \%$	= 24,00 zł
Fundusz Kościelny	–	1500,00 zł	$\times 6.40 \%$	= 96,00 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,47 %)				
duchowny	–	1500,00 zł	$\times 0,294 \%$	= 4,41 zł
Fundusz Kościelny	–	1500,00 zł	$\times 1,176 \%$	= 17,64 zł
na ubezpieczenie zdrowotne				
duchowny	–	1500,00 zł	$\times 9,00 \%$	= 135,00 zł

16. Okres od 1 stycznia 2013 r.

Przykład 1

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2013 r. podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1600,00 zł. / kwota minimalnego wynagrodzenia w 2013r. /.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1600,00 zł	1600,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 3,904 \%$	= 62,46 zł
Fundusz Kościelny	$-1600,00 \text{ zł} \times 15,616 \%$	= 249,86 zł

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 1,6 \%$	= 25,60 zł
Fundusz Kościelny	$-1600,00 \text{ zł} \times 6,4 \%$	= 102,40 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 0,386 \%$	= 6,18 zł
Fundusz Kościelny	$-1600,00 \text{ zł} \times 1,544 \%$	= 24,70 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 2,45 \%$	= 39,20 zł
----------	--------------------------------------	------------

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 9,00 \%$	= 144,00 zł
----------	--------------------------------------	-------------

Przykład 2

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Duchowny ten nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych ani podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych. W styczniu 2013 r. dla duchownego podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne wynosi 1600 zł. (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013r.), na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 520 zł. (kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego). Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1600,00 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 3,904 \%$	= 62,46 zł
Fundusz Kościelny	$-1600,00 \text{ zł} \times 15,616 \%$	= 249,86 zł

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 1,6 \%$	= 25,60 zł
----------	-------------------------------------	------------

Fundusz Kościelny	$- 1600,00 \text{ zł} \times 6,4 \% = 102,40 \text{ zł}$
na ubezpieczenie wypadkowe (0,98 %)	
duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 0,20 \% = 6,18 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1600,00 \text{ zł} \times 0,78 \% = 12,48 \text{ zł}$
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	$-1600,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 39,20 \text{ zł}$
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	$- 520,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 46,80 \text{ zł}$

Przykład 3

Duchowny posiadający obywatelstwo polskie jest uprawniony do emerytury. Z tytułu pełnionej funkcji proboszcza był podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych do 31 grudnia 2012r. Zatem do tej daty był obowiązany do opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne. Podstawa wymiaru składki na to ubezpieczenie wynosiła kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę. Duchowny składkę tę finansował z własnych środków.

Od 1 stycznia 2013r. duchowny powinien złożyć wyrejestrowanie z ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZZA z kodem tytułu ubezpieczeń 10101X i kodem przyczyny wyrejestrowania 600. Od 1 stycznia 2013r. duchowny opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne tylko z emerytury.

17. Okres od 1 stycznia 2014 r.

Przykład 1

Członek zakonu, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, przebywa na misjach od 1 stycznia 2014r. Podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2014 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi 1680zł, na ubezpieczenie zdrowotne 520 zł. Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 20 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1680,00 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne	
Fundusz Kościelny	$-1680,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 327,94 \text{ zł}$
na ubezpieczenia rentowe	
Fundusz Kościelny	$-1680,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 134,40 \text{ zł}$
na ubezpieczenie wypadkowe (0,98 %)	
Fundusz Kościelny	$-1680,00 \text{ zł} \times 0,98 \% = 16,460 \text{ zł}$
na ubezpieczenie chorobowe	
duchowny	$-1680,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 41,16 \text{ zł}$
na ubezpieczenie zdrowotne	
Fundusz Kościelny	$- 520,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 46,80 \text{ zł}$

Przykład 2

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Do 31 grudnia 2013r był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, w związku z tym opłacał składkę tylko na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne. Od 1 stycznia 2014r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. W styczniu 2014r.. podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1680,00 zł. ./ kwota minimalnego wynagrodzenia w 2014r. /.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z

	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1680,00 zł	1680,00 zł.

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 3,904 \% = 65,59 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 15,616 \% = 262,35 \text{ zł}$

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 1,6 \% = 26,88 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 6,4 \% = 107,52 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 0,386 \% = 6,48 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 1,544 \% = 25,94 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 2,45 \% = 41,16 \text{ zł}$
----------	--

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	$-1680,00 \text{ zł.} \times 9,00 \% = 151,20 \text{ zł}$
----------	---

18. Okres od 1 stycznia 2015 r.

Przykład 1

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, od 1 stycznia 2015r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu bycia osobą duchowną. Duchowny jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. W styczniu 2015r. podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1750,00 zł. / kwota minimalnego wynagrodzenia w 2015r. /.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z
	<u>O O D O</u> <u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1750,00 zł 1750,00 zł.

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	$-1750,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 68,32 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1750,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 273,28 \text{ zł}$

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	$-1750,00 \text{ zł} \times 1,6 \% = 28 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1750,00 \text{ zł} \times 6,4 \% = 112 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,93 %)

duchowny	$-1750,00 \text{ zł} \times 0,386 \% = 6,76 \text{ zł}$
Fundusz Kościelny	$-1750,00 \text{ zł} \times 1,544 \% = 27,02 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	$-1750,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 42,88 \text{ zł}$
----------	---

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	$-1750,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 157,50 \text{ zł}$
----------	--

Przykład 2

Członek zakonu kontemplacyjno-klauzurowego podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2015 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi - 1750 zł, na ubezpieczenie zdrowotne - 520 zł. Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 20 0 0
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z

	<u>O</u> <u>O</u> <u>D</u> <u>O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1750,00 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

Fundusz Kościelny $- 1750,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 341,60 \text{ zł}$

na ubezpieczenia rentowe

Fundusz Kościelny $- 1750,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 140 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (0,98 %)

Fundusz Kościelny $- 1750,00 \text{ zł} \times 0,98 \% = 17,15 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny $- 1750,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 42,88 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

Fundusz Kościelny $- 520,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 46,80 \text{ zł}$

19. Okres od 1 kwietnia 2015 r.

Przykład

Duchowny, posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE/EOG, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tego tytułu. Duchowny jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Duchowny, o którym mowa, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Obowiązująca duchownego stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe od 1 kwietnia 2015r. wynosi 1,80 % podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Za kwiecień 2015 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1750 zł.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlega:	E R Ch W	Z
	<u>O</u> <u>O</u> <u>N</u> <u>O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1750,00 zł	1750,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny $-1750,00 \text{ zł} \times 3,904 \% = 68,32 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $-1750,00 \text{ zł} \times 15,616 \% = 273,28 \text{ zł}$

na ubezpieczenie rentowe

duchowny $-1750,00 \text{ zł} \times 1,6 \% = 28 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $-1750,00 \text{ zł} \times 6,4 \% = 112 \text{ zł}$

na ubezpieczenie wypadkowe (1,80 %)

duchowny $-1750,00 \text{ zł} \times 0,36 \% = 6,30 \text{ zł}$

Fundusz Kościelny $-1750,00 \text{ zł} \times 1,44 \% = 25,20 \text{ zł}$

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny $-1750,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 42,88 \text{ zł}$

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny $-1750,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 157,50 \text{ zł}$

20. Okres od 1 stycznia 2016 r.

Przykład 1

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i

obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2016r. podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1850,00 zł. / kwota minimalnego wynagrodzenia w 2016r./

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1850,00 zł	1850,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	-1850,00 zł	× 3,904 % = 72,22 zł
Fundusz Kościelny	-1850,00 zł	× 15,616 % = 288,90 zł

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	-1850,00 zł	× 1,6 % = 29,60 zł
Fundusz Kościelny	-1850,00 zł	× 6,4 % = 118,40 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (1,80 %)

duchowny	-1850,00 zł	× 0,36 % = 6,66 zł
Fundusz Kościelny	-1850,00 zł	× 1,44 % = 26,64 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	-1850,00 zł	× 2,45 % = 45,33 zł
----------	-------------	---------------------

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	-1850,00 zł	× 9,00 % = 166,5 zł
----------	-------------	---------------------

Przykład 2

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE zawarł umowę zlecenia na okres od 1 września 2015r. do 30 czerwca 2016r. Z tego tytułu uzyskuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1500zł. We wrześniu 2015r. powstał zbieg tytułów do ubezpieczeń. Osoba ta złożyła oświadczenie, że z tytułu umowy zlecenia w całym okresie jej wykonywania chce podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zatem z tytułu bycia osobą duchowną podlega tylko obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. Duchowny ten nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Jest natomiast podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu umowy zlecenia i dlatego opłaca składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru składki wynoszącą kwotę minimalnego wynagrodzenia, którą finansuje z własnych środków. W styczniu 2016r. w związku ze zmianą ustawy o s.u.s dla ww. osoby powstaje obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych także z tytułu bycia osobą duchowną, gdyż z tytułu umowy zlecenia nie uzyskuje kwoty minimalnego wynagrodzenia. Podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne wynosi 1850 zł.(kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016r.),na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 1850 zł.(składkę na ubezpieczenie zdrowotne duchowny finansuje z własnych środków). Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1850,00 zł	1850,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	-1850,00 zł	× 3,904 % = 72,22 zł
Fundusz Kościelny	-1850,00 zł	× 15,616 % = 288,90 zł

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	-1850,00 zł	× 1,6 % = 29,60 zł
Fundusz Kościelny	-1850,00 zł	× 6,4 % = 118,40 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (0,98%.)

duchowny	-1850,00 zł	× 0,20 % = 3,70 zł
Fundusz Kościelny	-1850,00 zł	× 0,78 % = 14,43 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	-1850,00 zł	× 2,45 % = 45,33 zł
----------	-------------	---------------------

na ubezpieczenie zdrowotne

$$\text{duchowny} \quad -1850,00 \text{ zł} \quad \times 9,00 \% = 166,5 \text{ zł}$$

Uwaga : Członek zakonu może złożyć na bieżąco oświadczenie zleceniodawcy o rezygnacji z obowiązkowego ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia z uwagi na podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną.

Przykład 3

Członek zakonu kontemplacyjno-klauzurowego podlega z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2016 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi - 1850 zł, na ubezpieczenie zdrowotne - 520 zł. Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 20 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W Z	
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	1850,00 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

$$\text{Fundusz Kościelny} \quad - 1850,00 \text{ zł} \times 19,52 \% = 361,12 \text{ zł}$$

na ubezpieczenia rentowe

$$\text{Fundusz Kościelny} \quad - 1850,00 \text{ zł} \times 8,00 \% = 148,00 \text{ zł}$$

na ubezpieczenie wypadkowe (0,98 %)

$$\text{Fundusz Kościelny} \quad - 1850,00 \text{ zł} \times 0,98 \% = 18,13 \text{ zł}$$

na ubezpieczenie chorobowe

$$\text{duchowny} \quad - 1850,00 \text{ zł} \times 2,45 \% = 45,33 \text{ zł}$$

na ubezpieczenie zdrowotne

$$\text{Fundusz Kościelny} \quad - 520,00 \text{ zł} \times 9,00 \% = 46,80 \text{ zł}$$

Przykład 4

Juniorka zawarła umowę zlecenia na okres od 1 września 2015r do 30 czerwca 2016r. Miesięczny przychód z tytułu wykonywania umowy zlecenia wynosi 500 zł. W dniu 15 stycznia 2016 r. ukończyła 25 r. życia. Od tego dnia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako osoba duchowna. Zatem w styczniu 2016 r. dla tej osoby powstaje zbieg tytułów do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych tj. umowa zlecenie i bycie osobą duchowną. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla juniorki z tytułu bycia osobą duchowną w styczniu 2016r. wynosi 1015zł. (1850 : 31x17= 1015) Z uwagi na nie osiągnięcie kwoty minimalnego wynagrodzenia w styczniu 2016 r. z tytułu umowy zlecenia juniorka będzie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu wykonywania umowy zlecenia oraz jako osoba duchowna.

Uwaga : Juniorka może złożyć na bieżąco oświadczenie zleceniodawcy o rezygnacji z obowiązkowego ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia z uwagi na podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną (podstawa wymiaru składek dla osoby duchownej za cały miesiąc to kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę). Z tytułu umowy zlecenia może przystąpić do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Przykład 5

Członek zakonu od 1 września 2015 r. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nie określony w wymiarze czasu pracy ½ etatu. Miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tego tytułu wynosi 1000 zł. Jednocześnie członek zakonu, na okres od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016r. zawarł umowę zlecenia, która nie jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Miesięczny przychód z tytułu umowy zlecenia wynosi 500 zł. We wrześniu 2015r. nastąpił zbieg trzech tytułów do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych tj. osoba duchowna, pracownik i zleceniobiorca. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym osoba ta podlega jako pracownik oraz z uwagi na brak kwoty minimalnego wynagrodzenia ze stosunku pracy także z jednego wybranego tytułu bycia osobą duchowną lub umowy zlecenia. Jako tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego

i rentowych w całym okresie jej trwania wskazana została przez członka zakonu umowa zlecenia. Członek zakonu nie jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Jest natomiast podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu umowy zlecenia i dlatego opłaca składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne z tytułu bycia osobą duchowną od podstawy wymiaru składki wynoszącą kwotę minimalnego wynagrodzenia, którą finansuje z własnych środków. Od 1 stycznia 2016 r. w związku ze zmianą ustawy o s.u.s w zakresie m. in. umów zlecenia, członek zakonu podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako pracownik, oraz jako zleceniobiorca i osoba duchowna. (suma podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu umowy o pracę i umowy zlecenia nie osiąga kwoty minimalnego wynagrodzenia 1000zł + 500zł, i dlatego podlega ubezpieczeniom również z tytułu bycia osobą duchowną). Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu bycia osobą duchowną wynosi 850zł (różnica pomiędzy kwotą minimalnego wynagrodzenia za pracę jako podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla duchownego a przychodem ze stosunku pracy 1850 zł – 1000zł =850zł), na ubezpieczenie zdrowotne 1850zł (członek zakonu składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę finansuje z własnych środków). Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 0,98%.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	850,00 zł	1850,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	-850,00 zł	× 3,904 %	= 33,18 zł
Fundusz Kościelny	-850,00 zł	× 15,616 %	= 132,74 zł

na ubezpieczenie rentowe

duchowny	-850,00 zł	× 1,6 %	= 13,60 zł
Fundusz Kościelny	-850,00 zł	× 6,4 %	= 54,40 zł

na ubezpieczenie wypadkowe (0,98%.)

duchowny	-850,00 zł	× 0,20 %	= 1,70 zł
Fundusz Kościelny	-850,00 zł	× 0,78 %	= 6,63 zł

na ubezpieczenie chorobowe

duchowny	-850,00 zł	× 2,45 %	= 20,83 zł
----------	------------	----------	------------

na ubezpieczenie zdrowotne

duchowny	-1850,00 zł	× 9,00 %	= 166,5 zł
----------	-------------	----------	------------

Uwaga : Członek zakonu może złożyć na bieżąco oświadczenie zleceniodawcy o rezygnacji z obowiązkowego ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia z uwagi na podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu bycia osobą duchowną . Z tytułu umowy zlecenia może podlegać dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

21. Okres od 1 stycznia 2017 r.

Przykład 1

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE, jest podatnikiem zryczałtowanego podatku od przychodów osób duchownych. Podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2017r. podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wynosi 2000,00 zł. / kwota minimalnego wynagrodzenia w 2017r./

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	<u>O O D O</u>	<u>O</u>
Podstawa wymiaru składek:	2000,00 zł	2000,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne

duchowny	-2000,00 zł	× 3,904 % = 78,08 zł
Fundusz Kościelny	-2000,00 zł	× 15,616 % = 312,32 zł
na ubezpieczenie rentowe		
duchowny	-2000,00 zł	× 1,6 % = 32,00 zł
Fundusz Kościelny	-2000,00 zł	× 6,4 % = 128,00 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (1,80 %)		
duchowny	-2000,00 zł	× 0,36 % = 7,20 zł
Fundusz Kościelny	-2000,00 zł	× 1,44 % = 28,80 zł
na ubezpieczenie chorobowe		
duchowny	-2000,00 zł	× 2,45 % = 49,00 zł
na ubezpieczenie zdrowotne		
duchowny	-2000,00 zł	× 9,00 % = 180,00 zł

Przykład 2

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE podlega z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2017 r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi - 2000 zł, na ubezpieczenie zdrowotne - 520 zł. Zakon opłaca składkę na ubezpieczenie wypadkowe za osoby podlegające ubezpieczeniu wypadkowemu w wysokości 0,98 %.

Kod tytułu ubezpieczeń:	10 10 0 0	
Ubezpieczenia, którym podlegał:	E R Ch W	Z
	O O D O	O
Podstawa wymiaru składek:	2000,00 zł	520,00 zł

Obliczanie składek z uwzględnieniem źródeł finansowania:

na ubezpieczenie emerytalne		
duchowny	-2000,00 zł	× 3,904 % = 78,08 zł
Fundusz Kościelny	-2000,00 zł	× 15,616 % = 312,32 zł
na ubezpieczenie rentowe		
duchowny	-2000,00 zł	× 1,6 % = 32,00 zł
Fundusz Kościelny	-2000,00 zł	× 6,4 % = 128,00 zł
na ubezpieczenie wypadkowe (0,98 %)		
duchowny	-2000,00 zł	× 0,196 % = 3,92 zł
Fundusz Kościelny	-2000,00 zł	× 0,784 % = 15,68 zł
na ubezpieczenie chorobowe		
duchowny	-2000,00 zł	× 2,45 % = 49,00 zł
na ubezpieczenie zdrowotne		
Fundusz Kościelny	- 520,00 zł	× 9,00 % = 46,80 zł

IX. ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE OSÓB DUCHOWNYCH PO 1 MAJA 2010 R.

Wstęp

Z dniem 1 maja 2004 r. Polska uzyskała członkostwo w Unii Europejskiej. Od tego momentu w odniesieniu m.in. do pracowników przemieszczających się w celach zarobkowych na obszarze państw Unii Europejskiej (UE) i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) stosuje się przepisy dotyczące określania właściwego ustawodawstwa, które mają priorytet wobec ustawodawstwa krajowego.

Kraje należące do Unii Europejskiej to: Austria, Belgia, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy.

Od 1 stycznia 2007 r. do Unii Europejskiej przystąpiły Bułgaria i Rumunia.

Od lipca 2013r. Chorwacja staje się państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Od tej daty w stosunkach z Chorwacją stosuje się przepisy rozporządzeń wspólnotowych w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego to: Islandia, Liechtenstein, Norwegia.

Szwajcaria w 1991 r. podpisała ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi umowę dotyczącą swobody przepływu osób i na jej podstawie uczestniczy w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Jednakże umowa ta w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 marca 2006 r. nie obejmowała państw, które przystąpiły do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. Zatem Szwajcarię w wyżej wymienionym okresie należało traktować tak jak każde inne państwo bezumowne.

Od 1 maja 2004 r. Polskę obowiązują:

- rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie,
- rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia nr 1408/71.
- rozporządzenie nr 859/2003 z dnia 14 maja 2003 r. rozszerzające stosowanie przepisów rozporządzeń 1408/71 i 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo.

Rozporządzenia 859/2003 nie przyjęła Dania, zatem nie jest nim związana ani też mu nie podlega. Ponadto, nie stosują go również państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcaria.

Od 1 maja 2010 r. weszły w życie:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 988/2009 z dnia 16 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz określające treść załączników
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego
- Decyzja nr A2 z dnia 12 czerwca 2009 r. dotycząca wykładni art. 12 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie ustawodawstwa mającego zastosowanie do pracowników delegowanych i osób wykonujących pracę na własny rachunek tymczasowo pracujących poza państwem właściwym
- Decyzja nr A3 z dnia 17 grudnia 2009 r. dotycząca sumowania nieprzerwanych okresów delegowania przebytych na podstawie rozporządzeń nr 1408/71 i nr 883/2004
- Decyzja nr H1 z dnia 12 czerwca 2009 r. dotycząca zasad przechodzenia od rozporządzeń (EWG) nr 1408/71 i nr 574/72 do rozporządzeń (WE) nr 883/2004 i nr 987/2009 oraz stosowania decyzji i zaleceń Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego

Od 1 stycznia 2011r. weszło w życie :

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1231/2010, które rozszerza stosowanie rozporządzeń (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz. U. UE z 29.12.2010 r. L:344/I).

Przepisy Rozporządzenia nr 1231/2010 mają zastosowanie w stosunkach między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Jednakże Wielka Brytania nie będzie stosowała rozporządzenia 1231/2010, dlatego też w przypadku obywateli państw trzecich przemieszczających się między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Wielką Brytanią, zastosowanie będą miały przepisy rozporządzenia 1408/71 na podstawie rozporządzenia 859/2003. Ponadto Dania nie uczestniczy w przyjęciu rozporządzenia 1231/2010 i nie jest nim związana ani go nie stosuje. Dania nie stosowała także rozporządzenia 859/2003

Przepisy Rozporządzenia nr 1231/2010 nie mają zastosowania w przypadku państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegii, Lichtensteinu i Islandii) oraz Szwajcarii, które nie są związane niniejszym rozporządzeniem.

Zatem należy podkreślić, że od 1 maja 2010r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 i nr 988/2009, a od 1 stycznia 2011r. rozporządzenie 1231/2010 mają zastosowanie tylko w stosunkach między państwami członkowskimi Unii Europejskiej z wyjątkami, o których mowa wyżej.

W stosunkach między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a państwami należącymi do Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarią, stosuje się przepisy rozporządzeń 1408/71 i 574/72 / **patrz pkt 5** /

Od 1 kwietnia 2012r. Szwajcaria stosuje rozporządzenia nr **883/2004 i 988/2009**, natomiast **od 1 czerwca 2012r.** rozporządzenia te stosują państwa należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (**Norwegia, Lichtenstein i Islandia**)

Celem wymienionych rozporządzeń jest koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw członkowskich UE/EOG poprzez wskazanie właściwego ustawodawstwa w każdym konkretnym przypadku, zgodnie z zasadą wyłączności stosowania przepisów jednego systemu ubezpieczeń w stosunku do tego samego ubezpieczonego.

Od 28 czerwca 2012 weszło w życie :

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r., zmieniające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004.

Przepisy Rozporządzenia nr 465/2012 zmieniające ww. rozporządzenia nie mają zastosowania do Szwajcarii. Powyższe oznacza, że w odniesieniu do Szwajcarii stosujemy dotychczasowe brzmienie przepisów art. 11, 12, 13 rozporządzenia 883/2004 oraz art. 6, 14 i 15 rozporządzenia 987/2009.

W przypadku państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegii, Lichtensteinu i Islandii) przepisy rozporządzenia nie miały zastosowania w okresie do 01.02.2013r. Począwszy od 02.02.2013 r., do osób wykonujących pracę na terenie ww. państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego, stosuje się zasady określające ustawodawstwo właściwe na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. (Dz. Urz. UE L 166 z dnia 30 kwietnia 2004r. w brzmieniu rozporządzeniem Nr 465/2012.

Okres od 28 czerwca 2012 r.

Określanie właściwego ustawodawstwa

Zasady rozstrzygania właściwego ustawodawstwa określone zostały w Tytule II rozporządzenia 883/2004 oraz Tytule II rozporządzenia 987/2009

1. Zasada ogólna wyrażona w art. 11 rozporządzenia 883/2004

Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 osoby, do których stosuje się to rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego.

Jest to ogólna zasada mająca na celu uniknięcie zbiegu zastosowania przepisów ustawodawstw krajowych oraz komplikacji, które mogłyby z tego wynikać.

Ustawodawstwo miejsca pracy

Art. 11 ust. 3a tego rozporządzenia stanowi, że osoba wykonująca w Państwie Członkowskim m.in. pracę najemną podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego.

Z przepisu powyższego wynika, że ustawodawstwem mającym zastosowanie jest ustawodawstwo państwa członkowskiego, w którym zainteresowana osoba wykonuje swą pracę jako pracownik najemny. Zatem czynnikiem decydującym o ustawodawstwie jest miejsce wykonywania pracy.

Zgodnie z tą zasadą osoba duchowna podlegać będzie przepisom tego kraju, w którym pełni swoją funkcję, z wyjątkami, o których mowa w kolejnych podrozdziałach.

Przykład 1

Obywatel polski pełni posługę duszpasterską w Austrii. Objęty jest więc austriackim systemem w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Miejsce zamieszkania i obywatelstwo nie mają znaczenia..

Przykład 2

Zakon jest zarejestrowany w Polsce i tutaj prowadzi swoją działalność. Członek tego zakonu udaje się na stałe do pracy we Francji, tam też będzie podporządkowany władzom prowincji. Członek zakonu, o którym mowa, będzie podlegał przepisom ubezpieczeniowym we Francji.

2. Zasada szczególna wyrażona w art. 12 rozporządzenia 883/2004 i art. 14 rozporządzenia 987/2009

Oddelegowanie osób duchownych

Zgodnie z art. 12. ust. 1 rozporządzenia 883/2004 osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie tam prowadzi swą działalność, a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego do wykonywania pracy w imieniu tego pracodawcy, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy i że osoba ta nie jest wysłana, by zastąpić inną delegowaną osobę.

Art. 14 ust. 1 rozporządzenia 987/2009 zawiera szczegółowe uregulowania dotyczące zastosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 stanowiąc, że osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie tam prowadzi swoją działalność, a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego” oznacza także osobę zatrudnioną w celu oddelegowania jej do innego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że osoba ta bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia podlegała już ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma jej pracodawca.

Z kolei art. 14 ust. 2 rozporządzenia 987/2009 dla celów stosowania art. 12 ust. 1. rozporządzenia 883/2004 stanowi, że sformułowanie ”normalnie tam prowadzi swą działalność” odnosi się do pracodawcy zazwyczaj prowadzącego znaczną część działalności, innej niż działalność związaną z samym zarządzaniem wewnętrznym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, z uwzględnieniem wszystkich kryteriów charakteryzujących działalność prowadzoną przez dane przedsiębiorstwo. Kryteria zaś muszą być dopasowane do specyficznych cech każdego pracodawcy i do rzeczywistego charakteru prowadzonej działalności.

Za pracownika oddelegowanego należy uznać osobę duchowną, która została wysłana do pełnienia funkcji duszpasterskiej do instytucji kościelnej lub zakonnej na terytorium innego państwa członkowskiego – pod warunkiem, że osoba ta nadal wykonuje polecenia zwierzchniej instytucji zakonnej, diecezjalnej lub innej w Polsce, zaś okres oddelegowania nie przekracza 24 miesięcy.

Zgodnie z decyzją A2 z dnia 12 czerwca 2009 r. Komisji Administracyjnej DS. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego w sprawie wykładni art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 r. warunki

oddelegowania muszą być spełnione zarówno po stronie osoby duchownej jak i po stronie instytucji delegującej osobę duchowną.

Należy więc ustalić:

- czy istnieje bezpośredni związek pomiędzy osobą delegowaną a instytucją wysyłającą,
- czy istnieje więź organiczna, czyli wszelkie prawa i obowiązki, jakie istnieją pomiędzy osobą delegowaną a wysyłającym,
- czy instytucja wysyłająca zwykle prowadzi swoją działalność na terytorium pierwszego państwa członkowskiego, gdzie mieści się siedziba wysyłającej instytucji zakonnej, diecezjalnej lub innej
- czy dana osoba, zatrudniona w celu wysłania, podlega przez co najmniej miesiąc ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym pracodawca ma swoją siedzibę. Krótsze okresy podlegania ubezpieczeniom wymagać będą indywidualnej oceny w konkretnych przypadkach, z uwzględnieniem wszystkich innych występujących czynników.

Podleganie ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma pracodawca należy rozumieć szeroko, a więc nie tylko podleganie ubezpieczeniom, które związane jest z opłacaniem składki, ale także: pobieranie przez osobę wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłków z ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego, jak również podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Przykład

Osoba posiadająca obywatelstwo polskie od 1 października 2012r. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu jako student. Dnia 1. grudnia 2011r. ukończyła 25 lat i wstąpiła do zakonu. Od 16 grudnia 2012 r. została wysłana przez instytucję zakonną do pełnienia funkcji duchownego we Włoszech. Osoba podlega polskiemu ustawodawstwu, bowiem spełniony został warunek podlegania przez miesiąc ustawodawstwu polskiemu.

Z oddelegowaniem mamy do czynienia również, gdy osoba duchowna oddelegowana przez instytucję w państwie wysyłającym do instytucji w państwie zatrudnienia zostaje również delegowana do kolejno lub jednocześnie dwóch lub więcej instytucji w tym samym państwie zatrudnienia, o ile osoba duchowna nadal wykonuje polecenia zwierzchniej instytucji, która ją oddelegowała.

Zgodnie z Decyzją A2 nie mają zastosowania lub przestają mieć zastosowanie przepisy art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 dotyczące oddelegowania przykładowo, gdy:

- instytucja, do której osoba duchowna została oddelegowana, pozostawia ją do dyspozycji innej instytucji w państwie członkowskim, w którym się znajduje;
- osoba duchowna delegowana do państwa członkowskiego zostaje pozostawiona do dyspozycji instytucji znajdującej się w innym państwie członkowskim;
- osoba duchowna jest rekrutowana w danym państwie członkowskim w celu wysłania jej przez instytucję znajdującą się w drugim państwie członkowskim do instytucji w trzecim państwie członkowskim.
- zawarcie przez osobę duchowną umowy o pracę z instytucją do której została oddelegowana.

Następujące bezpośrednio jedno po drugim delegowanie do różnych państw członkowskich stanowi w każdym przypadku nowe delegowanie w rozumieniu art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004.

Przykład

Członek zakonu posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE jest oddelegowany przez instytucję zakonną na okres 24. miesięcy do pełnienia funkcji na terytorium Niemiec. Po tym okresie wraca i zostaje bezpośrednio oddelegowana na okres 24. miesięcy do pełnienia funkcji na terytorium Austrii.

Członek zakonu podlega polskiemu ustawodawstwu. Wysłanie przez tą samą instytucję zakonną nastąpiło do kolejnego państwa członkowskiego w celu pełnienia tam funkcji.

Krótkie przerwy w delegowaniu

Z Decyzji A2 wynika, że krótka przerwa w wykonywaniu pracy w instytucji państwa zatrudnienia bez względu na jej przyczynę (chorobę, szkolenie, narada w instytucji delegującej itp.) nie stanowi przerwy w okresie delegowania w rozumieniu art. 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004.

Przerwy takie nie spowodują wydłużenia delegowania o ten okres, dlatego też oddelegowanie zakończy się w czasie zaplanowanego delegowania, niezależnie do liczby przerw w trakcie tego oddelegowania.

W przypadku dłuższego okresu niewykonywania pracy od osób zainteresowanych zależy czy pozostaną przy poprzednim zaplanowanym okresie delegowania, czy zakończą delegowanie z możliwością zaaranżowania nowego delegowania tej samej osoby.

Przykład 1

Osoba duchowna ma zaplanowany na 24. miesiące okres delegowania. Okres ten w przypadku jednomiesięcznej choroby nie może być wydłużony do 25. miesięcy od początku okresu delegowania.

Przykład 2

Osoba duchowna posiadająca obywatelstwo państwa członkowskiego jest oddelegowana na okres 20. miesięcy do pełnienia funkcji w Belgii. Ma poświadczony na ten okres formularz. W trakcie pełnienia funkcji w Belgii osoba duchowna powróciła do kraju i choruje 2 miesiące.

W takim przypadku możliwe są dwa rozwiązania:

- Okres choroby nie przerywa okresu delegowania, jeżeli osoba duchowna zdecyduje, aby pozostać przy poprzednim zaplanowanym okresie delegowania.

Osoba duchowna, po zakończonym okresie niezdolności powraca do Belgii i pełni funkcję do ukończenia 20. miesięcznego okresu oddelegowania, czyli okresu na jaki został wystawiony formularz. Można również tej osobie wystawić formularz na dalsze 4 miesiące tak, aby łączny okres delegowania nie przekraczał 24. miesięcy.

- Okres choroby przerywa okres delegowania, jeżeli osoba duchowna zdecydowała, że zakończy okres delegowania z powodu choroby.

O przerwaniu okresu delegowania wnioskodawca powinien poinformować jednostkę terenową ZUS, która dokonała poświadczenia formularza na okres 20 miesięcy.

Formularz taki zostanie wycofany i poświadczony nowy formularz na faktyczny okres pełnienia funkcji (tj. do momentu choroby).

Jeżeli osoba duchowna po zakończonej chorobie zostanie ponownie wysłana przez tę samą instytucję do pełnienia funkcji w Belgii, wówczas będzie to nowe delegowanie. Formularz może być wystawiony na okres 24. miesięcy, gdyż zostanie spełniony warunek 2. miesięcznej przerwy pomiędzy delegowaniem do tego samego państwa członkowskiego.

Jednakże w przypadku, gdy jednostka terenowa ZUS została o tym poinformowana dopiero po okresie choroby, nadal pozostaje poprzednie delegowanie i obowiązuje ten formularz, który został wydany na pierwotny okres 20 miesięcy.

Nowy okres delegowania

Według Decyzji A2 ponowne delegowanie tego samego pracownika przez to samo przedsiębiorstwo do tego samego państwa członkowskiego jest możliwe dopiero po upływie co najmniej dwóch miesięcy od daty wygaśnięcia poprzedniego okresu oddelegowania. W określonych okolicznościach odstępianie od tej zasady jest jednak dopuszczalne.

Zatem nowy okres delegowania tej samej osoby duchownej przez tą samą instytucję zakonną do tego samego państwa członkowskiego, nie może rozpocząć się przed upływem co najmniej 2 miesięcznej przerwy, od daty zakończenia poprzedniego delegowania.

Przykład 1

Osoba duchowna ma poświadczony formularz na okres 24. miesięcy do pełnienia funkcji na terytorium Włoch. Po 24. miesiącach zakończyła okres delegowania. Osoba duchowna powróciła do kraju, gdzie nadal pełniła funkcję w instytucji zakonnej w Polsce. Po 2. miesięcznej przerwie instytucja zakonna ponownie oddelegowuje tę osobę do Włoch na nowy okres 24. miesięczny. Osoba duchowna nadal podlega ustawodawstwu polskiemu, jest to nowe delegowanie, gdyż spełniła warunek dotyczący co najmniej 2. przerwy w delegowaniu. Nowy formularz poświadczony będzie na okres do 24. miesięcy.

Przykład 2

Duchowny posiadający obywatelstwo państwa członkowskiego UE jest oddelegowany przez instytucję diecezjalną od 1. czerwca 2012r. , na okres 24. miesięcy do pełnienia funkcji na terytorium Norwegii. Oddelegowanie do Norwegii od 1 czerwca 2012r. następuje na podstawie rozporządzenia 883/2004 i rozporządzenia 987/2010r.

Przykład 3

Członek zakonu nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego UE jest oddelegowany przez instytucję zakonną na okres 12. miesięcy do pełnienia funkcji na terytorium Wielkiej Brytanii. Po tym okresie wraca i po upływie 2. miesięcznej przerwy zostaje ponownie oddelegowany na okres 12. miesięcy do pełnienia funkcji w Wielkiej Brytanii. Oddelegowanie do Wielkiej Brytanii następuje na podstawie rozporządzenia 1408/71 i rozporządzenia 574/72 w związku z rozporządzeniem 859/2003 / Wielka Brytania nie przyjęła rozporządzenia 1231/2010 /.

Zakończenie oddelegowania

Zgodnie z Decyzji A2 zarówno osoba duchowna, jak i instytucja diecezjalna, zakonna lub inna zobowiązane są do informowania jednostki terenowej ZUS, która wystawiła formularz o zmianach, jakie zaszły w okresie delegowania, a w szczególności o tym, że:

- oddelegowanie, o które wnioskowano, nie doszło do skutku,
- czas oddelegowania uległ skróceniu,
- czas oddelegowania został przerwany,
- oddelegowana osoba duchowna nie podlega już zwierzchnictwu instytucji, która ją wysłała.

3. Wykonywanie pracy na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich

Wykonywanie pracy w dwóch lub w kilku państwach członkowskich zostało uregulowane w art. 13 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 oraz art. 14 rozporządzenia 987/2009. Począwszy od 28 czerwca 2012r. w przypadku równoczesnego wykonywania pracy w dwóch lub kilku państwach członkowskich UE, przy określaniu ustawodawstwa właściwego należy uwzględnić zmiany do ww. artykułów wprowadzone rozporządzeniem 465/2012. Poniżej przedstawiamy zmienione przepisy.

Na podstawie art. 13. ust. 1 lit. a i b rozporządzenia 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku państwach członkowskich podlega:

- I. ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli **wykonuje znaczną część pracy** w tym państwie członkowskim

W przypadku pracy najemnej w celu określenia, czy znaczna część pracy jest wykonywana w danym państwie członkowskim, należy uwzględnić takie kryteria jak czas pracy lub wynagrodzenie.

W ramach ogólnej oceny, spełnienie powyższych kryteriów w proporcji mniejszej niż 25 % wskazuje, że znaczna część pracy nie jest wykonywana w danym państwie członkowskim.

Ponadto w celu określenia właściwego ustawodawstwa instytucje zainteresowane na podstawie art. 14 ust. 10 rozporządzenia 987/2009 uwzględniają sytuację, jaka prawdopodobnie może mieć miejsce podczas kolejnych 12 miesięcy kalendarzowych.

- II. Jeżeli osoba **nie wykonuje znacznej części pracy** w państwie zamieszkania podlega ustawodawstwu:

- ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, jeżeli jest zatrudniona przez jedno przedsiębiorstwo lub jednego pracodawcę

Przykład

Osoba duchowna na rzecz zwierzchniej instytucji pełni swoją funkcję w Polsce i na Słowacji.

W Polsce wykonuje 10% czasu pracy. Podlega polskiemu ustawodawstwu, ponieważ siedziba pracodawcy jest w Polsce.

- ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstw lub pracodawców, jeżeli jest zatrudniona przez co najmniej dwa

przedsiębiorstwa lub co najmniej dwóch pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się tylko w jednym państwie członkowskim

Przykład

Osoba duchowna na rzecz zwierzchniej instytucji pełni funkcję w Polsce. Równocześnie jest zatrudniona przez firmę A mającą siedzibę w Polsce. Na rzecz firmy A wykonuje pracę w Polsce i w Niemczech. W Polsce wykonuje 20 % swojego ogólnego czasu a w Niemczech 80%. Podlega ustawodawstwu polskiemu (bo tutaj są dwie siedziby).

- ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, innego niż państwo członkowskie jej zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się w dwóch państwach członkowskich, z których jedno jest państwem członkowskim jej zamieszkania

Przykład

Osoba duchowna zamieszkuje w Polsce. Na rzecz zwierzchniej instytucji mającej siedzibę w Polsce pełni tu funkcję. Również jest zatrudniona przez firmę B mającą siedzibę w Czechach. W Polsce wykonuje 20% swojego czasu pracy a w Czechach 80%. Podlega czeskiemu ustawodawstwu.

Uwaga : Przed zmianą przepisów zawsze decydowało ustawodawstwo miejsca zamieszkania

- ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, a co najmniej dwa z tych przedsiębiorstw lub dwóch z tych pracodawców mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie miejsca zamieszkania.

Przykład

Osoba duchowna zamieszkuje w Polsce gdzie na rzecz zwierzchniej instytucji pełni funkcję.

Ponadto zatrudniona jest przez firmę A z siedzibą w Czechach i firmę B z siedzibą na Słowacji. Osoba duchowna podlega ustawodawstwu polskiemu

Art. 14 ust. 5 rozporządzenia 987/2009 stanowi, że do celów stosowania art. 13 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 osoba, która „normalnie wykonuje pracę w dwóch lub kilku państwach członkowskich” oznacza w szczególności osobę, która: równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac w dwóch lub więcej państwach członkowskich w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Art. 14 ust. 5a rozporządzenia 987/2009 stanowi, do celów stosowania tytułu II rozporządzenia podstawowego »siedziba lub miejsce wykonywania działalności odnosi się do siedziby lub miejsca prowadzenia działalności, w którym podejmowane są zasadnicze decyzje dotyczące przedsiębiorstwa i sprawowane są funkcje jego administracji centralnej.

Art. 14 ust. 5b stanowi, że praca o charakterze marginalnym nie będzie brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego.

Art. 16 rozporządzenia wykonawczego stosuje się we wszystkich przypadkach objętych niniejszym artykułem.

Praca o charakterze marginalnym to praca, ma niewielkie znaczenie pod względem czasu oraz zysku ekonomicznego. Za pracę taką uznaje się pracę zajmującą mniej niż 5% regularnego czasu pracy lub/ i przynoszącą mniej niż 5 % jego całkowitego wynagrodzenia.

Przykład

Osoba duchowna zamieszkuje w Polsce. Na rzecz zwierzchniej instytucji mającej siedzibę w Polsce pełni funkcję w Polsce, na Słowacji Czechach . W Polsce wykonuje 3 % czasu pracy, na Słowacji 94 %, w Czechach 3 %. Podlega słowackiemu ustawodawstwu (praca marginalna w Polsce i Czechach. nie jest brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa) .

4. Wyjątek od przepisów art. 11-15 rozporządzenia 883/2004

W myśl art. 16 rozporządzenia 883/2004 dwa lub kilka Państw Członkowskich, właściwe władze tych Państw Członkowskich lub organy wyznaczone przez te władze mogą przewidzieć, za wspólnym porozumieniem, w interesie niektórych osób lub niektórych grup osób, wyjątki od postanowień art. 11 – 15 tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 18 rozporządzenia 987/2009 wniosek pracodawcy lub zainteresowanego o zastosowanie wyjątków od przepisów art. 11 – 15 rozporządzenia 883/2004 należy złożyć w miarę możliwości z wyprzedzeniem, do właściwej władzy lub organu wyznaczonego przez władzę tego państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma być zastosowane na wniosek pracownika lub zainteresowanego.

Porozumienie na podstawie art. 16 rozporządzenia 883/2004 może być zawarte w następujących przypadkach:

- gdy przewidywany okres oddelegowania będzie dłuższy niż 24 miesiące.
- aby umożliwić stosowanie przepisów o delegowaniu wstecz, jeśli leży to w interesie danego pracownika, gdy na przykład stosowano ustawodawstwo niewłaściwego państwa członkowskiego.

Jeśli nie zostanie złożony wniosek o przedłużenie okresu delegowania na okres przekraczający 24 miesiące, właściwe będzie ustawodawstwo państwa członkowskiego, w którym dana osoba pracę wykonuje.

Przykład

Instytucja diecezjalna kieruje osobę duchowną do Belgii, do pełnienia funkcji duchownego, na okres 3 lat. Zarówno instytucja diecezjalna, jak i duchowny zainteresowani są utrzymaniem polskiego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń społecznych. Instytucja diecezjalna wystąpi z wnioskiem o zawarcie porozumienia, w trybie art. 16 rozporządzenia 883/2004 do właściwej władzy w Belgii.

5. Uchylenie przepisów

- Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 i Rozporządzenia (EWG) nr 574/72

Art. 90 rozporządzenia 883/2004 oraz art. 96 rozporządzenia 987/2009 stanowią, że

• Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 traci moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia 883/2004. Jednakże rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 pozostaje w mocy i wywołuje skutki prawne do celów stosowania przepisów:

- rozporządzenia Rady (EWG) nr 859/2003 z 14 maja 2003 rozszerzającego przepisy rozporządzenia nr 1408/71 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo dopóki rozporządzenie to nie zostanie uchylone lub zmienione. Zapis ten obowiązuje w okresie od 1 maja 2010r. – 31 grudnia 2010r. Od 1 stycznia 2011r. wchodzi w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1231/2010, które rozszerza stosowanie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo. Rozporządzenia 1231/2010 nie przyjęła Wielka Brytania, dlatego w przypadku delegowania na jej terytorium obywateli państw trzecich, rozporządzenia 1408/71 i 859/2003 zachowują swoją moc.
- porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym i Umowy zawartej pomiędzy Europejską Wspólnotą Gospodarczą i jej państwami członkowskim z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej w sprawie swobodnego przepływu osób oraz innych porozumień zawierających odniesienia do rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 dopóki porozumienia te nie zostaną zmienione w świetle przepisów rozporządzenia 883/2004.

Od 1 kwietnia 2012r. Szwajcaria, natomiast od 1 czerwca 2012r. państwa należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego stosują rozporządzenie 883/2004 w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

• Rozporządzenie (EWG) nr 574/72 traci moc ze skutkiem od dnia 1 maja 2010 r.

Jednakże rozporządzenie (EWG) nr 574/72 pozostaje w mocy i nadal wywołuje skutki prawne do celów:

- rozporządzenia Rady (EWG) nr 859/2003 z 14 maja 2003 rozszerzającego przepisy rozporządzenia (EWG) 574/72 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo - do czasu uchylenia tego rozporządzenia lub jego zmiany. Zapis ten obowiązuje w okresie od 1 maja 2010r. – 31 grudnia 2010r. Od 1 stycznia 2011r. wchodzi w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1231/2010, które rozszerza stosowanie rozporządzenia (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo.
- porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób i innych porozumień zawierających odniesienie do rozporządzenia (EWG) nr 574/72 – do czasu ich zmiany na podstawie rozporządzenia wykonawczego 987/2009.

Od 1 kwietnia 2012r. Szwajcaria, natomiast od 1 czerwca 2012r. państwa należące do Europejskiego Obszaru stosują rozporządzenie 987/2009 w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej

Uwaga:

Rozporządzenia 1231/2010 nie przyjęła Wielka Brytania, dlatego w przypadku delegowania na jej terytorium obywateli państw trzecich, rozporządzenia 574/72 i 859/2003 zachowują swoją moc.

6. Przepisy przejściowe dotyczące stosowania rozporządzenia (UE) nr 465/2012

Jeżeli w wyniku wejścia w życie rozporządzenia (UE) nr 465/2012 dana osoba, zgodnie z przepisami tytułu II niniejszego rozporządzenia, podlega ustawodawstwu innego państwa członkowskiego niż państwo, którego ustawodawstwu osoba ta podlegała przed tym dniem wejścia w życie, ustawodawstwo państwa członkowskiego mające zastosowanie przed tym dniem, ma nadal zastosowanie w stosunku do tej osoby przez okres przejściowy trwający tak długo, jak dana sytuacja pozostaje niezmieniona, a w każdym razie nie dłużej niż dziesięć lat od daty wejścia w życie rozporządzenia (UE) nr 465/2012.

Osoba zainteresowana może wystąpić z wnioskiem o niestosowanie w stosunku do niej okresu przejściowego. Taki wniosek powinien zostać złożony w instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania. Wnioski złożone do dnia 29 września 2012 r. uważa się za wywołujące skutek od dnia 28 czerwca 2012 r. Wnioski złożone po dniu 29 września 2012 r. wywołują skutek pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostały złożone.

7. Wystawianie formularza poświadczającego właściwe ustawodawstwo

Zgodnie z brzmieniem art. 19 ust. 2 rozporządzenia 987/2009 – na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia 883/2004 poświadcza, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Do poświadczania mającego zastosowanie ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego stosowane jest zaświadczenie A1.

Zaświadczenie A1 zastępuje dotychczasowy formularz E 101, z wyjątkiem sytuacji, gdy zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady (EWG) 1408/71 z 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie.

Zaświadczenie A1 poświadczane jest przez Terenowe Jednostki Organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych osobom duchownym, które podlegają polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego na mocy przepisów rozporządzenia 883/2004 tj.

- oddelegowany pracownik najemny - art. 12 ust. 1,
- pracownik wykonujący pracę najemną w dwóch lub w kilku państwach członkowskich – art. 13 ust. 1,
- wyjątek od przepisów – art. 16

Zasady wypełniania zaświadczenia A1

Zaświadczenie A1 podzielone jest na 6 bloków, z czego blok szósty poświadcza ZUS.

Blok 1 – dane osobowe posiadacza.

☐

1.1 – należy wpisać numery PESEL i NIP a w razie gdy ubezpieczonemu nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serię i numer dowodu osobistego lub paszportu; należy wskazać który numer jest jakim identyfikatorem: wpisać „P” (bez cudzysłowu) dla PESEL, „N” (bez cudzysłowu) dla NIP (np.: P: 78010100001, N: 5250001122), w przypadku dowodu osobistego wpisać: „D.O.” (bez cudzysłowu) a następnie serię i numer dowodu osobistego, w przypadku paszportu wpisać „PAS.” (bez cudzysłowu) a następnie serię i numer paszportu ; w odpowiedniej kratce należy wpisać znak „x”,

☐

1.2 – wpisać nazwisko,

☐

1.3 – wpisać imiona,

- ☐
- 1.4 – wpisać nazwisko rodowe (pole nieobowiązkowe),
- ☐
- 1.5 – wpisać datę urodzenia (dzień, miesiąc i rok – zapisywany czterocyfrowo),
- ☐
- 1.6 – wpisać obywatelstwo (wpisać słownie, lub podając symbol państwa),
- ☐
- 1.7 – wpisać miejsce urodzenia ,
- ☐
- 1.8.1 – wpisać ulicę, numer domu i numer mieszkania
- ☐
- 1.8.2 – wpisać miasto,
- ☐
- 1.8.3 – wpisać kod pocztowy,
- ☐
- 1.8.4 – wpisać symbol państwa ,
- ☐
- 1.9.1 – wpisać ulicę, numer domu i numer mieszkania,
- ☐
- 1.9.2 – wpisać miasto,
- ☐
- 1.9.3 – wpisać kod pocztowy,
- ☐
- 1.9.4 – wpisać symbol państwa.

Punktów 1.9.1 – 1.9.4 nie należy wypełniać, jeżeli osoba ma **więcej niż jedno miejsce pobytu** w państwie/państwach wykonywania pracy.

Blok 2 – ustawodawstwo państwa członkowskiego mające zastosowanie.

- ☐
- 2.1 – wpisać: PL,
- ☐
- 2.2 – wpisać datę początkową poświadczenia polskiego ustawodawstwa,
- ☐
- 2.3 – wpisać datę końcową poświadczenia polskiego ustawodawstwa,
- ☐
- 2.4 – wstawić „x”, gdy ustalone ustawodawstwo nie ma charakteru tymczasowego (oddelegowany pracownik najemny)
- ☐
- 2.5 – wstawić „x”, gdy ustalone ustawodawstwo ma charakter tymczasowy na podstawie art. 16 rozporządzenia 987/2009, nie należy wpisywać okresu obowiązywania tymczasowego ustawodawstwa.
Powyższe dotyczy m.in. pracownika wykonującego pracę najemną w dwóch lub w kilku państwach członkowskich.
- ☐
- 2.6 – wstawić „x”, gdy na mocy art. 87 ust. 8 rozporządzenia 883/2004 zastosowanie ma poprzednio obowiązujące rozporządzenie (EWG) 1408/71.

Odnosnie punktów 2.4, 2.5 i 2.6, co do zasady należy **zaznaczyć tylko jedną kratkę spośród trzech**. Jednakże przy zaznaczeniu punktu 2.6 dopuszcza się zaznaczenie również punktu 2.4.

W bloku 3 zaświadczenia brak oznaczenia artykułów, które odnoszą się do sytuacji osoby. Potwierdzając status osoby ubezpieczonej należy kierować się opisem słownym umieszczonym przy każdej kratce w tym bloku. Należy zaznaczyć kratkę, której opis zgadza się z faktyczną sytuacją osoby ubezpieczonej.

Blok 3 – potwierdzenie Pana/Pani statusu.

- ☐
- 3.1 – wstawić „x” gdy oddelegowany jest pracownik najemny,
- ☐
- 3.2 – wstawić „x” gdy pracownik wykonuje pracę najemną w dwóch lub w kilku państwach członkowskich,
- ☐

3.10 – wstawić „x” gdy zastosowanie ma uregulowanie wyjątkowe

Należy zaznaczyć tylko jeden punkt spośród punktów 3.1, 3.2 lub 3.10

Blok 4 – informacje o pracodawcy w państwie, którego ustawodawstwo ma zastosowanie.

☐

4.1.1 – wstawić „x” jeżeli osoba wykonuje w Polsce pracę najemną (jest osobą duchowną),

☐

4.2 – wpisać NIP i REGON płatnika składek (pracodawcy a jeżeli płatnikowi nie nadano tych numerów lub jednego z nich – numer PESEL lub serię i numer dowodu osobistego albo paszportu; należy również wskazać który numer jest jakim identyfikatorem – wpisać pełne nazwy identyfikatorów NIP, REGON, PESEL, w przypadku dowodu osobistego wpisać: DO (bez cudzysłowu) a następnie serię i numer dowodu osobistego, w przypadku paszportu wpisać: PAS (bez cudzysłowu) a następnie serię i numer paszportu,

☐

4.3 – wpisać nazwę lub imię i nazwisko pracodawcy (instytucji zakonnej, diecezjalnej)

☐

4.4.1 – wpisać ulicę, numer domu

☐

4.4.2 – wpisać PL,

☐

4.4.3 – wpisać miasto,

☐

4.4.4 – wpisać kod pocztowy

Blok 5 – informacje o pracodawcy w innym państwie (-ach) członkowskim (-ich).

☐

5.1 – wpisać nazwę/nazwy instytucji gdzie pełniona jest funkcja duchownego.

Można podać również numery identyfikacyjne tych instytucji jeżeli są znane.

☐

5.2 – wpisać adresy instytucji wymienionych w punkcie 5.1.

Należy zachować kolejność ustaloną w punkcie 5.1.

Jeżeli praca jest wykonywana w jednym miejscu, należy bezwzględnie podawać dokładny adres wykonywania pracy.

☐

5.3 – należy wstawić znak „x” w każdym przypadku, gdy nie jest możliwe określenie stałego adresu wykonywania pracy za granicą (np. ze względu na specyfikę wykonywanej pracy).

Pomimo tego, należy w punkcie 5.2 podać najbardziej dokładny(e), możliwy(e) do określenia adres(y) wykonywania pracy za granicą.

Blok 6 – Instytucja wypełniająca formularz (poświadczająca terenowa jednostka ZUS).

☐

6.1 – 6.4 - nazwa (wraz z precyzyjnym określeniem TJO Zakładu: który Oddział, Inspektorat, np.: Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w ..., Inspektorat) oraz dane adresowe jednostki ZUS poświadczającej zaświadczenie,

☐

6.5 – PL,

☐

6.6 – kod jednostki terenowej ZUS

☐

6.7 – numer faksu jednostki terenowej ZUS poświadczającej zaświadczenie A1, lub numer faksu komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za poświadczanie zaświadczenia A1; jest to pole nieobowiązkowe,

☐

6.8 – numer telefonu jednostki terenowej ZUS poświadczającej zaświadczenie A1, lub numer telefonu komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za poświadczanie zaświadczenia A1; jest to pole nieobowiązkowe,

☐

6.9 – jest to pole nieobowiązkowe,

☐

6.10 – data poświadczenia zaświadczenia A1,

☐

6.11 – podpis pracownika ZUS wraz z pieczęcią imienną,

Informacje dotyczące zaświadczenia A1

- Pracodawca wypełnia zaświadczenie A1 w 4 egzemplarzach
- Poświadczane przez jednostkę terenową ZUS zaświadczenie A1 zwracane jest w dwóch egzemplarzach pracodawcy.
- Zaświadczenie A1 w oryginale ma kolorową szatę graficzną, terenowe jednostki ZUS dokonują poświadczania również wersji czarno-białej.
- Do zaświadczeń A1 pracodawca dołącza „informację w celu wydania zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym”, wykorzystywane dla zastosowania odpowiednich przepisów rozporządzenia 883/2004: dla pracowników delegowanych, do innego państwa członkowskiego, dla osób wykonujących pracę w dwóch lub kilku państwach członkowskich. Druki „informacji” dostępne są w terenowych jednostkach ZUS.
- Osobom, wobec których na mocy art. 90 ust. 1 lit a) i c) rozporządzenia 883/2004, ma zastosowanie rozporządzenie (EWG) nr 1408/71, nie poświadczają się zaświadczenia A1 lecz formularz E 101
- Osobom, wobec których na mocy art. 87 ust. 8 rozporządzenia 883/2004, ma zastosowanie rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 poświadczają się zaświadczenia A1
- Wszystkie daty w zaświadczeniu A1 powinny mieć format DD-MM-RRRR, gdzie D oznacza dzień zapisywany dwucyfrowo, M – miesiąc zapisywany dwucyfrowo, R – rok zapisywany czterocyfrowo.
- Symbole państw stosowane w zaświadczeniu A1

BE = Belgia; BG = Bułgaria; CZ = Republika Czeska; DK = Dania; DE = Niemcy; EE = Estonia GR = Grecja; ES = Hiszpania; FR = Francja; IE = Irlandia; IT = Włochy; CY = Cypr; LV = Łotwa; LT = Litwa;
LU = Luksemburg; HU = Węgry; MT = Malta; NL = Holandia; AT = Austria; PL = Polska; PT = Portugalia; RO = Rumunia; SI = Słowenia; SK = Słowacja; FI = Finlandia; SE = Szwecja; UK = Wielka Brytania
IS = Islandia; LI = Liechtenstein; NO = Norwegia; CH = Szwajcaria

- Zaświadczenie A1 oraz wzory „informacji w celu wydania zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym” są dostępne na stronach internetowych ZUS, w zakładce :
„Formularze UE”: <http://www.zus.pl/default.asp?p=1&id=1084>

Oświadczenia i informacje do wystawienia formularzy

Oświadczenie o miejscu zamieszkania

Niniejsze oświadczenie stanowi załącznik do „Informacji w celu poświadczania dokumentu o ustawodawstwie właściwym dla osoby, która wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE na podstawie artykułu 13.1 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) Nr 883/2004. Oświadczenie wypełnia i podpisuje pracownik.

Oświadczenie

Oświadczam, że moim miejscem zamieszkania jest
Informacja jest zgodna ze stanem faktycznym na dzień.....
.....
(miejscowość i data podpis pracownika)

1 Niniejsze oświadczenie jest składane w oparciu o art. 75 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Składający oświadczenie podlega rygorowi odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań na podstawie art. 233 § 6 Kodeksu karnego.

2 W celu ustalenia miejsca zamieszkania należy uwzględnić: czas trwania i ciągłość pobytu na terytorium danego państwa członkowskiego charakter i specyfikę wykonywanej pracy, miejsce w którym praca jest zazwyczaj wykonywana, jej stały charakter oraz czas trwania, sytuację rodzinną i więzi rodzinne, sytuację mieszkaniową, oraz to czy sytuacja ma charakter stały.

Informacja w celu poświadczenia dokumentu o ustawodawstwie właściwym dla pracownika delegowanego na terytorium innego Państwa Członkowskiego UE na podstawie art. 12.1 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) Nr 883/2004

Zgodnie z artykułem 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady i Parlamentu (WE) Nr 987/2009, osoby, do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe, zobowiązane są do przekazania instytucji właściwej informacji, dokumentów lub dowodów potwierdzających niezbędnych dla ustalenia ich sytuacji lub sytuacji ich rodzin, do ustalenia lub utrzymania ich praw i obowiązków oraz do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa oraz wynikających z niego obowiązków tych osób. W związku z tym proszę o podanie następujących danych:

1. Dane dotyczące pracownika delegowanego:

- 1.1 Imię i nazwisko pracownika
- 1.2 Numery identyfikacyjne
(PESEL i NIP a w razie ich braku należy podać serię i numer paszportu)
- 1.3 Obywatelstwo
- 1.4 Pracownik jest zatrudniony u delegującego pracodawcy na czas:
☐ określony od do
☐ nieokreślony od
☐ na okres wykonywania pracy za granicą, został podpisany aneks od
do zmieniający miejsce wykonywania pracy przez delegowanego
pracownika.

2. Dane dotyczące miejsca i okresu delegowania:

- 2.1 Kraj delegowania
- 2.2 Okres delegowania: od do
- 2.3 Czy pracownik był dotychczas delegowany na terytorium tego państwa
członkowskiego przez aktualnego pracodawcę? ☐ tak ☐ nie
Jeżeli tak proszę podać dotychczasowe okresy delegowania:
od: do: na podstawie formularza

3. Dane dotyczące delegującego pracodawcy:

- 3.1 Nazwa
- 3.2 Numery identyfikacyjne NIP i REGON
- 3.3 Adres

4. Dane dotyczące delegowania:

- 4.1 Czy pracownik został wysłany na polecenie swojego krajowego pracodawcy przejściowo na
terytorium drugiego Państwa Członkowskiego w celu wykonywania tam czynności na rzecz
tego pracodawcy?
☐ tak ☐ nie
- 4.2 Czy roszczenie o wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę jest kierowane do delegującego
pracodawcy?
☐ tak ☐ nie
- 4.3 Czy na okres oddelegowania pracownikowi został udzielony urlop bezpłatny?
☐ tak ☐ nie
- 4.4 Czy pracownik jest delegowany w miejsce innej osoby, której okres delegowania upłynął?
☐ tak ☐ nie

5. Dane dotyczące charakteru i zakresu prowadzonej działalności

- 5.1 Jaki rodzaj działalności (branża, sektor) prowadzi wysyłające przedsiębiorstwo
.....
- 5.2 Ponieważ delegująca firma powinna prowadzić w kraju delegowania znaczną działalność,
proszę podać dane odnośnie tej działalności (z 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku a w przypadku,
gdy działalność jest prowadzona krócej, podać dane obejmujące cały okres
prowadzenia działalności)
– Liczba pracowników wykonujących pracę w Polsce
– Liczba pracowników delegowanych:

Pouczenie

Na podstawie punktu 5 a) Decyzji Komisji Administracyjnej A2 z dnia 12 czerwca 2009 r. [Dz. U. UE 2010/C 106/02] instytucja ubezpieczeniowa ma prawo do przeprowadzania kontroli przez cały okres delegowania, w celu stwierdzenia, czy okres ten się nie zakończył. Kontrole te mogą dotyczyć w szczególności opłacania składek i utrzymywania bezpośredniego związku.

Oświadczenie

Wszystkie podane informacje są zgodne ze stanem faktycznym na dzień.....

(Miejsowość i data podpis pracodawcy/osoby upoważnionej)

1. Niniejsze oświadczenie jest składane w oparciu o art. 75 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Składający oświadczenie podlega rygorowi odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań na podstawie art. 233 § 6 Kodeksu karnego.

Informacja w celu poświadczenia dokumentu o ustawodawstwie właściwym dla osoby która wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE na podstawie art. 13.1 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE)

Nr 883/2004

Zgodnie z artykułem 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady i Parlamentu (WE) Nr 987/2009, osoby, do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe, zobowiązane są do przekazania instytucji właściwej informacji, dokumentów lub dowodów potwierdzających niezbędnych dla ustalenia ich sytuacji lub sytuacji ich rodzin, do ustalenia lub utrzymania ich praw i obowiązków oraz do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa oraz wynikających z niego obowiązków tych osób. W związku z tym proszę o podanie następujących danych:

1. Dane dotyczące pracownika:

1.1 Imię i nazwisko pracownika

1.2 Numery identyfikacyjne

(PESEL i NIP a w razie ich braku należy podać serię i numer paszportu)

1.3 Obywatelstwo

2. Dane pracodawcy w Polsce:

2.1 Nazwa

2.2 Numery identyfikacyjne NIP i REGON

2.3 Adres pracodawcy.....

3. Podać adresy miejsca wykonywania pracy za granicą

ulica

numer domu Nazwa firmy

miasto

kod pocztowy i państwo

ulica

numer domu Nazwa firmy

miasto

kod pocztowy i państwo

ulica

numer domu Nazwa firmy

miasto

kod pocztowy i państwo

Na podstawie artykułu 13.1 Rozporządzenia Rady i Parlamentu WE 883/2004 pracownik podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego UE, na terenie którego ma miejsce zamieszkania, jeżeli jest zatrudniony przez różne przedsiębiorstwa lub przez różnych pracodawców, którzy mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych Państwach Członkowskich

4. Czy praca jest wykonywana na rzecz dwóch lub więcej pracodawców, z siedzibami w dwóch lub więcej państwach członkowskich?

☐ tak ☐ nie

Jeżeli nie, należy wypełnić punkt 5 wniosku.

Jeżeli pracownik nie jest zatrudniony przez dwóch lub więcej pracodawców, o ustawodawstwie właściwym, zgodnie z artykułem 13.1 Rozporządzenia Rady i Parlamentu WE 883/2004 decyduje miejsce zamieszkania pracownika, jeżeli wykonuje znaczącą część pracy w państwie zamieszkania lub siedziba pracodawcy, jeżeli pracownik nie wykonuje znaczącej części pracy w państwie zamieszkania.

5. W celu określenia znaczącej części pracy o której mowa w artykule 13.1

Rozporządzenia 883/2004 należy podać:

kraj wykonywania pracy

czas pracy (w %) wynagrodzenie (w %)

Polska

pozostałe

Uwaga! Jeżeli kraj zamieszkania pracownika jest inny niż kraj siedziby pracodawcy do wniosku należy dołączyć bardziej precyzyjne dane z rozbiciem na poszczególne Państwa Członkowskie, w których jest wykonywana praca

6. Podać okres, na jaki ma zostać wydane zaświadczenie (nie dłuższy niż 12 miesięcy)

od do

Uwaga! Do wniosku należy dołączyć oświadczenie pracownika o miejscu zamieszkania.

Oświadczenie

Wszystkie podane informacje są zgodne ze stanem faktycznym na dzień.....

.....

(miejscowość i data podpis wnioskodawcy)

1 W przypadku pierwszego wniosku należy podać szacunkowe dane na okres przyszłych, maksymalnie 12, miesięcy; jeżeli wniosek składany jest na kolejny okres należy udokumentować działalność wykonywaną w poprzednich okresach oraz podać szacunkowe dane na okres przyszłych, maksymalnie 12 miesięcy. Jeżeli wniosek dotyczy zaświadczenia, które ma zostać wydane na okres wsteczny należy podać dane w oparciu o posiadaną dokumentację.

2 Niniejsze oświadczenie jest składane w oparciu o art. 75 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Składający oświadczenie podlega rygorowi odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań na podstawie art. 233 § 6 Kodeksu karnego.

WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH

1. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 963; zmiany: Dz.U. z 2016 r., poz. 1247; Dz.U. z 2016 r., poz. 1579; Dz.U. z 2016 r., poz. 1810; Dz.U. z 2016 r., poz. 1807; Dz.U. z 2016 r., poz. 1921);
2. Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 2008; zmiany: Dz. U. z 2016 r. poz. 1265);
3. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1242; zmiany: Dz.U. z 2015 r., poz.1442; Dz.U. z 2015 r., poz. 1066, M.P. z 2016 r., poz. 206, Dz. U. z 2016 r., poz. 1807);
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 1793; zmiany: Dz.U. z 2016 r., poz. 1860; Dz.U. z 2016 r., poz. 1807; Dz.U. z 2015 r., poz. 1365; Dz.U. z 2015 r., poz. 1916; Dz.U. z 2016 r., poz. 1860);
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 2014 r. poz. 1967);
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz innych dokumentów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1957);
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008r. , nr 78, poz. 465; zmiany: Dz. U. z 2009r. nr 144, poz. 1181);
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. z 2015r. poz. 379);
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE. L. 2004 r., 166. 1; zmiany: Dz. U. UE. L. z 2013 r. 188.10; Dz. U. UE. L. z 2009 r. 284. 43, Dz. U. UE. L. z 2010 r. 344. 1, Dz. U. UE. L. z 2010 r. 338. 35; Dz. U. UE. L. z 2012 r. 149.4; Dz. U. UE. L. z 2012 r. 349.45; Dz. U. UE. L. z 2013 r. 158.1; Dz. U. UE. L. z 2013 r. 346.27);
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 988/2009 z dnia 16 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz określające treść załączników (Dz. U. UE. L. z 2009 r. 284.43);
11. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE. L. z 2009 r., 284.1, zmiany: Dz. U. UE. L. z 2010 r., 344. 1, Dz. U. UE. L. z 2010 r., 338. 35; Dz. U. UE. C. z 2012 r. 12.6; Dz. U. UE. L. z 2012 r. 149.4; Dz. U. UE. L. z 2012 r. 349.45; Dz. U. UE. L. z 2013 r. 346.27; Dz. U. UE. C. z 2014 r. 152.21; Dz.U.UE.L.2014.366.15);
12. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1231/2010 z dnia 29 grudnia 2010r. w sprawie rozszerzenia stosowania rozporządzeń (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz. U. UE. L: z 2010r. 344.I).